نومرو ۲ — تشرین اول ۱۳۲٤

فیاتی ٥ غروش

رسملی کتاب

سیاسی ، ادبی ، فنی ، فلسفی ،
اجتماعی مجموعهٔ مصورهدر

بویوک وطنپرور احمد رضا بك

یکی ملی رومانمز
یلدیز بوجکلری
محرری
صفوت ضیا

خصوصی
فوطوغرافلرمز :
آپوللون و کنعان بك

اداره‌خانه‌سی :
یکی پوسته‌خانه آرقه‌سنده
۲ نومرولی دائرهٔ مخصوصه

بو نسخه‌مزده :

محمود صادق بك
فلسفهٔ سیاسیات

قلنج
نشیدهٔ موسیقیه‌سی نوطه‌سی

فائق عالی بك
(اولیمپ)ك کیجه‌لرنده

مندرجات

نومرو ۲ — تشرین اول ۳۲٤

عثمانلیلرده ترقیات سیاسیه [علی کمال] — اتحاد و ترقی جمعیت محترمه‌سی [کمال بك‌زاده علی اکرم] فلسفهٔ سیاسیات [محمود صادق] — Brune et Blonde «منظوم شعر» [رجائی زاده اکرم] — شعر و اخلاق [سلیمان نظیف] — یاپراق «منظوم شعر» [احمد هاشم] — مصاحبهٔ فنیه: امید [صالح ذکی] — «اولیمپ»ك کیجه‌لرنده «منظوم شعر» [فائق عالی] — حیات و طبیعت «منثور اجتماعی شعر» [رائف نجدت] — انتظار «منظوم شعر» [م. رؤف] — حقوق دول علمنك تاریخی [محمود اسعد] — یکرمنجی عصر بدایتنده آلمانیاده سوق الجیش واصول تعبیه [عزت فؤاد پاشا] — کناهکار برقادینك ژورنالندن مقتبس [خالده صالح] — استانبولده بر آقشام «منظوم شعر» [حمداه صبحی] — مانکن [الیاس ماجد] — ایمپراطور فرانسوا ژوزف؛ بلغارستانك فردیناندی [فائق صبری] — خیالپرور «مونولوغ» [رائف نجدت] — ملاحظات حکمیه [رفعت مؤید] — رجوع، «دیالوغ» [آرتیست برهان الدین] — ملی تیاترو، قونفه‌رانس [علی کمال] — صوك موده رسملرمز — بیلدیز بوجکلری «رومان» [صفوتی ضیا] — برآزده کوله‌لم — بیلمجه و مسابقه‌لرمز — «قلنج» نشیدهٔ موسیقیه‌سی نوطه‌سی شعر: توفیق فکرت بك — بسته‌سی: ماسترو قاریکیوبولونك.

رسملی کتابك آبونه شرائطی

درسعادت ایچون:	ولایات شاهانه ایچون	ممالك اجنبیه ایچون
سنه‌لکی ٦۰ غروش	سنه‌لکی ۸۰ غروش	سنه‌لکی ۱۸ فرانق
آلتی آیلغی ۳۰ »	آلتی آیلغی ٤٥ »	آلتی آیلغی ۹ »

آبونه بدلاتی بروجه پیشین استیفا اولنور

آبونه‌لرمزه هدیه‌لرمزی ٤نجی صحیفه‌ده اوقویکز

کله‌جك نسخه‌مزده:

فاتح طرفلرنده	جلال الدین خوارزمشاهی	سوللی پرودوم
محرری:	محرری:	محرری:
سرور جمال	نامق کمال	رائف نجدت

اخطار: — اداره‌خانه‌مز یکی پوسته‌خانه آرقه‌سنده ۲ نومرولی دائرهٔ مخصوصه‌یه نقل اولنمشدر.

نومرو: ٢ | تشرين اول ١٣٢٤ | جلد: ١

سر محرری:
فائق صبری
اداره‌خانه‌سی: یکی پوسته‌خانه
جوارنده اسکی ضبطیه سوقاغنده
٢ نومرولی دائرهٔ مخصوصه
امور اداره ایچون مدیره،
امور تحریریه ایچون سرمحرره
مراجعت اولنور.

رسملی کتاب

مدیری:
عبیدالله اسعد
RESSIMLI KITAB
REVUE MENSUELLE
Rédacteur en chef:
FAIK SABRI BEY
Bureaux: Rue Eski-Zaptié
Près la nouvelle Poste No. 2
Constantinople
Prix: 5 Piastres.

مؤسسلری: فائق صبری، عبیدالله اسعد

هر آیك اون بشنده نشر اولنور ادبی، سیاسی، فنی، فلسفی واجتماعی مجموعهٔ مصوره‌در.

Photo: Apollon

فوطو: آپولون

ولی عهد سلطنت دولتلو نجابتلو رشاد افندی حضرتلری

S. A. RÉCHAD EFFENDI, Héritier présomptif du trône Impérial

١٠١ دن ١٣٢ صحیفه‌یه طبع لوحه‌لرده آقروب مالیوسیان

محترم قارئلرمزه:

«رسملی کتاب» برچوق نقصاننه رغماً محترم قارء و قارئه‌لرمزك لطفاً مظهر تقدیر و تلطیفی اولدی. برنجی نسخه‌مز آز زمان ظرفنده تماميله صرف اولندی. شو تشویق وترغیبه تشکرلر ایدرز. بزده مجموعه‌مزك بر قات دها اصلاح وتکمیلی ایچون صوك درجه‌ده چالشدق و بو نسخه‌مزی دها زیاده شایان تقدیم برشکل وحاله وضع ایده‌بیلدك. دیکر نسخه‌لرمزده مجموعه‌مز مندرجاتنك بر قات دها کسب اهمیت ایتمسنه، رسملرینك بر درجه دها کوزل طبع اولنمسنه غیرت ایدرك محترم قارء و قارئه‌لرمزك جلب ممنونیتی ایچون صرف مساعی ایده‌جکمز طبیعیدر.

*
* *

«رسملی کتاب»ك انتشاری اوزرینه بیان تبریکات وتقدیرات ایدن بالجمله رفقای محترمه‌مزه عرض تشکر ایدرز.

معاونین تحریریه‌مز:

کمال بك زاده اکرم بك افندی، کچه‌جی زاده برنجی فریق عزت فؤاد پاشا وطوپجی فریقی احمد مختار پاشا ایله رضا توفیق؛ سلیمان نظیف ومحمود صادق بك افندیلر دخی معاونین محترمهٔ تحریریه‌مز میاننه داخل اولمشلردر. قیمتدار اثرلریله مجموعه‌مز صحائفنی تزیین وعدنده بولندقلری ایچون بالخاصه عرض تشکر ایدرز.

مقالاتنك جدیت وحسن انتخابی، رسملرینك کثرت ونفاستی، هیئت تحریریه‌سنك نام وشهرتی سببیله

(رسملی کتاب)

عثمانلی عالم مطبوعاتنده غایت ممتاز بر موقع احراز ایده‌جك و هر نسخه‌سی بیکلرجه قارء طرفندن صبرسزلقله بکلنه‌جکدر.

کوکلکزی اکلندیرمك ایسترمیسکز؟

محیطی اوقویکز

مصور

محیط

سیاسی، ادبی، فلسفی، هفته‌لق غزته

نائل استفاده اولمق ایسترمیسکز؟

محیطی اوقویکز

نسخه‌سی ٥٠ پاره « ١ نومرولی نسخه‌سی نشر اولندی » نسخه‌سی ٥٠ پاره

قارء وقارئه‌لرمزدن کوردیکمز رغبت وتوجه بزی دها زیاده صرف مساعی و ایفای خدمته تشویق ایتدیکندن بو هفته‌دن اعتباراً [رسملی کتاب] محترم مشترکلرینه برده هفته‌لق علاوه‌سنی [مصور محیط]ی تقدیم ایدیبور. [رسملی کتاب] فرانسزلرك «Je sais tous», «Lecture pour Tous»سی شکلنده بر رساله اولدیغی کبی [مصور محیط]ده مهم و نفیس بر Illustration اوله‌جقدر بوندن ماعدا مندرجات جهتیله بك زیاده اعتنا ایدیله‌جك وبو نقطهٔ نظردن دخی تکمیلنه چالیشله‌جقدر. ایلك نسخه‌سی برچوق مقالات نفیسه‌یی ویکرمی بش قدر رسمی حاوی اولدیغی حالده نشر ایدلمشدر. آبونه‌سی درسعادت ایچون سنه‌لك ٦٠، التی ایلق ٣٠ ولایات شاهانه ایچون سنه‌لك ٨٠، التی ایلق ٤٥ غروش ممالك اجنبیه ایچون سنه‌لك ١٨، التی آیلق ٩ فرانقدر. (رسملی کتاب) ابونه‌لری ایچون (محیط) ابونه‌سندن یوزده ١٠ تنزیل یاپیلیر. آبونه‌لره آیروجه هدایاسیده واردر. بالجمله قارئلرمزه توصیه ایدرز.

عثمانليلرده ترقيات سياسيه

٢

مصطفاى ثالث : اسباب انتباه ، ادراك اصلاحات ؛ اولاً : روسيه‌نك سطوتى ، بيوك (قاترين) ، بر ملكة الملوك ، پروسيا دولتى ، بيوك (فره‌دريق) ، پروسيانك حكومت عثمانيه ايله مناسباتى ، شيطنت سياسيه ، پروسيا قرالى ايله اوچنجى مصطفى . — ثانياً : دور انحطاطمزه لاينقطع مغلوبيتلريمز ، اوستريا — قارلوفچه ، روسيه — اورلوف ، چشمه انهزامى — ثالثاً : اوروپا ايله مناسبات خصوصيه ، سفارت احمد رسمى ، بارون (دەتوت) ، خاطرات ، مصطفاى ثالثك جسماً و فكراً تعريفى . — خلاصه ، مجدد نخستين .

* * *

اوچنجى مصطفى عثمانليلرده ، اوروپانك ماهيتنى ، قوتنى ، ولو خفيف بر صورتده اولسون ، ايلك اوكجه ادراك ايدر بر پادشاه اولدى . . بو ادراكك ، بو انتباهك اسبابى ايسه متعدددر :

اول امرده ، بوقاريده عرض ايتديكمز كبى ، اوروپا قوتجه ، قدرتجه ، قوت معنويه‌جه ، قدرت ماديه‌جه ترقيده ، تعاليده ايدى . بز ايندكجه او چيقيوردى . روسيه مهيب ، مطنطن بر دولت اولمش ، اولمق يولنى طوتمشدى ، بيوك (پترو) لرى تعقيب ايدن بيوك (قاترين) نسلاً آلمانيادن تورەمك ، زوجنى اولديرته‌رك سلطنته كچمك ، بول بول معاشقات فضيحه‌انچنده علناً سوه‌ركدن ، سويله‌ركدن ، اويله سفيهانه صفالر سوره‌ركدن اجراى حكومت ايله‌مكله برابر روسلغه ، روسلره خياله صيغماز خدمتلر ايديبيوردى . احوال خصوصيه‌ده اك عادى بر دركهٔ فضاحته تنزل ايدن بو قادين احوال عموميه‌ده بر مزيت مجسمه ايدى ، بر نمونهٔ فضل وكمال ، بر ملكة‌الملوك ايدى . دكل ساده روسيه ، بلكه بتون جهان نادراً اويله فكراً ، كمالاً ، سياسةً بلند مرتبه بر حكمدار كوردى .

بو حاللرى ولو اوزاقدن اوزاغه ، ولو خيال ، ميال اولسون اوچنجى مصطفى بالطبع ايشتدى ، حس ايتدى .

ينه بو صره‌لرده اوروپانك كوبكنده محكم ، معلا ، فقط باشقه طرزده محكم ومعلا بر دولت ، بر دولت عسكريه تأسس ، تجلى ايلدى . بر عصردن دها آز بر مدت ظرفنده كوچك بر (براندەبورغ) محضا قيليج قوتيله قوجه بر پروسيا اولدى ، برنجى (فره‌دريق) ، برنجى (فره‌دريق كيليوم) ، على الخصوص بيوك (فره‌دريق) كبى بر بريندن مبجل ، هله بر ملت ، بر دولت ايچون جهان دكر حكمدارلرك همتيله بيودى . پروسيانك ظهورى بر جهتجه ، قدرت عسكريه‌جه دولت عثمانيه‌يى آنديرير .

بيوك (فره‌دريق)ك مناقب عظمت وسياستى بالطبع شرقه قدر يايلدى ، اوچنجى مصطفانك قولاغنه ايردى . ذاتاً پروسيا قرالى بر ياندن

Photo: Phébus

فوطو: فبوس

دولتلو نجابتلو یوسف عزالدین افندی حضرتلری

S. A. YOUSOUF IZZEDDIN EFFENDI

Photo: Aigle

فوطو: اغل

دولتلو نجابتلو مجيد افندى حضرتلرى

S. A. MEDJID EFFENDI

قیلیجه ، قوت مادیه‌سنه کووه‌نیوردی ، فقط ریاندن‌ده مهارت و شیطنت سیاسیه‌یه توسلدن هیچ کری قالمایوردی. بو سائقه ایله‌درکه بزمله معامله‌یه ، مناسبته کیریشدی، فقط صرف بزی آلداتمق ، آمال سیاسیه‌سنه آلت ایتمك ایچون کیریشدی .

او زمان روسیه و پروسیه متفقاً لهستانی تقسیمه حاضرلانیورلردی ، اول امرده بیوك (قاترین) ك بر معاشق معروفنی لهقرالی تعیین ایتدیرمك ایسته‌یورلردی ، بونکچون روسلر لهستان امورینه مداخله ایلدیلر.. بو مداخله‌دن طولایی لمنفعة فرانسزلر ، اوستریالیلر ترکلری روسلرك علیهنه تشـویق ایدییورلردی . ایشته او وقت بیوك (فره‌دریق) ایشه قاریشدی ، روسیه و پروسیا ایلچیلری آلتدن آلته ال اله ویردیلر ، درسعادتده مقصوده ایردیلر ، اوستریا وفرانسـه‌یه رغماً حکومت عثمانیه‌یی لهستان امورینه مداخله‌دن منع ایلدیلر . مورخ مشهور (صورل) ـ اون سکزنجی عصرده مسئلهٔ شرقیه ـ تألیف کزیننده بو بحثی شـویله‌جه پك دقیق ، پك موثوق صورتده شرح ایلر :

« ۱۷۵۷ دنبری سلطنت سورن مصطفای ثالث اویله (وولتر) ك بیوك (قاترین) ه خلوص چاقمق ایچون استهزاله بوغدیغی قابا بر پادشاه دکلدی ، بالعکس مقتصد ، ملاحظه کار ، حریص شهرت ایدی ، حتی بر درجه‌یه قدر حائز معلومات ایدی ، مملکتنی اصلاح ایتمك ایسته‌یوردی ، بویله خصائله مالك اولونجه بالطبع پروسیا قرالنه مفتون ایدی ، حیران ایدی ، فی الحقیقه یدی سنه محاربه‌سندن صوکره بیوك (فره‌دریق) ه بر سفیر مخصوص کوندردی ، هدیه‌لر یوللادی ، بو سفیر (برلین) ده جزئی برمدت قالدی ، فقط (فره‌دریق) او تاریخدن اعتباراً استانبولده دائمی بر ایلچی بولوندیردی . . . . . .

«حکومت عثمانیه ایله بویله‌جه مناسباته باشلار باشلاماز ، (فره‌دریق) ینه اوعزم ومهارت معتاده‌سنی درحال اله آلدی . آرتق او وقت شمدی زمان زمان کوره کلدیکمز احوال معلومه تحقق ایلدی ، طوردی . روسیه وپروسیه مرخصلری بر مسئلهٔ سیاسیه ایچون آلتدن آلته خفیاً اوزلاشیرلردی ، ظواهره کوره بربرینه مخالف بر طرزده و متخالف یوللردن عین مقصدی تعقیب ایدرلردی . پروسیا پك بیطرفانه علائقدن مبرا برلسان قوللانیردی ، بوکون دیدکلری کبی ، عفیف بر واسطه ، صالح بر دلال سوسنی طاقینیردی . . . . »

بیوك (فره‌دریق)ك ترکلره قارشی بو خط حرکتنی نظر تعجبله دکل ، فقط پروسیا نقطهٔ نظرندن حرمتله کورملیدر . . جهانده بیوك ایش کورمش بویله بیوك حکمدارلر فی الحقیقه احوال خصوصیه‌ده قانون اخلاقك کافهٔ دقائقنه رعایت ایدرلر ، نه یالان سویلرلر ، نه بر قول موعودی آیاق آلتنه آلیرلر ، خلاصه ، بویولده الك اوفاق بر ذلته تنزل ایتمزلر ، انجق معاملات عمومیه‌ده دولتك اوفاق بر منفعتی ایچون بتون بو قیودِ اخلاقیـه‌یی چیکنر . کچرلر . بویله یاپامایان ، یاپمغی هنوز بیلمه‌ین ملوکی ایسه جهل ایله ، بلاهتله اتهام ایدرلر . .

ایشته بیوك (فره‌دریق) مصطفای ثالثه بالطبع بو نظرله باقدی ، باعدی‌ده بتون شـو مناسبات سیاسیه‌ده او صورتله معامله ایتدی . حال بوکه او پادشـاه آل عثمان پروسیا قرالنی نه صفوتله ، نه صافیانه بر حس تقـدیر ایله کوریوردی . حتی منجملکه مراق بسله‌دیکی ایچون (برلین) ه سفارت مخصوصه ایله کوندردیکی احمد رسمی افندینك وساطتیله بیوك (فره‌دریق)دن علم نجومه دائر معلومات ایسته‌مشدی ، کرك الك

مكمل سردارلره مالكيت ايچون وكرك تشبثاتمده فرصتدن الك كوزل بر استفاده ايله الك مسعود بر صورتده موفقيت ايچون بو يولده نه سره مظهر اولديغنى‌ده صورمشـدى . . شو قدركه پروسيا قرالى بو سـوآله كولمدى ، پك جدى صورتده شو جوابى ويردى :

« تاريخى دائما تتبع ايتمك و تجاربدن استفاده ايله‌مك، مكمل بر اردويه مالك اولمق وبالخاصه كرك زمان صلحده ، كرك سفر بولكده عسكره مكملاً تعليم كوسترمك ، خزينهٔ دولتى ايسه لبالب طوتمق، ايشته محب محترمم ، بنم اوچ سرم ، سر نجومم، باشقه اسراره واقف دكلم ، امين اولكز . . »

بويله پروسـيا ايله ، بيوك (فره‌دريق) ايله بو مناسباتده پادشـاهمزك كوزينى آيريجه آچدى .

*

* *

درجهٔ ثانيه‌ده آرتق بز اوروپا ايله، اوستريالرله، روسـيه‌لرله محاربه‌لريمزده لاينقطع مغـلوب اوليوردق ، متصـل ازيليوردق . . اونلر او ضعف قديمدن قورتولديلردى . بز ايسه قدرت سابقه‌مزى الدن چيقاردقدى . دشمنلريمز بزه قارشى ابتدالرى دور استيلامزده مدافعهٔ نفس ايله اوغراشيورلردى، صوكره‌لرى دور وقوفمزده مهاجمه‌لره آهسته آهسته حاضرلانيورلردى ، كاه غالب ، كاه مغلوب اوليورلردى ، نهايت ، دور انحطاطمزده خارجدن هجوم ايله‌ده اكتفا ايتمه‌يورلر، داخلدن رعايامزى رنكارنك القاآت ايله آياقلانديرمق ايسته‌يورلردى .

اون يدنجى عصر ميلاديننك نهايتنه طوغرى بزمله غالبانه عقد ايتديكى (قارلوفچه) معاهده‌سيله خريستيان تبعه‌مزى حمـايه ايتمك صلاحيتنى قازانه‌رق اوستريا دولتى بو يولده افساداته كوزل بر يول بولمش ، بر قاپو آچمشدى . .

بيوك (قاترين) ك معاشقيندن (اورلوف) بر دونانما ايله بحر سـفيده كچه‌رك بزبريده ، قريمده ، لهستانده روسلرله چارپيشيركن اوته‌ده يونانسـتانى ، يونان رعايامزى آياقلانديرمغـه قالقشمشدى، فقط هنوز فرانسه اختلال كبيرى وقوعه كلمه‌مشـدى ، هنوز فكر مليت ، امل استقلال يونانيلرى هيجانه دوشورمه‌مشـدى، اوتهيجات تا ياريم عصر صوكره حصول بولدى. (اورلوف) او زمان چشـمه‌ده دونانمامزى ياقمقدن باشقه ايش كوره‌مدن روسيه‌يه عودت ايلدى .

بتون بو حاللر ، بو حركتلرده مصطفاى ثالث كبى آز ، چوق بر نظرهٔ امعانه مالك بر پادشاهى دوشوندرمكه كافى ايدى . .

*

* *

اوچنجى درجه‌ده بز اوروپا ايله مناسبات خصوصيه‌ده، ولو خفيف بر صورتده اولسون، كيريشدكدى ، دول اجنبيه‌دن ساده سفير قبول ايتمكله اكتفا ايله‌مه‌يوردق، او دولتلرك نزدينه سفراده كوندريبوردق . فى الحقيقه رجال سائرهٔ حكومتمز كبى او سفيرلريمزده جاهل ايديلر ، ونديك جمهوريتنى روسيه حكومتى ايله همحدود صانير بر درجه‌ده جاهل ايديلر ، (سفارتنامهٔ احمد رسـمى) ده كورلديكى اوزره اوروپاده على العميا ، احوال جهاندن بى خبرانه ، پك بى خبرانه طولاشيورلر .

او ماهيلر كه دريا ايچره‌در دريايى بيلمزلر مدلولنه ماصـدق اوليورلردى ، فقط هر حالده

Photo: Aigle

فوطو : اغل

دولتلو نجابتلو صلاح الدين افندى حضرتلرى

S. A. SÉLAHELDDINE EFFENDI

Photo: Sébah — فوطو: صباح

دولتلو نجابتلو رشاد افندی حضرتلرینك مخدوم نجابت موسوملری ضیا الدین افندی

S. A. ZIAEDDIN EFF fils de RECHAD EFF

Photo : Sébah — فوطو: صباح

دولتلو نجابتلو رشاد افندی حضرتلرینك مخدوم نجابت موسوملری نجم الدین افندی

S. A. NEDJMEDDIN EFF fils de RECHAD EFF.

Photo: Aigle — فوطو اغل

دولتلو نجابتلو صلاح الدین افندی حضرتلرینك مخدوم نجابت موسوملری نهاد افندی

S.A. NIHAD EFF. fils de SELAHEDDINE EFF.

Photo: Sébah — فوطو: صباح

دولتلو نجابتلو رشاد افندی حضرتلرینك مخدوم نجابت موسوملری عمر حلمی افندی

S.A. OMER HILMI EFF., fils de RÉCHAD EFF.

جهـان تمدنله آرامزده بویله آز ، چوق بر مناسبت، مناسبت اجتماعیه باشلامشدی، بر بریمزی ساده معرکه‌لرده ، ساده محاربه‌لری فصل ایچون انجمنلرده، مؤتمرلرده دکل، صورت خصوصیه‌ده کورمکده مبادرت ایلدکدی . ذاتاً بر پارچـه مدققانه دوشونیلیرسـه تا ابتدای تأسسمزدن بری غرب ایله آرامزده مناسبات اجتماعیه‌جه اویله مدهش ، اویله آهنین بر حائل اولماسـه یدی، غربلیلر اجتماعاً اویله خارق العاده ایلریلرکن بز، شرقلیلر فرسخ فرسخ کریله‌مزدك، حقائقی کوریر، آکلار، قبول ایدردك ، بر ایکی عصر صوکره یاپدیغمزی بر ایکی عصر اول یاپاردق ، ساحهٔ تمدنده شمدی ایچبه قطع مراحل ایتمش اولوردق . .

بو مناسبات سـائقه‌سیله ایدی که وقتیـله فرانسه‌دن کلن (بونوال) احمد پاشـادن دها مسعود بر صورتده بارون (ده‌توت) اسمنده بر مجار فاضلی قریم خاننك دلالتی ایله خدمت عثمانیه‌یه کیردی ، بالخاصـه اوروپانك ترقیات علمیه وعسکریه‌سنه دائر مصطفای ثالثه افکار جیده القا ایلدی ، اودرجه‌ده‌که پادشاهده فکراً بیوك بر کشایشه ، ترقی‌یه بادی اولدی . او ذکای محصوره بر منفذ عرفان آچدی، باشقه بر افق فسیح معالی کوستردی . .

بارون (ده‌توت) خاطراتنـده اوچنجی مصطفایی جسماً شویله تعریف ایله‌یور :

« باجاقلر قیصه ایدی ، پادشاه آنجق آته بیندیجه اوزون بویلی کورونیوردی ، سیماجه صولوق ایدی، بوده ، روایته کوره پادشاهك شهزاده ایکن محافظهٔ حیات ایچون کسب الفت ایتمك ایسته‌دیکی زهرك کثرت استعمالندن منبعثدی . کوزلر ایریجه ایدی ، فقط اوزاقدن کورمیورلردی . بورون ایری وباصیق ، صقال ایسه بویالی ایدی . »

فقط فکراً شو صورتله توصیف ایدیور :

« حکومت عثمانیـه‌نك مساویسنی اصلاح ایتمك ایسته‌یوردی ، اعتقادنجه بو پادشاه یاشامش اولسه ایدی، بو اصلاحاتی میدانه قویمق ایچون هرفدا کارلغی اختیار ایده‌جکدی، حتی استبداد اداره‌دن بیله واز کچه‌جکدی . »

. . .

خلاصه، یوقاریدن بری ماهیتنی مجملاً شرح ایلدیکمز شو سوائق کونا کونه، بتون بو اسباب متعدده‌یه مبنی، ترقیات غربیه‌یه امتثالاً دولت عثمانیه‌یی تنظیم، بر طرز مجددانه‌ده تنظیم ایله‌مك اندیشه‌لری اوچنجی مصطفانك فکر سـلیمنده طوغدی ، طوغدی فقط خارجـه طوغری آچلمغه ، یایلمغه وقت بولامادی ، بلکه پك آز بولدی ، چونکه بر ایکی اوفاق تجربه‌دن عبارت قالدی .. عجبا بالآخره ، چوق کچمه‌دن سلیم ثالث، محمود ثانی بالخاصه بو فیضك سائقه‌سیله عین وادیٔ اصلاحاتده او ترقی‌یی ، او تجلی‌یی کوسترمدیلرمی؟. اویله ایسه، ضیاپاشا مرحومك تجددات شعریه‌ده بیك سـکزده عقبایه کیدن باقی افندی‌یه تخصیص ایله‌دیکی :

تعبیر مجدد نخستین

وصفنی ترقیات سیاسیه‌ده مصطفای ثالثـه بحق لایق کوره‌بیلیرز .

علی کمال

عثمانلی اتحاد وترقی جمعیته ! [*]

ابونوللاز شعرلر:

ای معظم ، محترم جمعیت قدسی وقار ،
نام وشانکله سنك بر ملت ایلر افتخار !

نام وشانك آسمان آرای دنیای حیات ،
نام وشانك صفحهٔ تاریخه شمس اشتهار ؛

نام وشانك مشرق الفیض جهان سرمدی ،
جبههٔ علویتکدن نور مولی آشکار ؛

نام وشانك عین خورشید تعالیدر سنك ،
چهرهٔ قدسیتکدن فیض حق پرتو نثار ؛

ساحهٔ عمان ظلمه نور چشمکدن سنك
مرو سیمینلر دوکولمش کهکشاندن تابدار !....

انجلا پاش ظهور اولدك ، طلوع فکرکه
اولدی حیران شغف بیك روح علوی اضطرار ؛

اعتلابار طلوع اولدك ظهورکدن سنك ،
ایردی اوج کهکشان فیضه بیك فکر نزار ؛

لیل ماضی‌یه نکاه ایتسه‌ك نه‌در مشهود اولان ؟
برجهان قهر ونکبت برحیات تار مار ؛

برسقوط دائمی برکردباد انهدام ،
ساحهٔ تار وطن عیناً بیقلمش برمزار !

برمزار عالم وحشت‌که عمق لیلنه
نعش ملت منجذب ، فکر حقیقت کریه‌بار ؛

بویله برقبر فلاکتزارك اعماقنده سن ،
برمبارك فکر وقلب وجان ایله لیل ونهار ،

سعی عالم قدر ایله اقدام حق تأیید ایله
کوستروب دنیایه دنیادن بیوك بر اقتدار ،

موتی احیا ایلدك ، معدومی ایجاد ایلدك ،
حق اعلا ایلدك ، مظلومی ایتدك بختیار !

ای معلا منزلت احرار قدسیت قرین ،
سیکزدن تا ابد خشنود اولور پروردکار !...

بویله برجمعیتك ارکان استقرارینه
استناد ایتدکجه قلب ملت ایلر افتخار :

سلطنت حریتك ، دولت حکومت ملتك ،
اتحاد اعلای مقصد ، یکوجودی شهریار .

بویله بر علوی ، معظم فکر استقبال ایله
چوقیدر عثمانلیلق کسب ایتسه حق اغترار ؟

عرض ایدر عثمانلی قومی نظره‌کاه عالمه
الك بیوك اقوامه شایان بر حیات کامکار :

شاهراه نور مستقبل آچیقدر ؛ اتحاد :
شمس حکمتدر ، ترقی : روح الهام اعتبار .

ای معظم شانلی جمعیت علو کعبه ،
شانکه ایرمز ایریشمز شیمدی هیچ بر اقتدار ،

شعر شاعر ، حکمت عاقل ، مآل علم وفن ،
فضل عالم ، ساحهٔ تاریخ ، قلب روزکار

شان علویت نشان فضلکی تبجیل ایچون
نظرهٔ الهامه ، فیض حقه ایلر انتظار ؛

بلکه بر ملت رواندن تکلم ایلسه ،
بلکه بر عالم ضیالر صاچسه بی حد وشمار ،

---

[*] اکرم بك افندینك [روح کمال] نامیله یکی ساحهٔ انتشاره چیقان اثرلرندن :

فوطو: صباح Photo: Sébah

دولتلو نجابتلو مجید افندی زاده

عمر فرخ افندی حضرتلری

S. A. OMER FERRUH Eff., fils du Médjid effendi

فوطو: فبوس Photo: Phébus

پرنس صباح‌الدین بکك صوك فوطوغرافلری

Le dernier portrait du prince SÉBAHEDDINE Bey

بلکه تاریخ ایکلسه ! بلکه جانلر آغلاسه ،
بلکه جانلر دوکسه یوز بیك داستان گریه‌بار ،

بلکه یرلردن عروج ایتسه بتون آواز خلق ،
بلکه گوکلردن هبوط ایتسه بتون ارواح زار ،

شانکی تجلیه شایان لوحه تصویر ایلمز :
شان نوارك سنك محفوظ لوح کردکار !

اعتلای فکر امتدر مقدس مقصدك ،
اتحاد قلبکه روح ترقیدر شعار ؛

ساحهٔ جنت فیوض روحکه مرآت حق ،
عرش حریت علو قدرکه اولمش مدار ؛

قدرتك فوق‌التصور ، خدمتك فوق‌العقول ،
مجدنك فوق‌التعالی ، حکمتك مولاتبار !

جد واقدامکله معمور اولدی بیك قلب خراب ،
گولدی عالی همتکدن بیك حیات زار زار !

ایشته مکتب ایشته عسکر ایشته اصحاب حیات ،
ایشته ملت ایشته میلیونلرجه روح شعله زار ،

ایشته اورتك شهامتدار و حریت مدار ،
ایشته قانون اساسی تا قیامت بر قرار !

ایشته تابان چهرهلر ، خندان یوره‌کلر ، روحلر ،
ایشته بر خلقك جانندن قوپمش آواز مسار !

ایشته تکریم حقیقت ایشته تعظیم حقوق ،
ایشته تجلیل مساوات ایشته عزم واختیار ؛

ایشته تا عرش خدادن خاکه ریان نور حق ،
ایشته تاقلب وطندن حقه پران موسقار ؛

ایشته وجدان حمیت انجلازای غرور ،
ایشته مجروح تسلی بیك جنان انکسار ؛

ایشته سنجاق ایشته نورانی هلال اعتلا ،
ایشته آفاق شفقدن ارضه جوشان احرار ؛

ایشته اولاد وطن منفا جدا ، مأوا قرین ،
ایشته آتی خنده ریزان ، اشته ماضی شرمسار ؛

ایشته بر دولت سنك سایه‌کده بولمش نو حیات ،
ایشته بر ملت سنك سایه‌کده اولمش بختیار ؛

ایشته آثار بلند عزم وناموسك سنك ،
ایشته روحك منطبعدر ، ایشته فکرك تابدار !!

سوز بولمماز قدر فطرت شانکی تجلیل ایچون
ای مقدس ، محترم جمعیت قدسی وقار !

ناطقهم روح کمال اولسه ایرشمز کعبکه ،
پایدار اول پایدار اول پایدار اول پایدار !!! ...

۲۹ ما آغستوس سنه ۳۲٤ کمال زاده

اکرم

فلسفهٔ سیاسیات

یکرمنجی عصر میلادی‌یی سائر عصرلردن فرقلی کوسترەجك، ترقیات بشریه نقطهٔ نظرندن دها ممتاز بولندیره‌جق برکشف مهمه، بر اختراع خارق‌العاده‌یه انتظار اولنیوری ایدی؟ بلکه. وحدت‌ماده، وحدت قوت نظریه‌لری احتمال بر تجربه و اثباته اقتران ایدره، احتمال کوچك بر طاش پارچه‌سندن بیوك بر قوت استحصال اولنور. ینه احتمالی وار که الکتریقیت جوبه‌یی طوپلایه‌بیلمك ایچون قولای برچاره بولنسون، ماکنه‌لر موادن آلنان بوقوت ایله ایشله‌دیله‌بیلسون.

کشفیات واختراعات جهتیله پك زنکین اولان، هیئات اجتماعیه‌ده مهم تحولات کوسترن اون‌طقوزنجی عصرده فن ومعرفت پك ایلری‌یه کیتمش ایدی. فقط احوال ووقوعات نظر دقته آلندیغی زمان ضروری اعتراف ایتمك لازم کلن برحقیقت واردی‌که بوده سیاسیاتك دکیشمه‌مش اولمه‌سیدر. انسانیت، سویهٔ ذکا وعرفانی یوکسلتمك استیور، چالیشیور، فن ومعرفتده ایلرولمك ایچون اوغراشیور. بوغیرتلر ثمره‌سز قالمیور. نه چاره‌که دیپلوماتلر، حکومتلر اوزرنده بیوك بر تأثیر کوسترمدیکده مشاهده اولنیور.

اون طقوزنجی عصر نهایتنه قدر سیاسیاتده حکم سورن قاعده «الحکم لمن غلب» دستورندن بشقه بر شیٔ دکل ایدی.

حق، عدالت، اخوت کبی سعادت بشریه‌یی اکمال ایده‌جك فضیلتلردن یوز سنه‌دن بری پك چوق بحث اولندی. فقط متمدن حکومتلردن هیچ بری هنوز اوروپا سیاسیاتنك دستور حکمتی اولان «الحکم لمن غلب» قاعده‌سندن آییریله‌مدی.

انسانیق مرتبهٔ کماله طوغرو سوق ایتمکه چالیشانلر، دنیادن حرب وجدالی قالدیرمق، صلح ومسالمت عمومیه پایدار ایتمك، ملتلر ودولتلر آره‌سنده ظهوره‌کلن اختلافاتی سلاح قوتیله دکل، انجق قانون عدالتله حل وحسم ایچون بر اتفاق عمومی میدانه کلمه‌سنه غیرت ایدنلرده بلکه تصور وتخیل ایدییورلردی‌که یکرمنجی عصر میلادی حکومتلری، دیپلوماتلری حق وعدل اوزره حرکته آیشدیره‌رق، بوآلیشقانلق انجق فن ومعرفتك، افکار انسانیتکارانه‌نك ترقی وتعالیسی ایله تأمین ایدیله‌رك بویله‌جه یکرمنجی عصر میلادی، دیکر اعصار مدنیه‌دن بیوك، پك بیوك بر فرق کوسترە‌بیلسون. صلحپروران قونغره‌لرنده ایراد اولنان نطقلرده بو تمنیات دضات ایله اظهار اولندی. محب انسانیت ومعرفت اولانلر اوزرنده بو پارلاق سوزلر طاتلی تأثیرلر حصوله‌کتیریوردی. ایواه! یکرمنجی عصرکده سیاسیاتده دیکر عصرلردن فرقسز اولدیغنی آکلادق.

بر عصردن بری جریان ایدن وقوعات بزه اصول سیاسیاتده بر فرق اولمدیغنی، حکومتلرك هنوز تکملات فکریه‌دن، فکر انسانیتدن، حق وعدالتدن متأثر بولنمدیغنی کوستریور.

برنجی ناپولیونك سقوطندن بری اوروپا نه‌کبی وقوعاته ساحهٔ جریان اولدی؟ برنجی ناپولیونك تجاوزاتنه سد چکمك ایچون میدانه کتیریلن ائتلاف عسکره‌لری تأمین منافعه واسطه اولدی. آره‌ده کوچك حکومتلرك — ضعیف وقوتسز بولندقلری ایچون — حقوقی دوشونلمدی. برلین قونغره‌سی نه ایدی؟ زواللی حکومت عثمانیه کندیسنی مدافعه ایده‌جك بر حالده بولنمدیغی ایچون «الحکم لمن غلب» قاعده‌سنك بتون شدتنه هدف ایدلدی. بوندن دها اول عین حال بشقه‌لرینك‌ده باشنه کلدی. بیچاره لهستان قوتك تضییق آلتنده زبونی ازمك قاعده‌سندن بشقه هانکی حکمته استناداً پارچه‌لاندی؟ اوستریالیلرله روسلر زواللی مجارلری بوندن آلتمش سنه اول قهر وتنکیل

ایشدکلری زمان حق و عدالت آرانديمی ؟

۱۸٦٤ ده دانیمارقه‌نك ، کندینی مدافعه‌دن عاجز اولان بو کوچك حکومتك جداً حمایه‌سنه هانکی دولت تشبث ایتدی ؟ اوستریا ایله فرانسه ایتالیاده دیله‌دکلری کبی قلیج صاللادقلری، طوپلرینی تفنکلرینی کورلتدکلری زمان متمدن اوروپا نه یاپیوردی ؟ بو کون عثمانلیلره تعدی ایدن اوستریایه ۱۸٦٦ ده ازلدیکی زمان هانکی حکومت یاردیم ایتدی، کیم حق وعدالت دستورینی اورته‌یه قویدی؟

۱۸۷۱ ده فرانسه پروسیالیلرك پای غالبیق آلتنده چیکنندیکی وقت کیم معاونته قوشدی؟ پروسیا آلمانیانك کوچك حکومتلرینی ، بو حکومتلردن بر طاقنك ارزوسنه ، ارزوی استقلاله رغماً یوتدیغی زمان حق وعدالت نره‌یه کیتمشدی ؟

حکومتلر یری برینه قارشو قوهٔ مسلحه‌یه استناد ایدرك حق وعدالی طانیدقلری کبی کندی اداره‌لری آلتنده بولنان اقوامه قارشوده اکثریا بو دیپلوماسیدن آییریله‌مامقده‌درلر . انکلتره حق وعدالته حریت اقوامه طرفدار کورنمکله برابر سنه‌لردن بری سوروکله‌نوب کیتمکده اولان ایرلاندا مسئله‌سنی حل ایده‌بیلدیمی؟ روسیه لهستانك روسیه‌یه ملحق قسمنده بولنانلر حقنده‌کی تدابیر شدیده‌سنی تخفیف ایلدیمی ؟ اوستریا آلمانلرله مسکون ایالاتنده آلمان نفوس چهلره لهلر وعناصر سائره‌یه نسبتله دها آز بولندیغی حالده آلمانلرك افکار ومطالبی اوزره حرکت ایدرك عناصر سائره‌یی قیروب ازمك پولتیقه‌سنده قدرتی یتدیکی قدر اصرار کوسترمکدن فارغ اولیوری ؟

اوروپا سیاسیاتنده حق وعدالته استناد ایدله‌مکله برابر قوت وقدرتلری زیاده اولان بیوك حکومتلر آره‌سنده صلح ومسالمتی ادامه ایتمك خصوصنده حق وعدالتك یرینه قائم اولان بر حال وارکه بوده دولتلرك بری برینه قارشی رقابتی، بو رقابتك سوقیله موازنه‌یی محافظه‌یه سعی ودقتیدر . اشته بو رقابت بعض احوالده اختلافات شدیده‌نك ، محاربه‌یی انتاج ایده‌بیلمسندن قورقلمش اولان بعض وقوعاتك اوکنی آلمشدر . مثلا بو رقابت بلچیقا ایله اسویچره‌نك بیطرفلغنی تأمین ایدرك بو ایکی حکومتك کندی حالنجه ترقی ومعموریته چالیشمسنه مانع اولامشدر .

بالقان شبه جزیره‌سنده بر قاچ دفعه آلولنمسنه رمق قالمش اولان آتش حرب وجدالی سوندیرمکه ، قیغلجملری کوللەمکه موفق اولمشدر . فقط ینه بو رقابت اوراده قیغلجملری ادامه ایتمشدر .

غریبدرکه اوروپاده اون طقوزنجی عصر ایچنده حریت وعدالت حسلری تکملات کوستردیکی، حقوق بشر بو عصرده تسلیم اولنه‌رق اقوام متمدنه حق وحریتی استحصال ایلدیکی ، بو یولده کوندن کونه خطوه آتدیغی، فکر ملیت نشو ونما بوله‌رق ، مثلا بالقانلرده بر طاقم کوچك حکومتلر تشکیل ایلدیکی حالده بو حکومتلر ، بیوکلرك حالا قوت وقدرته استناد ایتمك ، حق وعدالتی امور سیاسیه‌ده تطبیق ایده‌مه‌مك مسلکنی اکلایه‌جقلری ، بوکا کوره بر خط حرکت تنظیم ایلیه‌جکلری ، مثلا بری برینه معین وظهیر اوله‌جقلری ، متقابلاً حق وعدالته مقارن معامله‌ده بولنه‌جقلری یرده بونلرده آره‌لرنده رقابته دوشمکده ، انجق سلاح قوتیله آمال ومنافعی ترویجه چالشمقده‌درلر. صوك وقعه‌لر بونی کوستریور. بلغارستانك سنه‌لردن بری اردوسنی تنظیم و تقویه ایچون اختیار ایتدیکی مصرف ایله قوتنه استناد ایتمسی حق وعدالتدن انحرافنه سبب اولمشدر .

یکرمنجی عصر ایچنده حالا اسکی پولتیقه‌نك دوام ایتدیکنده آوستریا خودبخود بوسنه وهرسکی ممالکنه الحاق ایتمك صورتیله کوسترمشدر. بو وقعه بزم ایچون موجب تأثر، فقط حق وعدالتك بین‌الملل تأسسیله کسب امتیاز ورجحان ایتمك استه‌ین یکرمنجی عصر میلادی ایچون بر ذلدر.

• • •

هنوز اوچ آیلق اولان طفل نوزاد حریتمزی اویله نازنده بیوتمك ، بسله‌مك ایسته‌یورزکه بوکا کل یاپراغی ایله طوقونلمسنه بیله راضی اوله‌میورز. فقط ملتلر حق وحریتی یوز ییللرجه انسان قانیله استحصال ایتمش ، بونکله بسله‌مشدر . اوروپا تاریخ مدنیسنك بر عصرلق صفحاتنه عمومی بر نظر عطف ایده‌لم . فکر بشره کشایش کلکه ، انسانلر انسانلغی اکلامغه ، حق وحریتی ادراك ایتمکه باشلادیغی زمان دکلی ایدی‌که اورته‌یه قوس قوجه بر «اتفاق مقدس» چیقدی. اصول مشروطیته متمایل اولانلری

قیروب دوکلك استدی. مدتی اوروپانك مدهش بر ره‌آقسیون فرقه‌سی کلدی. فقط استحصال حریت ایچون حاصل اولان میل شدیدی قیره‌مدی، اختلال آتشلرینی سوندیره‌مدی. اویله که اوروپا اقوامی بر عصردن بری حق وحریتی تحدید ایدن مانعه‌لری ییقمق، ره‌آقسیون فرقه‌لری‌ده بو مانعه‌لری یکیدن قورمق و تقویه ایتمك ایچون اوغراشدی.

حریت ملته قارشو کلن پروسیاده نهایت ۱۸٤۷ ده بو قوته مقابله احتمالی اولدیغنی اکلادی. بر چوق حکومتلرده اصول مشروطیت تأسیس ایتدی. ایتالیا حکومتی انجق استحصال حریت مجادلاتی آره‌سنده میدانه کلدی. بسمارق، استبداد طرفداری اولدیغی حالده آلمانیا اقوامنی اصول مشروطیتی، انتخابات عمومیه حقنی، حق حکومتی اهالی‌یه بخش ایدرك قاندیردی. قوت وقدرتنی غائب ایتمش، بنای حکومتنده یاریقلر، چاتلاقلر حاصل اولمش اولان بر آرالق ییقلوب دویرلسنه انتظار ایدیلن قوجه آوستریا انجق اهالیسنه حق حکومت وحریت ویره‌رك محقق کوریلن بو خرابیدن قورتلدی.

ملتی حق حکومتدن محروم براقان یالکز روسیه ایله حکومت عثمانیه قالمش ایدی. روسیه‌نك استبدادده اصراری یوزندن نه فلاکتلره اوغرادیغنی صوك سنه‌لرده کوردك. عناصر عثمانیه‌نك استبداد آلتنده نه اذیتلر چکدیکنی، حکومتك اندراسه طوغرو سوروکلندیکنی‌ده بیلیرز. بزی‌ده خرابیدن قورتاره‌جق اولان ملتك استرداد ایتدیکی حق وحریتدر. فقط کوزدن اوزاق طوتمیه‌لم که اوروپا بر عصردن بری مستبدانه اجرای حکومت ایتمك ایسته‌ین عناصر مستبده ایله حق وحریتی تأییده چالیشان ملتلرك مجادلات دائمه‌سنه معروض قالمشدر. بزده بو مجادلاتدن بر آن ایچنده صییریلوب چیقه‌میز.

مستبدلر، ملتلرك حق وحریتی استحصال ایچون کوستردکلری قوت و شدته مقابله ایده‌میه‌رك بو حقی تسلیم واعترافه مجبور اولمشلردر. حق حکومت اهالی‌یه یکمشدر. فقط حکومتلر آره‌سنده هنوز رقابت وار، حرص منفعت وار، ملتلر بیننده‌ده کین وغرض وار، حس انتقام وار. بونلر بین‌الملل حق وعدالته رعایت ایدلمسنه مانع اولیور. محاربه‌یی اورته‌دن قالدیره‌میور. انجق حکومتلرده اسکیسی کبی احتراصات شخصیه ایله، کبرو نخوت مستبدانه ایله آسایش عالمی اخلال ایده‌میور.

اهالی النه کچن حق حکومتی دها ایی استعماله آلیشدقجه، یعنی حقوقنی نصل محافظه ایتمك وقوللانمق لازم کلدیکنی اوکرندکجه بو خصوصده آخرك حقوقنه قطعیا رعایت ایتمك مجبوریتنی‌ده کوروریور. بر فردك حق و حریتی، دیکر افرادك حق و حریتله محدود بولندیغی آکلاشیلیور. بر ملتك افرادی آره‌سنده تطبیق اولنان بو قاعدهٔ عدالتی ملتلر حق حاکمیتنده استقرار بولدقجه آره‌لرنده‌ده تطبیق ایتمکدن بشقه چاره کوره‌میه‌جکلر. نظام عالمك بوسکله قائم اوله‌بیله‌جکنی آکلایه‌جقلر. حتی آکلامغه باشلامشلردر.

بر ملتك افرادی آره‌سنده تعاون و تناصرله، افرادك حقوق متقابله‌یه رعایتیله، بری برینك حریتنه تجاوزدن اجتنابیله، والحاصل بتون مناسیله تأسیس صمیمیتله تعالیات و تکملات ممکن اولدیغی آکلاشلشدر. حکومتلر، ملتلرینه امکان دائره‌سنده سعادت واستراحت بوله‌بیله‌جکلر.

حکومتلر مستبد اللردن صییرلدقجه، حریص منفعت واشتهار بیتلردن آزاده قالدقجه، حق وعدالتی آکلامش، طانیمش اولان ملت وکیللریله اداره اولندقجه بین‌الملل انسیت وائتلاف آرتیور. سیاسیاتده‌ده اغفالات مردود و مقدوح کوریلیور. صمیمیته، محبته طوغرو بر میلان عمومی محسوس اولیور.

اشته یکرمنجی عصر ایچون تصور وتخیل اولنان شرف وامتیاز حق وعدالتك حاکمیتی ایدی...

آلمانیا اوتوز یدی سنه اول فتوحات پولتیقه‌سنه قاپلدی، غالبیتك حاصل ایتدیکی کبرو نخوته مغلوب اولدی. آلزاس لوره‌نی الحاق ایتدی. آلزاس لوره‌ن مسئله‌سی اوروپا تاریخ مدنیسنده صلح وآسایش عمومی‌یه طوغرو آتیله‌جق آدیملری کسدی، قیردی. اوتوز یدی سنه‌در اوروپایی تسلیحات عمومیه‌یه سوق ایتدی. فرانسه آلمانیا آره‌سنده اوروپا مسالمت عمومیه‌سنی تهدید ایدن حرب تهلکه‌لرینی دائما درپیش ایتدیرن بر خصومت تولید ایلدی. بو خطانك یکرمنجی عصرده آکلاشلمش اولدیغی ظن ایدیلیوردی. اوستریا و مجارستان خارجیه ناظری بارون ده‌رنتال بو ظنی تصحیح ایتدی. یکی بر «آلزاس ـ لوره‌ن» مسئله‌سی بوسنه وهرسکك الحاق صورتنده اورته‌یه چیقاردی.

حالا «الحکم لمن غلب» دوری . . . توجه انسانیت! اسکی اوروپایی استبداددن تطهیر ایتمك، حق و عدالتی بین‌الملل تأسیس ایده‌بیلمك ایچون کیم بیلیر دها قاچ عصر چالیشه‌جقسك!

محمود صادق

پوسته وتلغراف ناظری غالب بك
GALIB Bey, Ministre de Poste et télégraphe

بحریه ناظری عارف پاشا
ARIF pacha, ministre de la marine

٢ ٣ ١ ٤ ٥

پارسده احمد رضا بكك حجرهٔ اشتغالرنده
Dans le Cabinet de travail d'AHMED RIZA BEY à Paris

1— Ahmed riza Bey
2— Prince Mehmed Ali Pacha
3— Rédjeb Bey
4— Ali Fuad Bey Directeur du Karakeuz
5— Nihad Bey

١— احمد رضا بك
٢ مصطفی فاضل پاشا زاده پرنس محمدعلی پاشا
٣— رجب بك
٤— قره‌كوز غزته‌سی صاحب امتیازی علی فؤاد بك
٥— نهاد بك

اسکی چهره‌لر :

ایلک هیئت اعیان اعضاسندن مصطفی نوری پاشا
MOUSTAFA NOURI PACHA, Sénateur en 1876

مصطفی نوری پاشا

۱۲۹۳ سنه‌سنده ایلک هیئت اعیان اعضاسندن اولان سرکاتبی مصطفی نوری پاشا سلطان محمود ثانی زماننده اندرون همایون خزینه اغالری مسلکنه داخل و ٤٦ سنه‌سنده مابین همایون سرکاتبلکنه تعیین اولنه‌رق ٤٨ سنه‌سنده ترحاله ومتعاقباً ادرنه والیلکنه و ۵۳ ده ترحاله ویانیه والونیه و دلونیه سنجاقلرینه الویهٔ خمسه مشیرلکی عنوانیله مأمور و بدایت جلوس عبدالمجید خانده استانبول و بلاد ثلثه محافظلغی منضم اولمق اوزره سر عسکرلکه نصب و بر بچق سنه صوکره منصبلری عهده‌لرنده اولمق اوزره جبل لبنان اصلاحاتنه مأمور اوله‌رق ۵٦ سنه‌سنده مناستر و بالاخره ودین و خداوندکار و الیلکنده‌ن مجلس خاص وکلا اعضالغنه وطرابلس غرب، سلانیك بغداد والیلکلری کبی دها بر چوق مأموریتلره تعییندن صوکره ۹۳ سنه‌سنده هیئت اعیان اعضالغنه تعیین بیورلمشیدی. بو تاریخدن ایکی سنه صوکره سکسان بر یاشنده ارتحال ایدن مصطفی نوری پاشا خیر خواه دین و دولت بر وزیر ایدی.

—

مصطفی نوری پاشا کنجلکنده
MOUSTAFA NOURI PACHA dans sa Jeunesse

شعر :

BRUNE ET BLONDE

ایکی همشیره وفاق آیین،
ایکی دوشیزهٔ وفا پرور؛
ورد اصفر بری، رقیق و حزین
دیکری بر کریده زنبق تر.
بری آرمودی چهره، دیکری ronde
خوشنما، نازنین brune et blonde.

§

بریسی شاعر طبیعه‌در،
یاشار اشعار دلشکاریله
که برر زهرهٔ ربیعه‌در:
بکر سودای بی قراریله
او بری عینی بر کوچوك vagabonde ،
مهربان، آتشین brune et blonde .

§

بری شو خیده صانکه بر «قارمه‌ن»
بری صفوتده «مارغریت» کویا!
بری سرباز، چست، شاطر، شن ،
بری حساس، مائل خولیا :
خوش تضاد عرض ایدر بونکله seconde ،
عشوه‌کر، جانربا، brune et blonde .

§

صاری پرلانطه‌در بری لکه‌سز؛
او بری شاهدانه بر دوناب.
وصف حالنده بونلرك عاجز
قلمم هر نه یازسه بی فروتاب.
منبع حسن وعشوه‌دن ایکی onde ،
بی بدل، بی بها brune et blonde .

§

بریسی عاشقانه «حاریه» نواز؛
دمبدم خنده‌ور، ملال الود.
او بری شوق ایله ترنمساز؛
دائما شاد، دائما مسعود،
بیلمه‌مش، بیلمسون بو قیزلری monde ،
بربرندن کوزل brune et blonde .

رجائی زاده
م. اکرم

شعر واخلاق

کمال بك مرحوم حقنده ابوالضیا توفیق بك افندی‌یه کچن سنه یازلمش مفصل بر مکتوبك برمبحثی:

کمال بك مزیات شعر وصنعته دائما ثناخوان اولدیغی ندیم ایله آهنك بیـانی اکثریا مشق تقلید ایتمك تقدیر کارلغنده بولندیغی نفی آراسنده مطنطن برمقایسه تشبیه تأسیس ایتدکدن صوکره، «ندیمك دیوانی ایسه آنادن طوغمه صو. یونمش کوزل بر قیز رسمنه مشابهدر. اکرچه ارباب مذاق برنظرده لطافت حسن وانه مفتون اولور، لکن مفسد اخلاق اولدیغیچون ندیم افکار ایتمك جائز دکلدر.»

دیبور . ۱

بومطالعه‌ده‌کی اصابتسزلکی کمال بکك شخص مغفورندن زیاده زمانك قناعت ادبیه‌سنه ارجاع ایتمك دها محق اولور. بوکون بیله بزده و بلکه هر یرده برقسم اصحاب ادب ــ هم ده برقسم ممتاز ــ اخلاق ایله ادبیات آره‌سنده بر مناسبت توهم ایتمکده‌در.

معلوم فاضـلانه‌لریدر که صنعت یالکز صنعت ایچوندر، یعنی فطرت بشرده‌کی احتیـاج بدایعپرستی‌یی تطمین مقصدیله وجوده کتیریلیر. بونك اخلاق ایله طوغریدن طوغری‌یه هیچ بر مناسبتی یوقدر. بر دوشیزهٔ معصومك حرمت حجابیله بر آلفتهٔ مشئومك غازهٔ نظره خراشنی تصویرایدن فیرچه‌نك قدرت وموفقیتی، لوحه‌نك موضوع اخلاقیسیله دکل، مهارت ابداعك درجهٔ فیضیله تقـدیر اولنور. موسیقیده، شعرده، حاصلی صنایع نفیسه‌نك بتون مظاهرنده بویله‌در. بر نشیدهٔ غرامك نغمات احتراصیله برالهینك الحان زهدی اراسنده کوش صنعت ــ موفقیت افاده‌دن باشـقه ــ هیچ بر فرق ایشـیتمز و آراماز. صنعت تجارت و یا ماموریت دکلدر اخلاقی اونك باشلیجه اوصاف لازمه‌سندن اولسون!.

علوی برمبحث فنا تصویر اولندیغی تقدیرده نصل جلب تقدیر ایده‌مزسه ایی کورلمش، ایی طویولمش وایی افاده اولنمش بر موضوعده ــ ولواك قورقونج ویا شنیع الواح وصفحات ارائه ایتسـین ــ حریم صمیم شعر وصنعته قبول اولنمقده اویله تردد کوستریله‌مز.

ندیم هیچ شبهه یوقـدر که قابلیت کلیه‌یی حائز بر طبیعت فوق‌العاده‌یه مالك ایدی. بونکله برابر، هر بیـوك ذکاکبی، صنعتك عوامل ومؤثراتی یالکز محیطنده ارادی که اك زیاده موفق اولمسنه سبب بودر.

توفیق فکرتك (آونك تصاویر)ی میاننده ندیمی تصویر، دها طوغریوسی ارائه ایدن بر منظومه واردرکه شاعری بلکه معاصرلری بونك قدر طانیه‌مامز. اخلاقیاتده هر کسـدن زیاده نزاهتپرست اولان توفیق فکرت شو منظومه‌سنده ندیمك حیات صنعته قارشی، کیزلی برچین عتاب اولسون، هیچ بر نشان تعییب اظهار ایتمیور؛ بالعکس شخص ومحیطنك احوال ومناظرینی، ضبط ایده‌مدیکی بر غلیان شوق ومفتونیتله وندیمك روح شوخنی رقصان ایده‌جك بر آهنك طربله تجسیم واحیا ایدیبورکه عشق صنعته لایقیشان‌ده بودر.

ندیم فضولی کبی برعمرمایوسك انین تلهفاتی

تثبیت وتأبید ایده‌جك نشائد فغان وتألم ترنم ایتمدی؛ چونكه‌بری‌صنعتی هرصباح دجله وفرات نهرلرینك فشافش كلالی و وادیلرنده یاشایان سرکردانان حزن وبداوتك الحاق ملالیله دكل، سعدآباد بلبللرینك سرور اشواقیله اویانیردی.

نفعی کبی دیوانك هر صحیفه‌سنی بر غلغله وغا ایله الی‌الابد اهتزار ایتدیره‌جك قصائدجنك وجدال تنظیم ایتمدی؛ چونكه احمد ثالث دورینك سكون واذواق ایچنده برغشی اولان طبع شوخ ونشوه‌پرستی بر عصر اولکی احمد اول، عثمان ثانی، مراد رابع زمانلرینك کروفرخونینی تصویر دكل. تخطردن ایچیزی.

مثلا فضولی‌یی (آرزو سرکشتهٔ فکر محال ایلر [*]) کن او بیچاره شاعر، یالکز کندی نفسنه دكل، علی‌العموم انسانیته راجع بر ذل و محرومیتك اوجاع و اضطراباتی فریاد ایدر. ندیم ایسه بو سرکشته‌لکنك سیبنی ساقی ملایم مشربك کردشنده کوستریور. ابراهیم پاشانك ندیم حظوظاتندن بکلندە بودرکه عارو نقصانی وار ایسه خلقته راجعدر.

ندیم نفعی قصائدینك بعضاً وزن وقافیه‌سنی‌ده تقلید ویا تجدید ایتمك ایستر. مثلا نفعی ممدوحنی،

اول شهسوار عرصهٔ شوکت که رخشنك
دارا طوتار رکابنی، خسرو عنانه ویرر

کبی مظفر روما قهرمانلرینك (تریونف) لرندن دها بیوك مناظری اخطهار ایده‌جك صورتده ترسیم ایدرکن، ندیم،

طبعم او باغبان کراندست و مایه‌در
کیم بر کل ایسته‌سەم بکا برکلستان ویرر.

طرز دلفریبنده‌ینه کندی طبع شوخ و شائقنك محاسن خوان احسانی اولمقله اکتفا ایدیور.

فضولی، نفعی، ندیم: هر اوچی‌ده کرچکدن بیوك شاعر ایدی. وهر اوچی‌ده کندی زمانلرینك تمایلات حقیقیه‌سنه ترجمان اولدی، وکیتدی. مفسد اولان ندیمك دیوانی دكل، زمانیدر؛ کرك سیاسیاتمزده، کرك ادبیاتمزده آثار فساد و انحطاط وار ایسه اسبابنی شعرادن زیاده وزرانك دیوانلرنده آرامق ایجاب ایدر.

بیوك ذکالر آره صیره بیلمیه‌رك تغلیط ایتسه‌لربیله هیچ بر وقت افساد ایتمزلر. اثرلری کوردکلرینك، طویدقلرینك، دوشوندکلرینك ژنك ناپذیر زوال بر مرآت انعطافیدر. و او آیینه‌لرده شخصلریله برابر زمانلری‌ده اك اینجه و نامرئی خطوط و اشكاليله مرتسم اولور. ماکیاوەل بیله اثر مشهوریله زمامداران اموردن زیاده بارپرشت تحمل اولانلرك حصول انتباهنه خدمت و اعصارك اتهامات متلاشیانه‌سندن بو سایه‌ده تخلیص نفس ایله تبریهٔ ذمت ایتمشدر.

حاصلی، لطفیهٔ وهبی، خیریهٔ نابی کبی تنخع وتنصح شعر دكل؛ هیولای شعره آنجق ندیم کبی طبایع مستثنی اصحابنك ایادی اعجازی شکل وصورت ویرر. وبو شکل وصورته‌ده ینه او فوق‌العاده فطرتلرك نفخهٔ فیاضیه اویله بر حیات رنکین کلیرکه بو حیات بطون آتیه اصحابنك فکر وذکاسنه انتقال ایده‌ایده واونلری یاشاده یاشاده حیات انسانیتله هم دوام اولور.

سلیمان نظیف

[*] بن کدا سن شاهه یار اولمق یوخ اما نیلیم
آرزو سرکشتهٔ فکر محال ایلر بنی.
فضولی

کردشن کوردکجه ساقی ملایم مشربك
آرزو سرکشتهٔ فکر محال ایلر بنی.
ندیم

بايراق

أی آشنای الم، ای هلال بی وایه
داغلدی حسنکی یأسیله صاقلایان سایه؛

بو قوس سیم وحریرك كه آلتی عصر اول
بر افق ساكنه دوغمشدی پر هوس، پر امل

قوپلسون انجم خولیایه دوغرو پروازه؛
بو كون بو سندن أینه‌ن نور تسلیتسازه

بر آز آچلمق ایچون منتظردی هپ كیجه‌لر
ای اینجه، پنبه هلال، ای یارینكی ماتی قمر.

۳۰ ایلول ۳۲٤

احمد هاشم

امید

مصاحبهٔ فنیه

صالح ذکی بك
SALIH ZÉKI BEY

بو کله‌یی کورونجه دائما قارده‌شم حسین جاهد خاطرمه کلیر، نیچین بیلیرمیسکز؟

کندیسنك بو اسمده، هنوز اوچ یاشنده، هر شیئی آکلایان، اوضاع و حرکاتی، اویك عجبا الفاظی ایله هر شیئی آکلاتمغه چالیشان، صاری صاچلی مائی کوزلی مینی مینی بر «امیدی» واردو. بو یاوروجغك لسان حالی او قدر بلیغ درکه بعض تعبیرات وضعیه و حرکیه‌سی عادتا میانه‌مزده دستور حکمنه کیرمشدر.

فقط بوراده سزه بحث ایتمك ایسته‌دیکم امید، بو امید دکل؛ علی العاده «حصولی مطلوب وجزئی، کلی محتمل اولان بر شی» دیه تعریف اولونان امید، بویله شخصیتدن عاری بر امید در.

دنیاده، ریاضیون قدر مسلکلرنده مصر همان هیچ بر صنف انسان یوقدر. هر شیئی عددله تقدیر ایتمکه آلشمش اولان بو زمرهٔ مخلوقات «امیدی»ده بو یولده تقدیر ایتمك ایسته‌مشلر و موفق‌ده اولمشلردر.

نصل؟

ایشته بوراسی غریب!

بونلر دیرلرکه: «حصولی ارزو اولونان شی آز، چوق محتمل اولمالیدرکه امید اولونه بیلسین. اکر بو شی بر فائدهٔ مادیه‌دن عبارت ایسه بونی تقدیر ایتمك قولایدر؛ یوق بر فائدهٔ معنویه‌دن باشقه بر شی دکل ایسه بونك دولاییسیله حاصل ایده‌جکی منفعت مادیه‌یی آرامالیدر. مثلا یکرمی نومرودن مرکب قرعه‌لی بر پیانقو ترتیب ایدلمش اولسون: هر کس بر نومرو آله‌جق ویالکز بری قازانه‌جق. قازانیله‌جق شیئك‌ده یوزلیرادن عبارت بر قیمت مادیه‌سی وار. بو یکرمی کیمسه‌دن هر بری بو پیانقودن متساویا امید واردر. فقط عجبا هر برینك امیدی نه‌دن عبارتدر؟ بو سؤاله ویریله‌جك جواب: شبهه‌سز یوز لیرانك یکرمی‌ده بری، ویا بش لیرا. چونکه بویله بر پیانقویه داخل اولان هر فردك قازانمق احتمالی یکرمی‌ده بر و قازانه‌جغی مبلغ‌ده یوزلیرا اولدیغندن

امیدیده یوز لیرانك یکرمی‌ده بری اولمق لازم کلیر.»

ریاضیونك امیدی تعریف وتقدیر ایچین بویله پیانقو کبی بر اویونی مثال کتیرملری حکمته مبنیدر.

اولا امیدك اك زیاده قابل تقدیر اولدیغی مسائل پیانقو، بورسه، وسائره کبی قمار اویونلرنده تصادف اولونور.

ثانیاً «امید» دنیلن شیك هیئات اجتماعیه‌ده اك زیاده تخریبات اجرا ایتدیکی محللر بو قمار اویونلریدر.

دفعةً زنکین اولمق ! چالشمقسزین پاره قازانمق! بتون جمعیات بشریه‌یی محو ایدن بو امیددر.

هر سنه مونته‌قارلوده خنجر ایله دشیلن قارنلر؛ رووولور ایله پاره‌لنان قفالر؛ بوندن دولایی سونن خانمانلر، هپ بویله بر امیدك سوقیله دکلیدر؟

ممالك غربیه‌ده ریاضیون بو کبی فلاکتلرك اوکنی آلمق ایچین معناً پك چوق چالشمشلردر. بونلر قماری کندینه صنعت اتخاذ ایدن برکیمسه‌نك ثروتی نه قدر چوق اولور ایسه اولسون، عاقبتی وخیم اولدیغنی دلائل قطعیهٔ ریاضیه ایله اثبات ایتمشلر؛ بو نظریه‌یی دارالفنونلرده تدریس وتشریح ایتمکدن هیچ برزمان کری دورمامشلردر.

بو کوك ریاضیون برقماربازك بر اویونده‌کی بخت ونصیبنه «امید ریاضی» نامنی ویرمشلردرکه اویونك شرائط موضوعه‌سندن مأمول ومنتظر اولان «فائدهٔ مشکوکه» دن باشقه برشی دکلدر.

منصفانه، دها دوغروسی اویونه داخل اولانلرك کافه‌سنه منافع متساویه بخش ایده‌جك صورتده بیطرفانه ترتیب ایدلمش بر اویونده بر کیمسه‌نك امیدی، «اورتایه چیقدیغی» مبلغه معادل اولمق لازم کلیر. هرفرد اشتراك ایتدیکی اویونده اورتایه قویدیغی مبلغی بویله بر امیدایله مبادله ایدر؛ اکر بونلر یکدیکرینه معادل ایسه اویون «منصفانه»، عکسی تقدیرده «حیله‌کارانه» ترتیب ایدلمش اولور. ایشته همان همان اوینانان قماراویونلرینك کافه‌سی بوایکنجی صنفه داخلدر.

بیلمم دقت ایتدیکزمی؛ اوتعدنبری غلطه‌ده، بك‌اوغلنده دولاشان وحتی اعلان مشروطیتدن صوکره سرکه‌جیدن اعتباراً استانبول سوقاقلرنده بیله دولاشماغه باشلایان بر طاقم کبار اصناف واردر. بونلر بر النده بر سپت یمش ویا برقاچ سارداليا قوطوسی ایله بر قاچ سیغاره پاکتی ، جیبلرنده اولان دیکر النده اوزرلرینه بردن یوزه قدر نومرولر یازیلی بوکلش کاغد پارچه‌لرینی حاوی بر طوربه اولدیغی حالده قهوه‌لری ، بیره‌خانه‌لری لوقانطه‌لری . . . کزرلر . قرق پاره ویریله‌رك بو طوربه‌دن بش عدد نومرو چکرسکز. فقط اولجه مثلا یمش بشدن سکسانه قدر بش عدد نومرو‌ده یازار ویا سویلرسکز اکر چکدیککز نومرولردن بری تصادف ایدر ایسه قازانیرسکز و الا غروشیده غائب ایدرسکز.

ایشته بر اوفاجق قمار که هر دفعه‌ده ویریلن برغروش ایله مبادله اولنان امید میاننده هیچ بر معادلت یوقدر. صاتون آلنان امید ویریلن غروشك همان همان قرقده برندنده دوندر.

عثمانلی اتحاد وترقی جمعیتی ایلک اعضاسندن
مرحوم دوقتور سکوتی

Dr SOUKOUTY
l'un des fondateurs du comité «Union et Progrés» mort en Europe

دولتلو عصمتلو جمیله سلطان علیة الشان حضرتلرینک
زوج محترملری داماد محمود پاشا مرحوم

MAHMOUD PACHA
étranglé à Taïf
en 1878

فوطوغراف آپوللون PHOTO APOLLON

نطوق شهیر
آووقات بهاءالدین بك

BÉHAEDDINE BEY, Avocat,
Le célèbre orateur

روم چته‌سی رئیسی آپوستولیس ایله ارناود چته‌سی رئیسی
خلیل بك ویالیقاریلری

Les chefs de band
APOSTOLIS Grec) et HALIL BEY (Albanais)
avec leurs palicars

ماکدونیاده طلب حریت خصوصنده ترکاره اتفاق ایدن روم چته‌سی
رئیسلری لیودان میخائیل ایله غالینوس

Les chefs de Bande
MIKAIL et GALINOS
qui ont fait cause commune en Macédoine avec
les Turcs pour demander la Constitution

اعلان حریت اوزرینه ازمیرده سرور وشادمانی
Les manifestations de joie à Smyrne après la constitution

ماکدونیاده چته رئیسلری خلیل بك واپوستولیس.
Les chefs de bande
HALIL BEY et APOSTOLIS

Photo. Kénan Bey

فوطو : کنعان بك

شهرمزی زیارته کلن آتنه‌لی رومار بشکطاشده
Les voyageurs Athéniens à Béchiktache

قار اویونلرنده دقت ایدیلن بر نقطه واردرکه اوده ظاهراً بویوك بر امید بخش ایده‌جك صورتده مرتب اولمالریدر .

هر اویونك بخش ایده‌جکی امیدی بوکون بالحساب تعیین ایتمك ممکندر . واقعا بو تعیین اولنان مقدارلره بعضلری کویا عقل سلیم دلالتیله اعتراض ایتمشلر ایسه‌ده بونلرك اعتراضاتی پك واهیدر . ریاضیون بر اویونده شرائط منصفانه‌میدر ؛ دکلیدر ؟ بو اویونك بخش ایده‌جکی امید نه‌دن عبارتدر ؟ بورالرینی تعیین ایدرلر . یوقسه منصفانه ترتیب ایدلمش بر اویونی بیله اوینامامسنی توصیه ایتمزلر .

مثلا یوزبیك فرانق ثروتی اولان برکیمسه بر اویونده اون میلیون فرانق قازانمق ، ثروتی یوز دفعه تزیید ایتمك آرزوسنه دوشسه‌ده ریاضیوندن برینك رأینه مراجعت ایتسه بوذاتك او کیمسه‌یه ویره‌جکی جواب شوندن عبارت اولور :

— بوندن قولای بر شی یوق ! بر اویون منصفانه ترتیب ایدلمش ایسه الکزده بولونان یوز بیك فرانقی غائب ایتمك ایچون یوزده طقسان طقوز شانسکز واردر .

ایشته ریاضیونك نتیجهٔ حسابی بورایه قدردر . بوندن صوکره بو آدم کندی کبی یوز بیك فرانق ایله اون میلیون فرانق قازانمق امیدینه دوشن ۹۹ کشی بولسه‌ده بونلر بوتون ثروتلرینی بر آره‌یه کتیره‌رك یوز نومرولق بر قرعه ترتیب ایتسه‌لر ، واقعا بوقرعه پك منصفانه و عادلانه ترتیب ایدلمش اولور ایسه‌ده داخل اولانلر «بدلاء» اولمقدن کندیلرینی قورتاره‌مازلر . ریاضیونه بو اعتراضی الك اول درمیان ایدن ، مشاهیر طبیعیوندن (بوفون) در . بو ذات فنون انجمن دانشنه قید حیات شرطیله کاتب اولدقدن صوکره ریاضیاتك حادثات اجتماعیه‌یه تطبیقی ایله اشتغال ایتمش وحتی برچوق مباحثات و مناقشاته سبب اولان برده «حساب اجتماعی» وجوده کتیرمشدر .

غریبدرکه علم اقتصادده «فائده» و «قیمت» نظریه‌سی بو مباحثاتدن نشأت ایتمشدر . «پترسبورغ» مسئله‌سی نامیله تصوری بر قار اویوننك بخش ایتدیکی امیدك نظری اوله‌رق فوق العاده بویوك اولماسی ، فقط ظاهراً بو امیدك اودرجه بولنمامسی بو نظریه‌نك ظهورینه سبب اولمشدر . شویله‌که :

اون سکزنجی عصر میلادی مشاهیر ریاضیوندن دانیال ـ برنوللی بو کبی مسائلده بر مبلغك قیمت مطلقه‌سی یعنی قیمت مادیه‌سی یرینه قیمت اقتصادیه‌سی نامنی ویردیکی بر قیمتی قبول ایتمش ایدی ، بوکا کوره بر مبلغك قیمت اقتصادیه‌سی او مبلغدن استحصال اولونه بیلن فائده ایله تقدیر ایدیلیور ایدی . باقکز (برنوللی) نه دیوردی :

« بر مبلغك قیمت اقتصادیه‌سی ، او مبلغك صاحبنك ثروت اصلیه‌سیله متحولدر . یوزمیلیون فرانق بر ثروته یوزمیلیونك انضمامی او ثروتی تضعیف ایتمز . بو یوز میلیون نه فائده حاصل ایدر . بوراسنی آراملیدر . »

فی الحقیقه بر مبلغك قیمت مادیه‌سی دائما او مبلغك اهمیتنی تقدیره مقیاس اوله‌ماز ؛ بالعکس بر مبلغك قیمت مادیه‌سنی او مبلغك ، ضیاعیله حاصل اولان محرومیته ، ویا کسبیله حصوله کله‌جك منفعته کوره ، تقدیر ایدلمك اقتضا ایدر ؛ بو ایسه او مبلغی ضایع ویا کسب ایدن کیمسه‌نك ثروتنه کوره تخلف ایلر .

(برنوللی)نك فكری بك ایی. فقط بو فكری حسابه نصل ادخال ایتمه‌لی؟ دها آچیقجه بر كیمسه‌نك كار ویاضررینی او كیمسه‌نك ثروت اصلیه‌سنه كوره نه كبی بر واحد قیاسی ایله تقدیر ایتمه‌لی؟ ایشته مسئله‌نك اصل مشكل اولان جهتی بوراسیدر. واقعا برنوللی، بر كیمسه‌نك ثروتنه عارض اوله‌جق كار و ضررایله او كیمسه‌نك ثروت اصلیه‌سی میاننده بر نسبت ریاضیه قبول ایتمش ایسه‌ده بو نسبته‌ده دوغرو نظریله باقیله‌بیلیرمی؟

بر كیمسه‌نك كرك شخصی اولسون؟ كرك اولماسون برتشبثندن استحصالی مأمول ومحتمل عد ایتدیكی فائده‌یه (برنوللی) «امید اقتصادی» نامنی ویرمشدر. مع‌التأسف بو امید اقتصادی نظریه‌سی شمدی‌یه قدر اصلا موقع تطبیقه وضع اولنه‌مامشدر.

یالكز برنوللی‌نك بو فكری — اولجه‌ده سویلدیكم وجه اوزره — علم ثروتدن «فائده» و«قیمت» نظریه‌سنه اساس اولمشدر.

اقتصادیون ایله ریاضیون میاننده منازع فیه اولان بو مسئله پك چوق دفعه موضوع بحث اولمشدر، فقط شوراسنی بیلمه‌لیدركه هیچ بر كیمسه‌نك ثروتی بو صورتله حساب ایدلمه‌مش وحتی ایدلیه‌جكدر.

مع‌هذا خارجاً تطبیقی ممكن اولمایان بو نظریه‌یه (بوفون)ك بیوك یاردیمی اولدی. بر حالده‌كه بو كون اوروپا مكتبلرنده مذكور نظریه بر چوق ارباب فن طرفندن تعلیم واك مشهور مؤلفاتده مسائل اجتماعیه‌یه تعمیم ایدیلیور. بوفونه كوره بر مبلغك اهمیتی، بو مبلغی قازانان كیمسه‌نك ثروت اصلیه‌سیله تناقص ایدر. حتی بوفون دیركه «ریاضیون بخیل اولان كیمسه‌لره بكزرلر. هر ایكیسی‌ده پاره‌یی قیمت عددیه ایله تقدیر ایدرلر. عقل سلیم صاحبی پاره‌نك نه كیتنی نه‌ده كثرتی نظر اعتباره آلیر. بلكه بو پاره‌دن استحصال ایده‌جكی فائده‌یی كوز اوكنه كتیریر. بو بابده ریاضیوندن دها دوغرو محاكمه ایدر. بر فقیرك براحتیاج مبرمی تسویه ایتمك اوزره بر طرفه قویدیغی بر آلتون ایله بر بانكرك طوربه‌لرینی طولدیرمق اوزره صوك دفعه قاصه‌سندن چیقاردیغی بر لیرا بخیل ایله ریاضی ایچو عینی قیمتی حائزدر. ریاضی ایله بخیل بر رینك عینی آلتونلری عددلریله حساب ایدر. حالبوكه عقل سلیم صاحبی فقیرك آلتونی حقیقی بر آلتون، بانكرك لیراسنی عادی بر اوفلق كبی تلقی ایلر.»

بوفونك بو سوزلری هپ قاردن قازانیلان مبالغك اهمیتنه، وبو اهمیتك قاری اوشایان كیمسه‌نك درجهٔ ثروتیله تحولنه عائددر. بوفونه كوره بر میلیون ثروتی اولان بر كیمسه‌نك براویونده اون بیك فرانق غائب ایتمه‌سی ثروتنك یوزده برینی غائب ایلمه‌سی دیمك دكلدر.

بزجه عقل سلیم صاحبی اویله بوفونك ایما ایتمك ایستدیكی كبی هر درلو احتیاجاتی تأمین ایتدكدن صكره یوز بیك فرانقی استحضار ایده‌جك وبر اویونده غائب ایده‌بیله‌جك قدر اثر بلاهت كوسترن میلیونر دكل، بالعكس مالك اولدیغی میلیونلری امور نافعه‌ده استعمال ایدرك قات قات تضعیف ایدن، فقط تزیید ثروت ایچین هیچ بر زمان منصفانه وبیطرفانه ترتیب ایدلمش بر قمار اویوننه بیله تنزل ایتمین سرمایه‌پروردر.

صالح ذكی

ارنکوی جوارنده
صحرای جدیده
برکوی دوکونی
مناسبتیله

A une noce villageoise
aux environs
d'Erenkeuy

Photo : Kénan bey فوطو : کنعان بك

بیکقوز
اتحاد وتعاون جمعیتی بناسی

Comité "Union et Aide,,
à Beïcose

Photo : Kénan bey فوطو : کنعان بك

بحر سیاه
بوغازنده طابیه‌لر

Les fortifications
au Bosphore

Photo : Kénan bey فوطو : کنعان بك

حقوق جمیتنك راکب اولدیغی
«مرمره» واپوری
کلیبولی لیماننده

A Gallipoli:
"Marmara" au bord duquel
les Etudiants en Droit
sont allés visiter
Salonique

Photo: Férid Bey

فوطو: فرید بك

حقوق جمیتنك
قلعهٔ سلطانیه‌یه
ورودی

Les Etudiants en Droit
aux Dardannelles

Photo: Férid Bey

فوطو: فرید بك

حقوق جمیتی
کلیبولیده

Les Etudiants en Droit
à Gallipoli

Photo: Férid Bey

فوطو: فرید بك

اولیمپك کیجه‌لرنده

فائق عالی بك
Faïk Ali Bey

صحرالری ایرماقلرك آهنك لطیفی ،
بلبلری کلشندن اوچان نکهت مسکر ،
قارتاللری بر شاهقه‌نك صمت کثیفی ،
اورمانلری بر جوشش خاموش سرائر ،
ساحللری بر زمزمهٔ نور اویوتورکن ،

خولیالری بر نغمهٔ بیتاب ،
آلام حیاتیه‌یی سوداء
سودایی‌ده حق
بر نغمهٔ مهتاب

بر مروحهٔ نازك دیجور اویوتورکن
بن رفرفهٔ بال خیالکله اویاندم .
منزج اولدی — زواله
یاقلاشمش اولان ماه مکدر کبی — یادم
خولیای لیاله .

بکزردی سما ، نامتناهی وکریزان
بر نظرهٔ مخمور ملاله ؛
بوسشکه‌دریاده‌کی هر لمعهٔ لرزان
صاندم‌که دوکولمش بوتون اجفان سمادن
بر کریهٔ کوهر کبی سیمای لیاله .

قاچ کره هیولای خیالکله مشافه،
قاچ کره تماثیل سمای ابدیدن
برموجه، بر آهنك ضیا روحه سانح،
مستغرق وولهان دوشونوردکن،
فکرم یکی برمعکس روح اولدی سنکله
بحوع محاسنده‌کی برشعر عاله .
بکدکی، بن اعماق سرائرده اویوردکن؟
بر رایحهٔ روح ایله بر روح روایح

ازهار بهار شفقکدن
اولمش بنه طائر، متقطر، مترشح
کویاکه خیالتلر أیله
رؤیای لیاله .

ذیروح ونباتات وجمادات اویوردکن
الهام خیالکله اویاندم . . . بکا ذاتاً
الهام او سنك بیك خرامك کبی برشی.
ای معجزه، آه ای
خاکیلری بالای سماواته آتان عشق،
قانیلره بر عمر مؤبد یاشاتان عشق
کلدك بنه احیای لیاله.
کلدکده بو تبلرزهٔ اجرام ایله بیدار
کهسار اساطیری دوومن صرصر اعصار
قلب ابتدی خیالاتمی — برخنده، مزهر،

ابهام کبودنده شب آرام وشفقیر
بر نجم خیالی کولن اقصای لیاله .

الحان کبودنده‌کی هر لرزش نازی
قانیلره بر بحر املساز وبیاضی
تبشیره کلن برلب روشن
سوبلر کبی تابنده وزنده
بر خاطرهٔ عشق ونوازش بکاه سنده،
خولیامه اونك خندهٔ شوخ سحرنده
تسعید صباح ایتدی سنك غنچهٔ خنده‌ك.

انهار شفق دوکدی اومینای ازلدن
شلالهٔ یاقوتی بالای جباله . . .
مس ایتدی بو آوازه شب‌نیل خیالك
صوك کرهٔ الماسی بربوسهٔ لطیف؛
حسمده حریم اولدی خفایای لیاله .

اوح ای ابدی ملهمهٔ روح،
اوح ای بکا هجرانی دیین هرکیجه : ایکله .
دوغدك بنه افکارمه خاموش،
خاموش وسیهپوش
دوغدك ! . . وقاووشدم، بکا رؤیالری مفتوح
بر برج سرائرده هیولای لیاله.

فائق عالی

Photo :- Kénan Bey

فوطو : کنعان بك

متوفی بانکر الیاسقونك
هکبه‌لی اطه‌ده
جنازه آلایی

Les funérailles
de Mr. Eliasco
à Halki

Photo : Férid Bey

فوطو: فرید بك

حقوق جمیتی
ازمیرده استقباله کیدن
۳۰ نومرولی طورپیدو

Le Contre-torpilleur № 35
venant au recontre des
Etudiants en droit

حيات وطبيعت

— الكتريك متخصصي محترمي حسن فريد بك —

احمد حمدی منثور شعر:

بشرك ماهيت اساسيەسنی بزه تماميله كوستره‌بيله‌جك كله «عجز» دن باشقه برشی اوله‌ماز... فقط، بو عجزك درونندن فيشقران برقدرت ممتازه واركه بوتون انسانلری حيواناتك فوقنده طوتيور . . . ايشته بشريت «عجز» ايله «قدرت»ك، بو مثبت و منفی عنصرلرك مدوجذر مجادلاتی ايچنده، مبهوت و شاشقين، لكن ثباتكار و آليشقين ، چاليشەرق . . اوغراشەرق، بو مجادله‌لردن بعضا مغلوب اكثريتله غالب چيقەرق . . الك نهايت پيش عزم و متانتنه — بالكده حبر و آرزوسی اولمقسزين — بو مدهش ، بوبی آمان شیء ، بوشمديكی حياتی، حيات مدنيه و اجتماعيەبی سوروكليور وكتيريور . . . فقط، قدرت بشريه‌ايله غيرمتناسب ومتوازن كبی دوشن بو آغر حيات قرشيسنده ماهيت اساسيهٔ ادميق اوبركله ايله كوسترن «عجز» بردن‌بره اوقدر عصيان وفوران ايديوركه، اوقدرت ممتازه اوقدر فوسر ومه رتمه كوزه بركه، ولی نساملر شيمدی نامسل حاصل اولديغنك يكده فرقنه وارامادقلری بو بيجەلی، بو وقور و خشين حياته ديديمك لازم كله‌جكنی ، اضطراب ويرن بر مجبوريت بجده ا كالابه‌رق، برنوكل مدبوبه‌نه به زبيد مساعی بديبور .. بو بيجەلك حملات نی دساق آسده ازيلمه‌مك، پيش دهشتنده آجيزان بومحوف وجوزمب كمارنده سندله‌مه‌مك ايجون كنديسی دركون برآز دها مهمات متانت وموازنت ايله تجهيز ايلەمەيه محكوم اوليوردی...

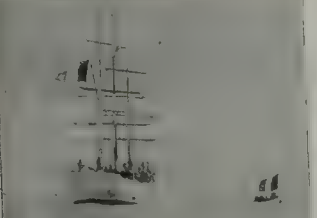

قطب جنوبيه متوجهاً ١٥ آغستوس تاريخنده هاور ليماننده حركت ايدن (پورکوواپا) كمسی
Le départ du « Pourquoi-Pas ? » le 15 août du Havre.

رسملی کتاب : ٢ — ٣

وسنه‌لرجه . . حتی عصرلرجه سوروب دوام ایدن بو حرب مدید نتیجه‌سنده نهایت بشریت ، ضعف و عجزندن بکله‌نیلمسی یکده جائز اوله‌میه‌جق بو شیمدیکی مطنطن مدنیت ومعرفتك طاق فیوضاتندن ، مغرور وپرظفر، کچیور . . و کوزلرمزی قاماشدیره‌رق بزه دیبورکه : سرائر طبیعتی اعانهٔ علوم وفنون ایله پرده پرده رفع ایتمه‌یه باشلایان بشر، بو محتشم، بو آغیر حیاتده تحمل ایلیه‌بیله‌جك بر قدرت ممتازه ایله منوردر...

لکن نه چاره‌که بوتون بو بدایع ترقیات، جداً شایان تأسف اولان شو حزین تابلویی ، شو لوحهٔ غریب تضادی کورمکدن بزی منع ایده‌میور... أوت؛ فن ایلرولدکجه، افق مدنیت کنیشله‌دکجه راحت و سعادت بشری تهدید ایدن عناصر ظالمهٔ حیات او نسبتده پیدای قوت ودهشت أیلیور: طبك تکاملات متوالیه‌سیله متناسب بر طرزده امراض بشر — غالبا مدنیتك لطف اعانتیله اوله‌جق ! — برصورت مدهشه‌ده توسع وتنوع ایدییور . . حکمت وفلسفه‌نك، علم اجتماعی وفکر انسانی‌نك تکاملات دائمه‌سی قارشیسنده حرب وجدال — احتمال او مدنیتك سحر خارقه نماسیله اولاجق ! — بر آن ایچنده معصوم بیکلرجه وجودلری خاك هلاکه سه‌رییور... فنك ترقیات حیرت افزاسی سایه‌سنده برقات‌دهاتأمین‌موجودیت‌ومسعودیت ایده‌جکنه مطمئن کبی کورونن آدمیت، مشئوم برضربهٔ عکس العمل ایله اکثریا دوچار آلام و مصائب اولیور . . . جهان مدنیته، عالم فن

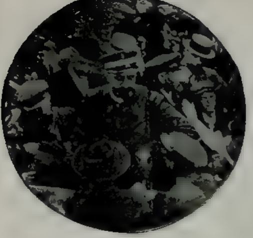

قطب جنوبی‌یه کیدن دوقتور «شارقو» (پورکووا) کمیسنه بینرکن
Embarquement du docteur Jean Charcot à bord de «Pourquoi-Pas.»

ومعرفته یکی برکشف ایله یکی برهدیه تقدیم ایتمك ایچون کیجه وکوندوز صرف مساعی بی نهایه ایله‌ین بر وجود [*] او آغیر، او منفعتپرست مدنیتك خشین تکرلکلری آلتنده أزیلکله مکافات کورویور... حاصلی، بر طرفدن حیاتی پارلاتان معرفت ومدنیت، دیکر جهتدن ینه او حیاتی سوندرمه‌یه اوغراشیور... نهایت.. بو معادلهٔ معکوسهٔ جبریه‌نك قوت تقاضاسی اراسنده صیقیشان بشر ازیله‌مك، سونمه‌مك ایچون اویله طاقتکدازه اویله آتشدار برحمای فعالیت ایچنده چالشمقده مضطر قالیورکه خسته اولیور .. خسته اولیور؛ فقط سونمیور... او قدرت ممتازه‌نك سوق طبیعیسی ایله — احتمال بیلیه‌رك ، ایسته‌میه‌رك — پیش عزم و متانتنه کتیردیکی اوبی آمان حیاتله پنجه‌لشمك ایچون اوغراشیور... اوغراشیور؛ لکن أزیلیور... هم ازیلیه‌جکده . . . آنی تماميله مغلوب

[*] رادیوم کاشفی «کوردی»

ایدەمەسیلە آکا اصلا مقهورده اولمایاجق... واونەدن اومهیب طبیعت ، بشریتی خیرپالامق ایچون آره‌صیره حیاته دست اتفاقی اوزاتمەسه، بلکه بوجدالدن مظفرده چیقاجق...

لکن ، اوت، ... بزی مشفق بر والده صمیمیتیله آغوش حمایەسندە بسلەین ، بوتون اثمار فیوضاتی بویوك برمبذولتیله روح موجودیتمزه سرپن بوطوپراق، اوت، بومعزز طبیعت — صانکه سعی بشر قارشیسنده اثبات غالبیت ایدەمەین « حیات » ك وظیفهٔ تحکم و ظلمنی درعهده ایدییورمش کبی — گاه وبیگاه اوبله اوکیتدکجه حولهٔ آلام و مصائبی آغیرلاشان حیاته اتحاد ایدییورکه بو اتفاق سیاه متنا حضورنده بشریت، آرتق تمامیله خیرپالانیور، صارصیلیور، موازنهٔ قوتی غیب ایدییور...

شیمدی برمعموره کاملاً بر خرابەدر . . شیمدی محتشم برعمران ومدنیت سفیل بربیقین انقاضدن باشقه برشی دکیلدر!...

بوکا مثالمی ایسترسکز... اوبله ایسه ایشته: حقسز بر حدت خونین و آتشین ایله ناکهان بر فوارهٔ جهنم شکلنده پاطلایان « وەزوو » ك آلتنده ایکلەین ناپولی . . . اوبله ایسه ایشته : حیاته غلبەسنی تأمین ایدەبیلەجك درجەده مدید و شدید بر سعیك پك حقلی وطبیعی محصول بدیعی اولان شو محتشم ومنتظم مدنیت ومعموریتی ناکهان برصرصرکین وحسد ایله تا اساسندن صارصان وعلیل براقان عنصربی‌انصاف طبیعت!.. اوت، ایشته سانفرانسیسقو!...

فقط خاییر ، ای بشریت!.. سن بوندن ، بو مؤثرات طبیعیەنك حملات شدیدەسندنده قورقمامالیسك.. اوت، اکرسیف مجلای متانت وغیرتکی هوای یأس‌وفتوره معروض براقاز، یاصلاندیرمازسەك بوعجزك، بوکوچوکلکك ایله برابر سندن دائما بولمه، بو بویوکلك بکلەنیله بیلیر . . .

اوبله ایسه هایدی ناپولی . . . سن انین مضطربانه‌کی ترك ایت... یکی برمجادلەیه حاضرلانمق ایچون یکیدن اکتساب قوت ایتمکه چالیش . . . اوبله ایسه، هایدی یکی دنیانك منقرض شهری ... سنی الی‌الابد پوشیدهٔ عدم و عطالت ایله اورتمك ایستەین او کوللری، توزلری ، بوتون او بر بیقین انقاضی شدید بر جهد جدید ایله اوزرندن سیلك . . . حیات و طبیعتك قوای مشترکەسنه تکرار مقاومت ایدەبیلمك ایچون یکی پلانلرکه یکی برمعموریت ومدنیت تشکیلنه چالیش...

شیمدی ناپولینك محیطنی قاپلایان انین فریاد واضطرابه مقابل برآهنك شطارت وفعالیت...

شیمدی بر نفخهٔ فسونکار صنعت ایله روحلانان علیل شهره صحت ومعموریت تدریجیه بخش ایلەین برهوای تازهٔ مدنیت!...

نیسان : ٢٠ — ١٣٢٢

رائف نجدت

انتظار

م. رؤف بك
M. Réouf Bey

دست زركون فجر ايله بيدار،
حركتسز، فيصله‌يسز، حيران ،
انتظار ايليوردى روزه جهان؛
بوسهٔ ياد ناز ايله يالكز
دكزڭ صاف سينهٔ زردى
آن بان كيزلى كيزلى تتره‌ردى.

• •
•

بر درختك دبنده، ساحلده
لال، بى شهقه ، بى نفس ولهان،
ايديوردم ترقب جانان؛
طاتلى بر اهتزاز ايله يالكز
قلبمى حوپلاديردى نوميدى؛
هر صدا خطوهٔ هرپاك او ايدى.

• •
•

شمس دلبر كوروندى ميناده؛
ورق ويره‌يم وسماء بردن
كلدى شوقله ولدى قهقهه زن؛
طنى بر بتدى تاب ولوله دار؛
موجى صوصديردى هاى وهوى نثار!
نه اولوردى بوفجر ايده‌يدى دوام؛

• •
•

شمسى ولى ايتدى نير حرم :
تكميل اعضامى كلدى تهززه ؛
سكه هر ذره‌م اولدى بر لرزه!
قلبمك طاتلى اهتزازى همان
صدمهٔ بوسه‌سيله اولدى نهان ؛
نه اولوردى بو هجر ايده‌يدى دوام!

م. رؤف

مباحث علميه :

حقوق دول علمنك تاريخی

— ٢ —

غروچيوسك فكرينه كوره حقوق دول قواعدی حكومتلرك عقدندن منفصل عدت ومعاهدات دوليه‌دن نشأت ايدرسه‌ده انك ياشاديغی دورده عموماً مجبوری عد اولنه‌بيله‌جك يولده معاهدات دوليه موجود دكلدی. بوكا برابر غروچيوس زمانك حيات وحقوق دوليه‌سنی عن قصد سكوت ايله كچيشديرمشدر. چونكه بونلره دائر اوفه‌جق بر انتقاده كيريشمش اولسه ايدی حقنده موجب فلاكت اولوردی. بوسببدن يالكز معاهدات وعاداتدن نشأت ايدن حقوق دولك حقيقةً بر حقوق موضوعه اولمسی آرزوسنی بيان ايله اكتفا ايلمشدر. حقوق دولك غروچيوس طرفندن بيان اولنان اساسلری تاريخدن وآثار اسلامدن مأخوذ وقايعه مستنددر. انك اثرنده عبرانی، يونانی ولاتين مؤلفلرينك اثرلرندن مقتبس چوق شيلر مندرجدر. لكن بيانه حاجت يوقدركه اون يدنجی قرنك حقوق دول موضوعه‌سنی كرك مؤلفلرك، مورخلرك، شعرانك فكرلرينه؛ وكرك قرون اولی و وسطانك وقايعنه بنا ايتمك ممكن دكل ايدی. بوندن بشقه غروچيوس محاكمات عقليه يرده‌ايچنده محصور قالمشدر. بو محاكمات مؤلفك حسيات نجيبه و انسانيتكارانه‌سنی كوسترمكده ايسه‌ده حقوق دولك قواعد اساسيه موضوعه‌سنی بيلديرمه‌مكده‌در.

ذاتاً اثرينك منحصراً حقوق دوله عائد اولديغنی‌ده بيان ايده‌مز. مسائل مختلفه‌دن بحث ايديور. و انلرك مجرد حقوق حربه نسبتله تدقيقنه كيريشيور. اثرينك اساسی حربدر، مباحثی هپ بو اساسه مستنددر.

بو خطالريله برابر غروچيوسك اثری زماننده فوق العاده بر تأثير ايقاع ايتمشدر. «كوستاو آدولف» محاربانده رهبر حركت اتخاذ ايتديكی انجيل شريف ايله برابر بو كتابی دخی دائما برابر طاشير ايدی. بو اثر نشر اولنديغی وقت المانيانك مكاتب عديده‌سنده تدريس اولنمغه باشلادی. غروچيوسك كتابی ايكی مسلكه اساس اولمشدر: بری مسلك فلسفی، ديكری مسلك حقيقی‌در. ايلروده حقوق دول علمی بو ايكی مسلكده توسع ايتمشدر.

اول امرده قواعد صرفه ومجرده‌يه تمايل ايدلدی. بو تمايلك اساسی غروچيوس طرفندن تأسيس ايديلن شويله بر فرضيه‌دن عبارتدركه: فطرت بشريه بر قانون عقلی و معين ايله اداره اولنمقده‌در. بو قانون اشيای سائره‌يی اداره ايدن قوانين ايله بر منبعدن نشأت ايتمش اولديغندن بر منفعت ملاحظه‌سنه وحكومتك كيفنه تابع اولميه‌رق بنفسه مجبوری الاجرادر. اون يدنجی و اون سكزنجی عصر رجالنك اسپيريتوآليست نوعندن اولان تمايللری بورادن نشأت ايدرك انلری زمانلرينك ماترياليزمينه قارشی اخلاقه و عاداته دائر افكار سرديله مقابله‌يه سوق ايتمشدر.

طهران حوالیسنده باغچه سرایده حبس ایدیلن بر قاچ...

Une double chaîne de prisonniers voués à la mort
à Baghché-Séraï près de Téhéran

واتفاق عمومی ایله معین بعض قواعد موجود ایسه‌ده بو بر قانون موضوع دکلدر. قونته‌نابیده‌یه‌سی یوقدر و عقل و حکمتک اراته ایلدیکی اصوله تابعدر و حقوق طبیعیه قواعدی خارجنده حقوق دول یوقدر. حتی زمان حربده محاربلر بینده اتفاق قالمیه‌جغی جهتله محاربلر بو قواعدله مکلف

مناسبات دوله‌ده استبداد وشدت نه قدر زیاده اولورسه حقوق شناسلر دخی دولتلر ایچون اسباب طبیعیه‌دن متولد وهر درلو او امردن و محررلرك آثارندن مجرد اوله‌رق مجبوری الاجرا اولان قواعد حقوقیه‌یه رعایت لزومنی بیانه اودرجه زیاده مجبوریت کوررلردی.

غروجیوسدن‌صوکره حقوق دولی‌صورت مطلقه و مجرده‌ده اك اول نظر اعتباره الان اسوچلی پوفندورف Puffendorf – (۱۶۸۰ – ۱۶۳۲) اولمش و بوطرز تدقیق افراط درجه‌سنه قدر کوتورمشدر. دولتلر کندیلرینك فوقنده بر حاکم قبول ایتمدکلرندن پوفندورف بر حقوق دول موضوعنك وجودی ممکن اوله‌میه‌جغنی بیان وحقوق دولی حقوق طبیعیه ایله توحید ایتمشدر. اکا کوره بین‌الامم جاری

طهران شهرنده اداره عسکریه ...

روس میرالایی لیاقوف

Le Colonel Liakow écoutant un rapport

امرشاهى ايله تخريبدن صكره آخور حالنه كتيريلن ايران مجلس مبعوثاننك بولنديغى بهارستان سراينده اجتماع صالونى

La salle des Séances du Baharistan au palais du Parlement, transformé en écurie par les cosaques après le pillage.

طوتيله‌ميوب بر طرفدن قواعد مذكوره‌يى اخلاله صلاحيتى واردر ديكر طرفدن دخى يالكز مقابله بالمثل ايده‌بيلور امك فكرنجه محاربه زماننده حقوق عقليه‌نك اخلال اولنمسى بر حق قانوننك اخلالى ديمك دكلدر بو سببدن مناسبات دوليه حق اوزرينه دكل بلكه قوت اوزرينه مؤسسدر.

پوفندروف بو نقطهٔ نظردن ديكر حقوق عقليه طرفدارانى ايله متفق بولنيور ازجمله انكلتره مشاهير حكماسندن (هولس (Holles (١٥٨٨ – ١٦٧٩) مناسبات دوليه‌نك ازمنهٔ اوليه‌ده افراد بشريه‌نك يكديكرينه خصم Homo homini lupus) (est اولديغى زمانلرده انسانلر بيننده جارى اولان مناسبات ابتدائيه و بالطبيعه‌دن اصلا فرقلى اولماديغى بيان و حال طبيعينك حرب دائميدن عبارت بولنديغنى اعلان ايدردى. بو فكر سپينوزا Spinoza (١٦٣٢ – ١٦٧٧) طرفندن دخى تصويب ايدلمشدر. اكا كوره هر فردك حقوق قوتيله متناسبدر. بناءً عليه مناسبات دوليه‌ده دخى قوى الشكيمه اولان دولتلرك حقوق ضعيفلردن زياده‌در.

پوفندروفك فكرى شاكردى طوماسيوس Tomasius طرفندن توسيع اولندى. معلمى كبى طوماسيوس دخى حقوق دولى دولتلره و اقوامه تطبيق اولنمش اولان حقوق طبيعيه‌نك بر قسمى عد ايدر و معاهدات دوليه‌نك قانون قوتى حائز اوله‌ميه‌جغنى سويلردى. چونكه قانون ايچون بر قوهٔ عاليه‌نك وجودى لازم اولوب دولتلر بيننده ايسه اويله بر قوت موجود دكلدر. بو سببدن حقوق دولى شرح و ايضاح ايله برابر موجوديتنه اعتراض ايتمكده‌در.

اون سكزنجى قرنده حقوق طبيعيه فكرى باقى اولمقله برابر حقوق موضوعه قواعدى دخى يواش يواش قبول ايدلمكه باشلايور. اول امرده حقوق طبيعيه نظريه‌سى طرفدارانك سر آمدانندن وولف Wolf اثرلرنده معاملات دوليه‌دن بحثه كيريشمش ايسه‌ده حقوق دولى ايضاح ايچون مسائل معنويه و حقوقيه‌ده استعمال ايتمكده اولديغى رياضيه اصولنى قبول ايتدى. حقوق دول قواعدينى بو يولده ايضاح ايديله‌ميه‌جكى دركار ايسه‌ده بو اصول سايه‌سنده وقايع حقيقيه و تجارب تاريخيه‌يى فراموش ايتمش اولدى.

A Tanger – Une fantasia sur le plateau de Marshan à l'occasion de la proclamation de Moulai-Hafid

وولف حقوق دولی درت نوعه تقسیم ایدیور : برنجیسی حقوق طبیعیه ایکنجیسی حقوق موضوعه، اوچنجیسی حقوق عهدیه، دردنجیسی حقوق تعاملیه‌در. وولف حقوق طبیعیه‌نك دولتلره تطبیق اولنه‌بیله‌جکنی ملاحظه ایله برابر انی بین الافراد جاری مناسباتی تعیین ایده‌جك حقوق ایله برلشدیریور. چونکه افراد بینده‌کی حقوق و وظائف ایله حکومتلر بینده‌کی حقوق و وظائف یکدیگرینك عینی اولمیوب بینلرنده فرق واردر. حقوق دول موضوعه‌نك تعریفنده دخی حقوق طبیعیه طرفدارانڭ افکارندن تباعد ایدرك انك مجبوریت اجرائیه‌سی اقوامك تراضی مفروضنه مستند اولدیغنی سویله‌یور

پاریسده یانان تلفون دائره خانه‌سی
L'hôtel des Téléphones incendié à Paris

و بر حکومت عام L'empire univesel فرضیه‌سنی انشا ایدرك دیورکه : کر شخصك مقصدی مدت حیاتده شخص معنویسنك تکملی اولوب دولتلرده بو مقصد ایچون تشکل ایتمش ایسه اکا وصول ایچون بالضروره مناسباته کیریشمکه مجبور اوله‌جقلر و برجمعیت عام تشکیل ایده‌جکلردرکه بو جمعیتك هر دولت منفرده اوزرینده حق حاکمیتی مجموعه‌نه بردن عائد اوله‌جقدر. بوجمعیق

اداره اخورده بر حقوق دوله احتیاج درکاردر.
حقوق عهدیه ایسه حقوق موضوعه دیمك اولمایوب اقوامك صراحةً تراضیسنی ایجاب ایدر وبین‌الدول منعقد اولوب یالکز طرفین عاقدین حقنده مجبوری اولان معاهدانه مستند اولور. تعامله مستند اولان حقوق دول دخی اقوامك دلالةً تراضیسندن نشأت ایدر.

ایمدی وولفك نظریه‌سی حقوق طبیعیه قواعد مجرده‌سنه منحصر اولمایوب حقوق موضوعه ایله عنعنات و معاهداتی دخی حاویدر. وولف حقوق دولی فنی بو یولده ایضاح ایتمك ایسته‌مش ایسه‌ده ضرز تعلیمنده خطالره دوچار اولمشدر. اولاً: حقوقی درده تقسیم ایتمسی هیچ بر فائده‌یی مفید دکلدر.

بعده اقوامك تراضیٔ مفروضنه مستند اولان حقوق دول موضوعه ایله دلالةً (یعنی ینه مفروض اولان) تراضیلرینه مستند تعاملدن نشأت ایدن حقوق دول بیننده‌کی فرقی کوسترمیور. وولف نظریه‌سنك الك بیوك خطاسی حقوق موضوعه‌نك مرعیتی تأمین ایده‌جك بر حکومت عالم فرض ایتمسنده‌در.

محمود اسعد

مباحث عسکریه

یکرمنجی عصرك بدایتنده آلمانیاده سوق‌الجیش واصول تعبیه

اون طقوزنجی عصرك برنجی قسمی اواسطنده برنجی ناپولیون «خاطرات» یله و«ژومینی»و«قلوزویج» و «ویلیازن» لر آثارلریله سوق‌الجیش فنی تأسیس ایتدیلر. بو فنك قواعدینی زمانمزده دها زیاده ودها یقیندن تدقیق ایدن روسیا ضابطاننندن «بولوو» اولمشیدی. فقط شو صوك زمانلرده فرانسزلرك شمدیکی «بونال» و«قامون»کبی مشهور «ناپولیونجیلر»ندن دها اول ــ اون درت سنه قدر اول ــ آلمانیا ضابطانندن «یورق دو وارتنبورغ» نامنده بر ضابط غایت مهم ایکی جلد براثرنده (Napoléon, chef d'armée) ناپولیونك قواعد معظمهٔ حربیه‌سی برنجی دفعه اولمق اوزره بر صورت واضحه‌ده میدانه قویمشدر. معلومدرکه «روزباغ»ده فرانسزلره غلبه ایدن و اندن از صکره ۱۸۰۶ سفرنده

کچه‌جی زاده عزت فؤاد پاشا

Izzet Fuad Pacha

اونلره صورت مدهشه‌ده مغلوب اولان پروسیالیلر ۱۸۷۰ سفرنده فرانسزلره فرانسه‌ده اوتودلش اولان ناپولیونڭ سوق‌الجیشیله غلبه چالدیلر.

حق بالآخره ایمپراطور کندی وضع ایتدیکی قواعد اساسیه‌نڭ بعضیلرینی «ژومینی» نڭ ایوجه اکلادیغنی محرراتنده اعتراف ایتمشدر.

پروسیا اوردوسنڭ ارکان حربیه هیئته قواعد ناپولیونیه‌یی بحق تفهیم ایدن «قلوزویچ» اولمشدر. حالبوکه اشبو قواعدی غایت واضح بر صورتده جمع وتدوین ایله قانون طرزنده وضع ایلیان «ویلیلیزن» در.

اون طقوزنجی عصرڭ ایکنجی قسمنده بعض یکی فاقتورلر ظهور ایدرك صنعت حرب اوزرینه اجرای نفوذ ائلكه باشلادیلر. بو تأثیراتی یقیندن یقینه تدقیق ایدن پروسیا ارکان حربیه‌سی قواعد ناپولیونیه‌دن و او قواعدی توصیه ایدن «قلوزویچ» دن قسماً تباعد ایلدیلر چونکه ناپولیون زماننده بو یکی فاقتورلر موجود دکلدی؛ شویله‌که:

— اولا: سوق‌الجیش یاپلسنی بیلدیرمکی تسهیل ایدن دمیر یوللری؛

— ثانیاً: حرکات عمومیه‌یی فوق‌العاده تسهیل ایدن تلغراف خطلری؛

— ثالثاً: شمدیکی اردولرڭ قیاس قبول ایتمز درجه‌ده‌کی چوقلغی؛ (ناپولیون قطعات جسیمه‌یی انجق ۱۸۱۲ و ۱۸۱۳ سفرلرنده استخدام ایتدی ومغلوب اولدی ایدی).

— رابعاً: ناپولیون زماننده اونقات دها تأثیرلی اولان شمدیکی اسلحهٔ ناریه.

ناپولیون حرکات عمومیه حقنده ویردیکی امرلرده دائما عسکرڭ مصمم اولان میدان محاربه‌سندن برکون اول تحشیدینی التزام ایدردی. دشمنه دائر وارد اولان صوك خبرلره واونڭ حرکتده بولندیغی زمانلره نظراً غایت سبکبار و غلبه‌لکدن عاری اولان بر اردو حقنده بو قواعدڭ محسناتنه دییه‌جك اولمیوب انجق قطعات جسیمه ایله باخصوص حرکت ایتمیان بر خصمه قارشو قطعاتڭ چیقیشمسی باعث اولور بناءً علیه مانوره‌یی تسهیل ایده‌جك یوللر الدن چیقمش بولنور. حالبوکه «مولتکه» عکسی اوله‌رق قوللرڭ — «سه‌دان» ده اولدیغی مثللو — دشمنی محاربه میداننده قوشاتمق اوزره سوقنی ترجیح ایتدی. «مولتکه» یالکز یوللری کوسترير خریطه‌لر اوزرنده ایش کوریردی؛ چونکه بیوك مانوره‌لرڭ حسن صورتله اجراسی استقامتلرڭ صحتنه باغلی اولدیغنی تعیین ایتمشدی حق «سادووا» محاربه میداننه عسکرینی عن‌المرکز ایکی استقامتدن کتیره‌رك اوصره‌ده‌ده سوق‌الجیشڭ اصول تعبیه‌یه صوك درجه‌ده خدمتنی اثبات ایلدی. ذاتاً اوندن اول ناپولیون دخی «فاسیتغلیون» و «بوتزن» ده عین صورتله حرکت ایتدی ایدی. ایشته بوندن‌ده اکلاشیلیورکه اومعظم ذکا هرحالده موقعه کوره اڭ نافع دوائی بولور وحسن استعمال ایدردی. شو قدرکه او زمانده استثناً مراجعت اولنان وسائطی محاربات مستقبله‌ده قطعات جسیمه

حقنده دخی استعماله قیام اولنه‌جنی بدیهیدر.

ناپولیون جداً بر بیوك عسکردی چونکه زماننده‌کی آدملردن ، اسلحه‌دن ، وسائطدن نه قدر استفاده ممکن ایسه اوقدر استفاده ایتدی ایدی . شبهه‌دن وارسته‌درکه یکیدن دنیایه کله‌جك اولسه وضع ایلدیکی اساس و قواعدی زمانك تغیرات و ترقیاتی واسلحهٔ جدیده محورنده تبدیل واصلاح ایدردی .

ناپولیون دائما کندینی قوشاتمق قصدیله یکدیکرندن متباعد اوله‌رق کلکده اولان خصماسنی متعاقباً بوزمق خصوصنده بیوك مهارت کوسترمشیدی. صنعت حربجه « خطوط داخلیه» تعبیر اولنان قاعده‌یه مراجعتله برچوق دفعه‌لر عظیم موفقیاته نائل اولدی. بوده انجق مرکز اردوسنك آزانی حسیله دائما سبکبار بولنمسی سایه‌سنده ایدی: عسکر، جسیم وسرعتله حرکت ایده‌میوب دشمن طرفنك مقاومتنه مصادف اولان اردولری اسکی تعبیه‌لری استحصال ایده‌مدکدن باشقه مرکز اردوسنك خطوط مراسله‌سنی تأمین و محافظه‌دن‌ده عاجز قالدیغی ۱۸۱۳ وقوعاتی کرکی کبی کوستردی.

ایشته او زماندنبری آلمانیا ارکان حربیه هیئتی قواعدحربیه‌یی وقوعات تاریخیه وترقیات زمانیه‌یه نظراً بیدربی تبدیل وتغییر ایلدی و بر صورت بلیغه‌ده تعیین ایتدی‌که تجربه‌یه مستند مساعی وفنونه کمال رعایتله داهی اولمقسزین مظفریات مستقبله‌یی تأمین ایتمك ممکندر . مع‌التأسف بزده ، ترکیاده کتابلرك باخصوص فنی صورتده یازلمش تواریخ حربیه‌نك فقدانندن ، بیوك صوك بهار مانوره‌لرینك شمدی‌یه قدر کلیاً اهمال ایدلمش اولمسندن دخی صوك محاربه‌مزده اناطولیده غازی احمد مختار پاشانك بعض حرکات سوق‌الجیشیه‌سندن ماعدا مثالارك موجود بولنمامسندن ناشی سوق‌الجیش فنی کیمسه‌نك ذهننی اشغال ایتمامش و متروك بر حالده قالمشدر.

ناپولیوندن صکره صنعت حربده خارق العاده بر فکر ارائه سنه موفق اولمش بر ذات وارسه اوده امریقالی جنرال « شرمان » درکه ۱۸٦٤ تاریخنده «آطلانته»دن دکزه طوغری حین حرکتنده بری خطوط مراسله‌سنی ترکه جرأتله ساحله کیدرك دوغمایی اس‌الحرکات اتخاذ ایدوب جنوبیلری محو وپریشان اتمش ایدی.

پروسیانك ۱۸٦٦ده آوستریا ایله و ۱۸۷۰ – ۱۸۷۱ده فرانسه‌ایله وقوعبولان محاربه‌سنده بویولده خارق‌العاده بر تدبیر ظهوره کلمامشدر. فقط اشبو محاربه‌لری قزانانلرك طرفنده اویله فنی صورتده و ایشه یارارجه‌سنه احتیاطکارانه حرکت ایدلدی‌که فکرلره رغماً نتیجه‌لر خارق العاده‌وتصور وحسابلرك فوقنده‌اولدی. فی‌الواقع «مولتکه» «ناپولیون»کبی بر بیوك داهی «Génie» دکلدی. C'était un génie Commercial اوت، خصوصات عسکریه‌ده فداکارلقلرله نتیجه‌لر آره‌سنده‌کی توازنی تأمین ایچون « مولتکه » تجاری برفکر عسکری‌یه مالك ایدی دینه‌بیلیر. «ناپولیون» فرانسه‌یی ضعیف براقدی. «مولتکه»

المانیا ایمپراطورلغی آدیم آتدی . . .

اصول تعبیه کلنجه : پولونك تبدیلکی بو فنی هر اون سنه‌ده بر دفعه تبدیل ایتمك لازمدر . بوندن مقصدی دقیق دوشمان رقابت فیه و احتراسات زمنیه‌یه کوره صنع وتعییر زورمیدر.

زمانزده آلمانیا چوق همیت ویردکاری نقطه حربیه منتظماً حاضرلنمقدر. بوده بر قاچ وسعتیه محتاجدر: دولتك استحصال علائمی؛ داره هر تربیت نقطه‌سنك دولت درجه‌ده اکملیتی ؛ مملکت داخلنده یولارك انتظامیله جوداسی ؛ شرق خطی دمیریولی خطلریت موجودیتی ؛ مخصوص معلومك توسعی . . ! چونکه معلومات اقتدارك تملیدر.

ایوه آلمانیا اردوزنجه بر دوشنیله‌جك نقطه وارسه اوده قومشولری فرنسزلرك

Photo: Apollon — فوطو: آپوللون

٥ ٤ ١ ٣ ٢

درسعادتی زیارته کلن روم قومیته‌سی اعضاسی

Les délégués du comité central Hellène

1. — Président : Constantin Papa Mihalopoulous
2. — Professeur à l'université Karolidis
3. — Le muphti de Volo, Yakoub effendi
4. — Général de division Yakostas
5. — Le secrétaire du Comité, Perdikidis

١ — رئیس : قسطنطین پاپا میخالوپولوس
٢ — دارالفنون معلملرندن قرولیدس
٣ — غولوس مفتیسی یعقوب افندی
٤ — جنرال یانی قوسطاکیدیس
٥ — قومیته کاتبی پردیکیدیس

La réception [illegible] Athéniens.

[avec un temps pluvieux

Photo Apollon

[illegible]

[يغمورلى هواده چكلمشدر]

فوطوغراف آپوللون

[Prinkipo Sofia] à bord duquel les voyageurs Athéniens sont arrivés à notre port

Photo Apollon.

[illegible] [پرنكيپو صوفيه] واپورى

فوطوغراف آپوللون

Sur le quai pendant l'arrivée des voyageurs

Photo. Apollon

[illegible]

فوطوغراف آپوللون

سوك محاربه‌لردنبری تصورلرك خارجنده اوله‌رق کسب ایلدکلری انتظام و قوتدر. بعضلری طرفیق کورمدکارندن وهرایکی طرفك احوال عسکریه‌سنی‌أیوجه تعقیب‌ایتمه‌کلرندن‌بعضیلری‌ده آلمانیاده تحصیل ایدوب ارتق اوندن مکمل برشی اوله‌میه‌جغنه کوزی قپالی و چوجقجه حکم ایلدکلرندن فرانسه اردوسنه بعض سیاسی تصورلر عطف ایله ضعفنه حکم ایدرلرکه آلمانیاده پك یقین کونلرده ظهور ایدوب الان محکمه‌لرده تعقیب اولنان احواله عطف نظر ایدیله‌جك‌اولورسه اوراده‌ده نه‌لر اولوب‌کچدیکی قولایجه‌جق تعیین اولنه‌رق بلکه فرانسه‌یه عطف اولنان نواقص معنویه دیکرینه ترجیح ایدیلور. ذاتاً آلمانلرك مزیات عسکریه‌لرندن بری‌ده اساساً دشمنلرینی‌هرکسدن أیی‌طانیلوب تقدیر ایتملریدر.

∴

آلمانیا هیئت عسکریه‌سنجه التزام اولنان سوق‌الجیش قواعدندن الك مهمی « خطوط داخلیه » مسئله‌لریدر. مع‌ماقیه « شعماء » اوله‌رق هیچ بر قطعی اصوله باغلی بولنمه‌مق وهر موقع وحاله نظراً بر قاعده و آیری اصوله مراجعت دخی التزام اولنیور. ذاتاً سوق‌الجیش فنی عقل سلیمك ارائه ایلدیکی محاکاتی حربك صور مختلفه‌سنه نافع‌صورتده تطبیق‌ایتمکدن عبارتدر. لکن معرفت تطبیق ایده‌بیلمکده‌در. بناءً‌علیه موفقیاتی تأمین ایچون نظریات کافی دکلدر: عملیات و ینه عملیات و دائما عملیات. نظریات عسکرلکك باباسی عملیات آناسیدر. جنرال «ویلیلزن» دیورکه: بیلمکله یاپه‌بیلمك آره‌سنده بر‌اُدیم واردرکه آنی آتلامق قولایدر: جهالتله اقتدار آره‌سنده اویله برکرداب اویله بر اوچوروم واردرکه غیر قابل مروردر.

اطاعتك برقاچ نوعه انقسامنده آلمانلر پك ایلری کیتمشلردر.

یورویش اطاعتی، آتش اطاعتی اولدیغی کبی برده افکارجه اطاعت موجوددرکه اهمیتی پك بیوکدر. فقط یالکز آلمانیاده دکل‌فرانسه‌ده و بر خیلی وقتدنبری ژاپون اردوسنده واحد افکار خصوصی یعنی هرکسك براورنك بیلوب دوشونمسی مسأله‌سی صنعتمزجه پك بیوك بر اهمیتی حائزدر. فکرلرده اطاعتی « مولتکه » بتون ضابطانه توصیه و حتی امر ایدردی چونکه هرامر برطاقم خصوصی فکرلرله ایش کوره‌جك اولور و دیکر رفقاسیله هم افکار و متحد الامال اولمازسه مساعیلر بر نقطه‌ده برلشه‌جکنه تباعد ایدر بوده الیوم عسکرلکده اصلا جائز اولمیان شیلردندر. خاطرلرده اولمیدرکه ٦ اغستوس ١٨٧٠ ده « اسپیچرن » (Spicheren) وقعه‌سنده آلمانیانك اونقطه‌ده‌کی قطعه‌سی قوماندانلری بر کونده اوچ دفعه یکدیکرینی تبدیل ایلدی حالبوکه برکان دیکرینك مانوره‌سنی قطعیاً عینی‌صورتده دوام ایتدیردی اولصورتله‌که نه فکرلرده برتغیر ونه‌ده اجراده عکسی امرلر حصوله کلدی. بوکا نظیره اوله‌رق شوده معلومدرکه ینه ١٨٧٠ ده « سه‌دان » محاربه‌سنده عینی کونده فرانسزلر طرفندن اوچ قوماندان تبدیل اولندی فقط شو فرق ایله‌که

اوچىده ديكرلرينك قطعياً عكسى طرزده قومانده وحركت ايتمشدر .

..

سوق الجيش خصوصنده آلمانيا اردوسنده الحالةهذه هركسجه مقرر وملتزم اولان اصوللر شونلردر :

— ١ — هدف حقيقى اولەرق خصم اردوسنى آلوب هرشيدن اول اونى محو ايتمك؛

— ٢ — بونتيجەيى استحصال ضمننده اول امرده دشمن جهتنه برقاچ مهم قول ايله حركت ايدوب دشمنى بولوب قطعات جسيمەسنك يعنى قسم كليلرينك موقعنى تعيين ضمننده قوللرك ايلروسنده جسيم سوارى قطعەلرى استخدام ايتمك ؛

— ٣ — برايكى كون ظرفنده جمع ايدوب حرب ايدەبيلمك ضمننده اردونك يورويش جبهەسنى ستر و محافظه ايدلديكى مسافەيە نظراً ترتيب ايتمك؛ (پيشدار قواعدى طرزنده).

— ٤ — دشمنك قسم كليسنى تشكيل ايدن قطعات ايله تماس حاصل اولەجنى هنكامده يان طرف قوللرينى دشمنى ياندن وجبهەدن عينى زمانده تهديد ايله باشلجه خط مراسلەسى اولان طريق قطعمه موفق اولەبيلەجك صورتده سوق ايتمك ؛

— ٥ — موفقيت كامله حاصل اولدقده بوندن بحق استفاده ايچون دهشتلى بر تعقيب ايله نتيجهٔ قطعيەيى استحصاله سعى ايتمك ؛

— ٦ — خطوط مراسلەنك جناحينى سبكبار اردولرله محافظه وحائل اولان مواقع مستحكمەيى تسخير ايتمك .

تعبيه خصوصنده :

— ١ — فرقه ايله خط قولى نظامندەكى يورويشلرده طوپچى قطعاتى قوللرك باشى قيننده و جناحنى حرب ايدەجك عسكرك كيروسنده بولندرمق ؛

— ٢ — جبهه ويانطرفلرى سوارى ايله تنوير ايدوب اردونك وراسيله مخابره خصوصنده « ولوسيپت » جيلرى استخدام ايتمك . (اسكيدن مخابرات خدماتنده سوارى استخدام اولنوردى كه بوصنفك بوبتون ضعفنى موجب اولوردى . شمدى سوارى هپ حرب خصوصنده استخدام اولنور) .

— ٣ — ايلرى قرەغوللرنده بولنان عسكر يالكز اولديغى يرى كوزتمكه سعى ايتميوب دشمنى بولمق ايچون متمادياً كشف قوللرى كوندرملى ودوريەلرله دائما يانطرفلرى اوزاقدن تنوير ايتملى ؛

— ٤ — تعرضى محاربەلردن اقدم دشمنك اخذ ايلديكى ترتيباتى ايوجه كشف وجناحلرينى كركى كبى تعيين ايتملى؛ قطعات اساسيەيى دشمن موضعنى متعاقباً جبهەدن وجناحلردن تعرضه مصادف ايدەجك يولده وضع ايتملى ؛ عارضهٔ زميندن ممكن اولەبيلديكى قدر استفاده ايله تقرب يورويشلرينى دشمندن ستر ايتملى؛ مهم بر قطعه ايله دشمنك جناحلرندن برينه تعرض ايدلديكى صرەده جبهەدن ايلروليه بيلەماسى ضمننده او جهتى مهم طوپ آتشيله تأمين ايلملدر .

— ٥ — تدافعی محاربه‌لرده جناحلری ممکن مرتبه بعض مواقع طبیعیه‌یه وياخود اماكنه طیامق؛ بو صورت اوله‌مدیغی تقدیرده یکدیگری تجاوز ایدر قدمه‌لر تشکیل؛ دشمنک [illegible] استقامتردن کلدیکنی سواری واسطه‌سیله کشف و تعیین؛ [illegible] احتیاط قطعه‌سنی [illegible] مقابل هجوم اجرا ایده‌بیله‌جك صورتده لازمکان [illegible] ترتیب؛ [illegible] قطعه‌[illegible]

[illegible] «اتحاد و ترقی» جمعیتنه [illegible] ایدیلن [illegible]
Jardin «l'Union et Progrès» à Salonique. Cadeau de Sa Majesté au Comité

[illegible] عسکرلك ایچنده بولندیرمق خصوصلری بشنجیه دقت و امحق [illegible].

روس و ژاپون محاربه‌لرنده [illegible] - چوق تقرب ایدن [illegible] تعبیه‌سنده - جدیدی کرک عسکری و کرکسه بطریه‌لری دائما عارضه‌زمینك مراحولندن استفاده ایله کیزلنمك ... هر [illegible] ضرف عادتا کومك درجه‌سنده [illegible] و ضرف قزانور. شمدی بو مجبوریت قصه‌یه و کیجه‌لری حرکت ایدرك تقرب بوزولشلری ممکن مرتبه تسهیل و شمدیکی اسلحه‌یه قارشو قابل اجرا اتلك بتون اردولری اشغال ایتمکده‌در. تعبیه‌جه شمدی کیزلنمك قواعدینی La tactique du mouvement abrité تعبیریله یاد ایتمکده‌درلر. [illegible] شمدی اجرا ایدیلمکده اولان تعلیملرده بو خصوصه رعایت ایدلمسی صورت مخصوصه‌ده توصیه اولونور.

برنجی فریق یکه‌جی زاده؛
عزت فؤاد

برقاچ سنه‌دنبری آوروپاده حال فرارده بولنان سابق سر خفیه احمد جلال‌الدین پاشا
Ahmed Djélaleddin Pacha
Ex-premier espion de Sa Majesté

[illegible]
بولنمش [illegible].

محبتك ایکی بدیعهٔ امالی
Deux symboles d'amour

كناهكار

برقادينك ژورنالندن مقتبس :

كانون ثانيده صغوقجه بركوندى. صيجاق اورتولر آلتنده يارى دالغين يارى اويانيق يالكز صباحلرى بولابيلديكم آسوده خلجانسز برصيجاقلق ايچنده صباحى اوكلهيه قدر تمديد ايديوردم . قپو خفيفجه اوورولدى . صكره خدمتجينك چهرهسندن كوزلرندن بلكه تخيل ايتديكم برممنونيتله خالهمك ايكىسنهدر صالونه قبول ايتديكى كنج كيميا كرك كلديكنى سويلدى. بو اويله ايلك زيارتى ايدى . شبههسز خالهم بندن خبر المق ايچون كچركن اوغرامسنى رجا ايتمشدى . چونكه اوكونلرده برازخستهايدم. انسانك سببنى تعيين ايدهمديكى، وجودينى يواش يواش تخريب ايدن ، روحك برنوع نقاهتك خستهلكى ! بن بوندن دها تداويسى مشكل برخستهلق تصور ايدهمم . وجود نقدر محتشم اولورسه اولسون روحه بركره عطالت ويشامقدن اوصانمق ، كلديمى وجودده اكا اطاعت ايديور . انسانك اك چوق حياتده لذت آلديغى شبلر حتى اك وجدآور دقيقهلر بيله بردن بره يوان ، بيهوده ، برقيافته بورونيور، سوديكى چهرهلردن معناى سودا سيلنيور كنديني حياته ربط ايدن باغلر چوزوليور، بردن بره انسان يالكز بيكس قاليور . فقط شو حالته آجينهميهجق قدر قاپى دورغون ، اطرافنده شمدىيه قدر فرق ايدهمديكى بر بياغيلق ، پك ادالق كوريور. ايشته اووقت حكيملر بعضاً (نوراستنى) بعضاً (ايستيرى) ديبور .

خاطرليورم ، بنى ايلك كورديكى وقت پك شن بولمش اولان كنج مسافرم بوقيش خالهمده دورغنلغمدن ، محتمل ايى اولمامنى استدلال ايلهاوزونجهفنى برنصيحت ويرمشدى. اوت ! بنده كوريورم اك آتشين اك محترص برحياتله خيرپالانيركن هيچ بروقت كوزلرم پارلاقلغنى غائب ايتمامش اغزمده چهرهمى چركين ايدن بوچزكيلر پيدا اولمامشدى . بونلرى آيينهده كوردكجه اوموزلريمى سيلكيوردم . بن! چهرهمى بوزان اك اوفق برسويلمجه ايچون برساعت خنجقرهرق آغلايان كنديمى بر (سوواره) دن منع ايدن قادين ! نه بدلالق ! فقط بن او زمان يشايوردم . قانمك كنديمه حظ ويرن بر قوتله دامارلرمده

جریانی حس ایدردم . شمدی ایسه یشایه‌
مامقدن اولیوردم . قائم بطاقاقلرده انسانی
زهرلیان دورغون صولر كبی بنی زهرلیور
اولدرپور . فقط بونلری ایچون او صباح
دوشنیوردم . آشاغیده مسافر یوقیدی ؟
بن هنوز لاوابونك اوكنده كیجه‌لكله كوزلرم
آینه‌ده‌كی كندی كوزلریمه معطوف دوشنیوردم.
نهایت ایستر سكسان یاشنده اولایم ، ایستر
یكرمی دورت ، حیاتك غایهٔ لذت ، غایهٔ المنی
ایچمش دكلیدم ؟ ! حیاتك ویره بیلدیكی
بتون اذواق بیلمیورمیدم ؟ ! ایلك قادین
اولدیغمی حس ایتدیكم دقیقه‌دن بری شدتله
ایسته‌دیكم هرشیئه نائل اولمامشمیدم ؟ اوت
سولمك ایستردم . فقط سوله‌نك بتون معناسیله
حقی بتون دهشتیله سوله‌مشمیدم ؟ بلكه بنی
چوق كیمسه سومه‌مشدی . فقط سون برقاچ
كشی اولوملره قدر سومه‌مشلرمیدی؟ اوموز-
لریمی سیلكدم . سولمك آرتق بنی اسكیسی كبی
تهزیز ، تهییج ایتمیوردی . آرتق بو اویوندن
بیقمشدم . بن سومك استیوردم . اسكیدن
بنی سونلره قارشو حس ایتدیكم رقت ،
متدارلق ، واك صوكنده‌كی او طبیعی ارزو-
لریمی سومك دیه قبول ایده‌مزدم . بونك
ایچون شمدی فضله تجربه‌كاردم . شمدی
سومك ایستردم . بردن بره كنجلك
وسنه‌لردن بری كوزل كورنمك ایچون
تواله صرف ایتدیكم زمانه آجیدم . نه بیهوده
اوغراشمشدم . كندم سومدكدن صكره !

الك ساده بربه‌نیوواره بوروندم . ذاتاً
هر صباح ییقاندقدن صكره قوللاندیغم برنج
پودره‌سندن بشقه هرشئی شیدن چوقدن واز
كچمشدم . ونكنه مغرور اولدیغم صاچلریمك
برزمان باشمده داغه‌لنه‌رق قزلتیلی كوا‌كلرله
بنی بعضاً كوزل كوستردكلری وقت آینه‌ده
اوپدیكم چهره‌مك یورغون ، دوشوك ،
ارتق اولمك ایچون یالواران معنای ضعفنه
باقدمده ینه اوموزلریمی سیلكه‌رك اوطه‌دن
چیقدم . هردیوندن اینركن بنی بوحس بطا-
لتقدن قورتاره‌جق بر قدرت وارمی دیه
دوشنیوردم . آرتق بودفعه دیرلمامك اوزره
اولمش اولان روحم بتون چهره‌لردن ، بتون
عشقلردن قاچیور ؛ طاش كبی ، اولوكبی
صغوقلغنی محافظه ایدییوردی . او دقیقه بنی
یتاغمدن بوله اركن قالدیره‌رق متبسم كور-
ندرمكه وصاچیه سوپلكه محكوم ایدن خالهمه
وخاله‌مك كنج دوستنه حدتلندم . فقط بتون
بوعاكائم آراسنده كلش اولدیغنه بنی ممنون
ایدن برشی واردی .

بوكنج آدم اوته‌كیلره بكزه‌میوردی .
اولامر كوردیكم كنج كبی بكا (فور) ایتمامشدی .
بوندن طولایی كندیسنه متشداردم . براز
(فور) لردن (فلیر)لردن صقلیوردم . صكره
صاحبنك سرنیبك ایی صاقلایان فقط هركسك
اعماق قلبنی سیراتمك استه‌یان متجسس ، كتوم
سیاه كوزلری واردی . سیاه كوزلر : لكن

نم كوزده هيچ خوشـلانمديغم بررنك وارسه اوده سياهدى . نه چيقـار اونك كوزلرى بشقه ايدى . هم بن اونى سومجك دكلدم يا ! اوده بنى سوميه جكدى . بونى پك قطعى اولارق بيليوردم . فقط بكا اونك كوزلرنى تدقيق ايتديرمك استه يان شى ، شمدى يه قدر سوديكم كوزلره قارشو حس ايتديكم شيئه بكزه ميوردى . بر كره جنس اعتباريله بشقه لق واردى . بو كوز- لرك هانكى ملته منسـوب اولديغنى تعيين قابل دكلدى . بونده نه ايتاليانلرك تمناك ، سوزكون، سـودالى ، نظرلرى ؛ نه ده شرقليلرك بعضـاً ، آتشـين ، بعضاً ثابت ، دورغون ، دوتوقلغى واردى . بونده چوللرك ابدى آلولريله نوروجيالك آيلرجه سورن صنوق اوزون قراكلغى واردى . بونلرده ـ اوفق باشـنى عاديلكدن قورتاران هركـــه مجهول بر دوشنجه عالى ايما ايدن ـ درين كولكلر واردى . اوت ، بونلرده وبرازشقاقلرينه دوغرو چكيلن نارين چهره سنك حلانده ، متفكر برازده مستهزئجه قالقان قاشلرنده بتون بتون بر بشقه لق واردى . مع مافيه نقدر كتوم اولورسه اولسون ، اوسياهلغك تأمقنده بر يورغونلق بر بيقغينلق بلكه ده بشه مديكى بر ارزوسى واردى . حاصلى اوده دردسز دكلدى، چهره سنك بشـقه طرفلرنى قپايه رق يالكز او سياهلغه معناى ماتمنى صورسهم بلكه بكا جواب ويروردى . « بنده سنك كبى آرتق جهانده لذت بولاميورم. » ديمه جكنى كيم بيليردى .

صالونك قپوسنى آچنجه پيانونك وضعيتى، بنى هم طاتلى هم آجى كومولمش برخاطره ايله صارصدى. تحف ! پيانو دائمـا او وضعيتده دكلى ايدى ؟ يوزى پنجره يه ، آرقه سى قپويه همان همان موازى . پيانوچالان آياغه قالقماسى ايله قپودن كيره نه مستور قالورايدى. او قدر سنه اول ايشتمش اولديغم [شوپن]ك نوقتورنى بتـون رنكين مأيوس اينلرى ايله بردن بره طورمجق ، صكره او ضيادار باشـيله ، آنجق كونشك الك مشعشع اوخشايشـيله، سمانك الك مائى كولكلرى، هوانك الك اطراوتلى سكونتنده اوينايارق، قپوريه رق كيدن سولرده كى قويو موجلى مائيلكى چالمش اولان او متجسس فقط آجيق كوزلرى ايله، بنى سـلامليه جق ظن ايتـدم. هيچ منتظر اولمـاديغم دقيقه ده قارشومه چيقان بو خاطره يى همان كلديكى يره كوندردم. اوطه يه بر آديم آتدم.

كنج مسـافرم صوبانك يانـنده آياقده طـوريوردى . كوزلرنده كى دائمى اصرار، متانتى اكلايه ميانلر ايچون ، نازك چهره سيله اولدقجه بر تضاد تشـكيل ايدن فعال ، محلى، فقط براز عصبى نارين اولان وجـودنده هر زمانكى ديكلكك عكسى اولارق براز اوكه متمايل، اوموزلرى دوشوكدى. الى اوزاتديغى زمان بوزكى بولدم. طبيعى اوطه نك براز سرين اولمسى....

ايلك نظرده چهره سنده ده بر دوشوكلك كوردم. كوزلر صنوق كتوم فقط اواصرارلى تجسس يوق . شـقاقلرده كى او دوشونوجى كركينلك، قاشلرنده كى استهزاء مهيا بر ديكلك

يوق. هيئت عموميه‌سی يورغون برازاوصانمش صيقلمش، فقط وظيفه‌سنی كمال سكوتله ايفا ايديور. بتون طوريله اوت ! بن بورايه پك انهماك ايله كلدم. بوراده پك اكلاميورسه‌مده نه ييايم. مادامكه كلدم. سنك شو صفوق صقنتيلی حالكه قارشو نظرمده سنك اهميتسزلككی كوسترمامك نزاكتی ايده‌جكز.

اكر طوری ممنون، يابشقه اولا ايدی دها صقيله‌جقدم. بتم دائمی طاشيديغم بو دورغون، صفوق يأسه عادتا برجوابمش كبی بكا برسكونت كلدی. اونك قارشوسنده بوكون، بعض زمانلرده اولديغی كبی چهره‌سنی طانيمش اولمق حس عجيبنی طويدم. بوپك مبهم پك ازيجی برخاطره كبی اونك حضورنده سبنی آكلايه‌مديغم براصرارله بنی متأذی ايدر. فقط نه وقت كورمش ايدم كيمه بكزه‌ديوردم ؟. هرحالده كيمياكر دوستم اويله هرزمان تصادف ايديلير هركسه بكزر عادی برچهره‌يه مالك دكلدی. پيانونك وضعيتك، اولجه ماضيدن يوزيمه آنديغی برخاطره ايله، بوبكزه‌مك حس غريبی بربرينه پك يبانجی دكلدی. يواش يواش دالمشم.

دوستمك سسی بنی ايقاظ ايتدی. برمعتاد نشئه‌سزلكمدن شكايت ايديور ؟ دها ايلری‌يه كيديور. پك لاابالیجه: «بركدربكزی وار، نيچون بويله دوشكونسكز ؟» ديوردی. كدرم، نيچون كدرم اولسون ؟ هراسته‌ديكمه همان مالك اولمايورميدم ؟ ارزومی يرينه كتيرمك ايچون حاضر بنی حيوانجه‌سوور برآدم يانمده يوقيدی ؟ پاره، توالت .... نه‌جواب ويره‌بيليردم هيچ ! صكره لقردی‌يی دكشديردی. بيلمه‌م نه‌وسيله ايله سويلدی: «رونه‌سانس» دن بحث ايتدی. بركون بنم ايچونده بر «رونه‌سانس» اولاجغنی سويليوردی. ايشته اوكله ايله قانم يوركدن ناشقاقلريه قدر هجوم ايتدی. فاتاً بوقيتلرده غلبه‌چاله‌مديغم اوعصبی خلجانلردن بری بنی اوقدر صارصديكه صارصلديغمی كوسترمامك ايچون بتون قوتمله ديم‌ديك دورمغه دوداقلريمی قناده‌جق كبی ايصيرمغه مجبور اولدم. اوت شمدی آكلايوردم بوكنج آدمی سومه‌ديكم حالده صيق كورمك ايچون كنديمه‌بيله اعتراف ايتمه‌ديكم احتياج وار ايدی ؛ بوبكزتمك حس غريبی حق پيانونك هركون ديلسز اولديغی حالده اونك حضورنده بنده‌اواسكی خاطره‌يی‌اويانديرمسی ! ايشته بونلرك هپسنك آناختاری، «رونه سانس» ، بكيدن طوغمش. بوكله هپسنی ايضاح ايديور. بنلكم خوديتلكم اراسندن جنوب‌اورمانلرينك كواكلرينه‌صيقشمش مزاری؛ ماضيمك مانی كوزلی تجليسی يكيدن‌طوغيور؛ بتون كونشی، حرارتی، كنجلكی، ترانه‌سيله اولش اولمقدن، وقابمدن سيلنمش اولمقدن، عصيان ايديورده كنديمی طانيمق ايچون اذيت چكديكم برقيافتله كلوب كنديمی خاطر اتيور. اوت اونی يدی‌سنه اول طانيمش، يش‌سنه‌اول غائب ايتمشدم. اوت ! بلكه‌ده قلبسزلكمك نتيجه‌سيله غائب ايتمشدم. تناسخه برزمان‌قائلدم. فقط اوزمان‌يكرمی يدی‌ياشنده ايدی. بوانجق

شمدی . یکرمی بشله یکرمی یدی آراسنده کورونیور . چلدیریورمیم ؟ اونه‌قدر رنکین ، ضیادار ، شن برپارچه‌ایسه بواوقدر کوالکه‌لره ظلمتلره بورنمش اسرارلی بروارلق . باقه‌یم : بو بیچملی کچوک باشی عینی ! فقط او آلتون کبی دالغه‌لی پارلاق ، فقط بو سیاه ! اونك کوزلری بالکز کونشك آجیق ، انکین دکزلره ویره‌بیله‌جکی قویو ، ملون ماوی ، صکره قعرنده بالکز تبسم بالکز یشامق وسومك آرزوسی واردی . یکی دنیانك یکی روحلی چوجنی ! بو ، بیکلرجه سنه‌لك قاریشق ، مبهم اذیتلر ومسرتلرله یوغرولمش اسکی برملتك الك متنوع آلامی روحنه مزج ایتمش روحی ذاتاً اختیار دوغمش سیاه‌کتوم کوزلی چوجق! فقط بوکوزلرده‌کی مشابهت ! قاشلرده عینی ، بری قرال هردفعه‌سنده « نی‌سوبورمیسك ؟ » دیه سؤال ایله قالقار ! دیکری سیاه هرکوردیکی ایله استهزا ایتمك ایچون یوکسلیر ! الك چوق بکزه‌ین ، الك چوق نی اجیتان ، بلکه اغزلری ! دوداقلر اینجه ، براز صقلمش ؛ او ، الك اوفق تأثرله تیترردی ؛ بو ، صولغون معند برازده مغرور ! کویا قدر جمله استهزا ایدییور – عینی طرزده بیقلر ، عینی چوقلقده : اوبری صاچلری کبی ضیادار ایدی ؛ بو ، کوزلری کبی سیاه !

بونك آلتی ایچنده صاقلادیغی سیاه کوزلرنده ، معند ، مغرور دوداقلرنده قاشلرینك معنای استهزاسنده کندیمه بر بکزرلك بولیوردم . اوت ! بن او زمان اون یدی یاشنده ایکن بیله حیاتك عجیب کولنج کچوکلکنی بتون السانلرك کندیلرینی مالك اولمق ایچون خراب ایتدکلری دکرسز اشکلرنده‌کی مسخره‌لکی همان کورر کولردم . اونك برکون تحف برشیئی کوره‌رك کولدیکنی خاطرلامیورم . کندی کبی حیاتی ضیای شمسك رنکین برتجلیسی ، اذواق بشری دالغه‌لرك ، یاپراقلرك الك آسوده برنشیسی دیه تلقی ایدر ، عالمله کولر عالمله اغلاردی . قهقهه‌سنده قیالردن چاغلایه‌رق ، اوینایه‌رق ، کوپوره‌رك ، صاف نغمه‌لی ایله طاغلری تیز زایدن آقان چایلرده‌کی طبیعیلك واردی . یالکز طالع اونی قارمه قاریشق ، الك‌یموشاق بر رقتله‌الك طاش یورکلیلره رقابت‌ایده‌جك غدارانی کندینه مزج ایتمش برقادین قارشوسنه آتدی . حیاتدن هربکله‌دیکی شیئی غایة مسعدتی ، اوقادینك کوزلرنده‌کی التفات ویادارغنلغنه معطوف ایتمشدی . اوسودیکی کوزلر کندیسنه پارلامدیغی دقیقه بوکونش عالمندن چکلدی . کندیده یواشجه وطننك اولو اغاجلری التنه ابدیاً دکلنمکه کیتدی .

نیچون بربریمزه بوقدر بکزه‌مزدك ؟

مزارده یاندك یاندك ، قره طوپراقلر باشنك کونشنی قرارتدی کوزلرینك رنکی سیاهلشدی ؛ اوصفوق یالکز طاشلر التنده‌زهرحیاتی ، کولنج ملاکتلری اکلادك . کوزلرکده اواستهزا ، قاشلرکده اواستهزا ایله کلدك . بکا کولیورسك اویله‌می ؟

کیمیاکر کیتدکدن صکره اونك سحرلی برمقلرینك بکا طاپنه‌رق فریادلرینی ترجمه ایتدیکی پیانویه یاقلاشدم . الم باشمده ساعتلرجه

قالدم . ایشته برمشابهت ! برکله نی ، مأیوس روحسز قادینی ، اك آتشین بردورهٔ عشقه عودت ایتدرمشدی. سودیکمی بیلمیه‌رك اولدور. دیکم چهره‌یه بکزر اولان چهره ! سیاه کئوم کوزلر ! عجبا نیچون سندن حظ ایتدیکمی سکا اسکی بردوست معامله‌سی ایتدیکمی بیلیرمیسك؟ بوقسه سنده آینه‌ده کوزلریله بقه‌رق « بوقادینك سکا ضمنی واره دیه‌جك قدر بدلامیسك. بیلملی‌سك سن بنم ایچون قرارمش بررسمدن بشقه برشی دکلسك . فقط آنم بیلیر . . .

۱۳۲۲ سلطان تپه

خالده صالح

استانبولده برآقشام

قارشی أولرده آغلایان برسس ،
برکوچوك نغمهٔ شکسته ـ هوس
اسکیمش برسکوت ایچنده یورور ،
قبولر اورتولور ، سوقاقلرده
متفکر ومحترز ، تنها
ایکی ، اوچ پای ماتمی سوروتور ،
بلده‌نك افق اغترابنده
آتشین برکونش افول ایتمش ،
صانکه امصار ایچنده زائل اولان
بربیقین قائل رایت کریان
دوشن ابعاده هپ نزول ایتمش ،
آقشام اولمشدی . پنبه‌اکلرده
پارچه‌لانمش دومانلی بلکنلر
کی برچوق سحاب افسرده
بربطائتله ایلیوردی کذر .
أوه لسیان ایچنده بردوشکون ،
صانکه برجبههٔ امل ـ مهجور ،
برسیاه طیف منفعل ، مکسور
کبی بن عودت ایلیوردم اوکون .
مشتکی برهوای غم دوکه‌رك
برقادین کچدی باقه‌دن طانیدم X
بن اونك اسکی آشناسیدم .
بنه بیچاره قوللرنده اونك
واردی بیتاب ومنکسر ، اوملك ،
خسته برطفل ساکت ومحزون .
بوسنك نخبهٔ خیالکدی .
بوامیدك که بویله قالدی سقط ،
سکا برپاد ماتمی أبدی !
سکا بن قلباً آغلادمدی ، فقط
آنی برحسله مضطرب ، کوسکون
سویلیوردم یواش یواش تکرار :
هرکسك قوللرنده بویله ، بوکون
متوردم ، سقط جوجقلر وار .

۱۳۱۷ ایلول

حمداه صبحی

تحسیر ایدن پیانو طوه‌لری ، مانشوه‌لر ، ایپك موسلیندن زوپوه‌لر ، شب بوه‌لر ... وسه‌وبتلی ... یالکز قاسم پاتلری براق وفاسر ، خیالی نوازشلردن مخترز ، سراب آلود ، تیتره‌شیرلر .

ومانکه‌ن دها مسعود ، پارلاق وحرارتلی بوسه‌لره فدا اولنه‌جق قدر مساعده‌کار ، اینجه ، برقامه‌لیا قدر حساس برمانتو ایچنده بوتون بوزواهی حیاتك لیصقانج تنوربنه کوله‌جك‌مدنیت‌اینجیلرینك شوزنکین بالونك زوالی ماسکه‌سنه اصابتی بکلر ؛ وبن بیاض بوزلو قاپینك اوکنده آجیلان اوچ ثانیه‌لك حیاتمده ؛ جبیلرمده صیریتان بوشلقلره أسنه‌ر بر نظرله باقارق بومحتشم ووقور ، مهابتلی ولاجورد کولکه‌لر ایچنده صنعت ودهای شرقك «بی‌اباتی» استقبالنی تشهیر ایدن بوکسه‌لك مغازه‌یه شومسکین مانکه‌ن قدر صاحب اولامامقدن متولد کینلریمی اوله‌یره‌بیله‌جك‌قوتك موجودیتمده مفقودیتنی حس ایده‌رك سعادتی ساده کیرلی برغنچه‌بولور ، ومؤبداً بوبله‌یتیم «برقانغرق قاله‌جغمه اسفلر ایده‌رم» ...

الیاس ماجد

پرنس فردیناندك امپراطوردشته‌ده ... ایمپراطوریچی زیارتی مناسبتیله قومانداننی بولندیغی مجار هوسار میرالایی قوستومی لابس اولدیغی حالده مذکور قیشله حولیسنده چکیلان رسمی

Le Prince FERDINAND de Bulgarie
dans son costume de colonel
de hussard hongrois

مانکه‌ن

— بالداوغلنده —

بر اعتنای صنعتله یرلشدیرلمش بیزاز تابلولر ، غاردینا ستانولری ؛ سموکینلر ، فراقلر ، ژاپون وازولری ، آجیق توز ماوی آبزورلی ، لامبه‌لر ، وبشنه جوروکی ایپك‌پرده‌لر آره‌سنده لدیفه جلدلی نوطه دفترینك آچلمسنه

[فوطو:اغل] هرکه فابریقه‌ سی باغچه‌سنده زواره ... [Photo. A.glo]

Dans le jardin de la Fabrique à Héréké

ولينده (مترو) تراموايى مصادمه

دهشتلى بر مصادمه دن صكره بر واغونك (مترو) ارتفاعنده كى كوپريدن اشاغى يووارلانمش وواقعه ده كى بيچاره يولجيلر هپ بلنه حاله قالدر

Aspect du train après la catastrophe

مجلس مبعوثانه نامزد بكلكنى وضع ايدن سلانيك
تجارت مكتبى مديرى جاويد بك

DJAVID BEY,
Directeur de l'École de Commerce
à Salonique, qui a posé sa candidature

استحصال حريتده بيوك خدمتلرى سبقت ايدن
انور بك

ENVER BEY
du Comite l mon et Progrès

يكيدن اوقاف محاسبه جيلكنه تعيين اولنان
زهدى بك

ZUHDI BEY
le nouveau Mouhassebédji de l Evkaf

بلغارستان پرنسى فرديناند وفخرى ميرالايى بولنديغى مجار آلايندهكى ضابطان

Le Prince Ferdinand de Bulgarie et les officiers du régiment hongrois dont il est le colonel titulaire

ایمپراطور فرانسوا ژوزه‌ف

L'EMPEREUR FRANÇOIS JOSEPH

آوستریاده بر آدم واردر که صباحلین ایرکندن قیشین آلافرانقه بشده ، یازین دورت بچقده یتاغندن قالقار ، وقالقار قالقماز بر فنجان قهوه و بر دیلیم اکمك ایله قهوه آلتینی ایدر ، ساعت سکزده بر فنجان چای ایله بر یاغلی چورك بیر واوکلین بر چوربا ، قیزارمش ات یاخود ات صوتی و بر بارداقده بیرا ایله اکتفا ایدرك یمش مقامنده بر سیغاره ئللندیرر . آقشام ینه بر چوربا ، بر قیزارمش ات ، بر سبزه باصدیسی ، پیتر و بر ایکنجی قدح بیرا ایله بر ایکنجی سغاره ... ساعت طقوز بچقده یاتار ...

بو منتظم ، فعال ، قناعتکار ذات نه بر ایراد صاحبی ، نه ده بر اصنافدر . بو بالذات اوستریا ایمپراطوریدر . مسلکنی هیچ سومین ژوزه‌ف عزیمتی بر طاقم قاریشقلقلرك تعقیب ایده‌جکندن قورقمسیدی چوقدن تاجنی تختنی براقوب بر کوشه‌یه چکیله‌جکدی . اوستریا ایله مجارستان اره‌سنده ارتباط قوی اولمدیغندن فرانسوا ژوزه‌فك آرلق اوراده ، اوموقع ریاستده موجود اولمیه‌جغی کونی بو ایمپراطورلغی تشکیل ایدن مملکتلرك نه حال کسب ایده‌جکنی کیمسه اولدن کستیره‌من فقط او بونی بیلیر و بیلدیکی ایچوندرکه تختنده دها دوغریسی ارض اوزرنده دورییور . چونکه یاشی تمش سکزی کچمشدر .

اك زنجی اکلنجه‌سی اره‌صره شاتولرندن برینه کیتمك اوراده بر هفته قدر بوتون دغدغه‌دن بری ــ وقت کچیرمکدر . بو مدت ظرفنده اوراده تمام بر کوی بکی حیاتی سوره‌رك اندیشه قرالیسنی براز اونوتمق ایستر .

١٨٤٨ دنبری تختنده‌در . اوزماندن قاله بشقه حکمدار یوقدر . بو ایمپراطور تاریخك یاریم عصرلق وقوعاتنده مدخلداردر . حکومتی داخلنده صلح ومساواتی پك کوچلکله اداره ایده‌بیلمشدر . لومباردیا ، وه‌نه‌سیا ایالتی بر بر بو ایمپراطورلقدن آیرلدیغی کبی مجارستانده خصوصی بر مشروطیت اداره طلب ایتمش و آیروجه بر قراللق تشکیل ایدلمشدرکه فرانسوا ژوزفك یالکز شخصی بو قراللغی اوستریا حکمدار اقبله برلشدیرمکده‌در . دها صوکره‌لری چکلرده ایاقلانمشلر ، بوهمیالیلرده عینی مطالبده بولنمشلرسه‌ده ایمپراطور بونلری صبر ایتدیرمکه موفق اوله‌بیلمشدر . کندیسی ماهر بر دیپلوماتدر . مع مافیه موفقیات سیاسیه‌سی آلام خصوصیه‌سنی تسکین ایده‌مه‌مشدر . ١٨٨٩ده ارشیدوق رودولفك انتحاری و ١٨٩٨ ده ایمپراطور الیزابتك قتلی ، یالکز بو ایکی وقعه اختیار حکمداری مدهش صورتده یاره‌لامشدر .

بلغارستانك فردينانده‌ی

FERDINAND DE BULGARIE

بلغارستانك فردينانده‌ی كنديني قرال اعلان ايتدی . نيچون ايتمسون ؟ يكرمی بر سنه‌لك خدمت مفتخره‌لری بويله بر ترفيعی ايجاب ايتديرمش اوله‌بيلير . ذاتاً اوروپا، نظر دكمسون . قراللرينك عددينی ارتديردقجه آرتديرييور . نوروچيا بتمده برقرالم اوله‌جق ديدی و اولدی . بو بويوكلك صتمه‌سی بويله دوام وترقی ايدرسه هيچ شبهه ايتميه‌لم اوروپانك باشنه بركون موناقو قرالی ايله پورته‌كيز ايمپراطورلغی‌ده چيقه‌جق .

فقط دوغروسی قرال اولمغه لايق (!) بری وار ايسه اوده ابتداده برچوق زحمتلر چكن، برچوق مشكلاته تصادف ايدن بلغارستانك فردينانديدركه بوزمزلكيله كنديني طانتمشدر. ۱۸۸۷ (۱۳۰۳)ده بلغارلرك بويوك مجلسلری، صوبرانيه‌سی بوملكتی اداره ايچون فردينانده‌ی انتخاب ايتدی . (لوئی فيليپ) ك برحيات يگانه اولادی پرنس قله‌مانتينك اوغلی اولان فردينانده اووقت يكرمی‌التی ياشنده واوستريا « هوسـار » الاينـده ملازم ايدی . برلين معاهده‌سنه وضع امضا ايدرك بلغارستان ايشلرينی تدقيق و قونترول ايتمك حقنی محافظه ايتمش اولان حكومتلر- نيچون بيلمم - پرنس فردينانده‌ی طانيمق ايسته‌مدكلرندن بردنبره ايشنك باشنه كله‌مدی . فقط يكی موقعی الدن براقمق ايسته‌مين پرنس جنابلری اوته‌يه بری‌يه باش ووردی قفـا اغرتدی ، روسيه‌يه كنديني ايصينديره‌بيلدی، نهايت ظفر بولدی.

اكن بوموفقيت اونی شيمارتمشدی. فردينانده پرنس عنوانی قراللق لقبيله دكشديرمسنه مساعده اولنمسی ايچون چالمديغی قپو براقمادی. اوروپانك مختلف خاندان حكمدارلری بو بيچاره‌نك شو يكی نامزدلكنی اورادن اورايه سوروكلديكنی كورديلر . حتی مونخلی بررسامه يكی برتاج يلانی يابديرديغی بيله سويلندی . بو پرنسك پك خوشنه كيتديسه‌ده بوكونه قدر سپارش ويره‌مه‌مشدی .

بوقدر ايمرنديكی ارزولاديغی تاج عجبـا فردينانده اميدايتديكی فوائدی بخش ايده‌جكمی؟ هرحالده شوراسی محققكه پرنس ياخود قرال فردينـاندك اوچ بچق مليوندن زياده تبعه‌سی اولمق احتمالی يوق. مع مافيه اوروپا حكمدارلرينك الك تقيل قراليده اودر. چونكه تمام ۱۷۵ اوقه كلير. آه، بوقوجه پرنسك اسكی دنيانك طالع واستقبالنه پك زياده ثقلت بخش اوليه‌جغنی كيم ادعا ايده بيلير ؟ با خصـوص شمدی باشنه كيديكی تاج اونی برقات دها تقيلشديردی....

فائق صبری

خیالپرور

— کچن نسخه‌دن مابعدو ختام —

— فائق صبری بک —

مونولوغ :

ایشته سزه مختلف چابلی اوچ‌بولوکك قوماندانلری !... بوسپالر اساسدر .. بوتون دیکر کنجلر هپ بواوچ تپه اطرافنده دور ایدرلر ... دینله‌بیلیرکه کویك دیکر کنجلری همان بواوچ فصیلهٔ اساسیه‌دن ، اشکال حیاتیه وفکریه‌دن برینه منسوبدر ... شیمدی رجا ایدرم منصفانه حکم ایدیکز ؛ بنم رقیق، بدایع پرست ، معالی‌پرور سوکیلم اوزرنده بوبوناق فکرلی ، عادی طورلی کنجلرك هانکیسی حسن تأثیر حاصل ایده‌بیلیر ؟... اویله ایسه ، اونك بنی سودیکنه ، بنم ایچون ملول و محزون طوردیغنه شیمدی آرتیق تمامیله امین اولدیکز ، دکیلمی ؟ ....

آرادن هیجانلی ایکی هفته دها کچدی ... آرتق بکا کیجه‌لری منتظم اویقواویومق میسر اولامیور ، سوکیلی کتابلرمی اوقویامیور ، بر سطر یازی یازاجق درجه‌ده سلامت فکریه‌و حسیه‌یه مالك بولونامیوردم .. بواثناده بر ایکی تصادف دها وقوع بولدی .. اونده عین معنای حزن .. عین مستق تبسم ... عین مآل ابتلا .... بن محجوبیتدن ، دها دوغروسی شدت سودادن بر افردی سویلیه‌میور ، حسیات قلبیه‌می کندیسنه تودیع و افشا ایده‌میوردم... بکا اویله کلیوردی که آغزمدن چیقاجق تك بر کلمه بو معاشقهٔ نزیههٔ ساکته‌نك شمریقنی رنجیده ایده‌جك ، بکارتنه لکه‌لر سرپه‌جکدی ... صانکه بو تك کلمه قلبمك صفوتندن برپارچه قوپاراجق، بو نازك و حساس قیزك عشقنی پارچالایه‌جقدی ... واویله آکلیوردم که اوده بنم بو احترازمدن، بو صافیانه حرکاتمدن پك ممنون اولیور ، بر شعر حس ایدیوردی ...

بوصیراده استانبولدن الدیغم بر قارت بکا سوکیلی بر آرقداشمك برقاچ کون قالمق اوزره بزه کله‌جکنی بیلدیریوردی ...

قلبمی دولدوران بوتون بومهیای فوران هیجانلری تودیع ایده‌جك صمیمی بر آرقداش بولمقدن متولد بزمسرتله رفیقمی بکلیوردم.. آرقداشمله عین زمانده اوزاقدن اقربالق ده واردی ... نی پك سور ، تقدیر ایدر، یالکز حساسیتمدن ، خیالپرورلکمدن شکایت ایدردی. کندیسی بوتون کنجلرمز ایچون تمنی ایدیله‌جك ای وجدی بر تحصیل

وتربیه کورمش، وطنه، انسانیته نافع اولاجق درجه‌ده یتشمشدی ... فقط بر آز مادی، بر آز منفعتپرست ایدی ... بنی بو حساسیت مریضه‌دن، بو مفرط خیالپرورلکدن قورتارمق ایچون شیمدی‌یه قدر هر دورلو تشبثاته توسل ایتمش، موفق اولامامشدی... کندیسنی استقبال ایچون اسکله‌یه قدر کیتمشدم . . واپوردن چیقار چیقماز زواللی‌یی نفس آلمایه، سلام ویرمه‌یه وقت براقمادن بزم معاشقه‌نك تاریخنی دالغه‌لی بر افاده ایله همان اوکنه سریدم.. بن هیجان ایله، حرارتله متصل سویلیوردم. او، متمادیاً کولیور، آجیور کبی بر نظرله بکا باقیوردی... سببنی صوردیغم زمان:

دائما خولیا.. خولیا.. دیه جواب ویردی ...

جانمك صیقلدیغنی حس ایدر ایتمز درحال طورینی دکیشدیره‌رك:

— باقالم، کوره‌لم ده صکره حکمی ویریرم، دیدی ... آقشام اوزری وابرکزمکه چیقدق. یارم ساعت صکره بزمکیلره تصادف ایتدك .. اونلردن بر آز اوزاقلاشیر اوزاقلاشماز بر وضع مظفرانه ایله رفیقمه باقدم . . . او،

فوطو: صباح

ترکیا - بلغارستان اختلافنك حدوثنه سبب اولان قپوکتخداسی کشوف افندی

GUECHOFF EFFENDI,
Capou-Kéhaya de Bulgarie,
cause du Conflit Turco-Bulgare

معناسنی تماماً ایضاح ایده‌میه‌جکم مخف بر طورله:

— حقك وار، دیدی .. بو سوز، بیلمم نه ایچون، مسعود بر ترانه ایله قولاغمده اوغولدادی ...

درت کون صکره آرقاداشم استانبوله عودت ایتمشدی . . . عودتنك ایکنجی کونی اوده‌مده یالکز اوطورورکن بکا ینه ظرفلی بر مکتوب اوزاتیلماسونمی؟ سزه تسلیم ایدلمك اوزره قارشیکی کوشکدن ویردیلر، دینلدی ... بن بو مافوق التصور سعادت غیرمترقبه‌دن او درجه متأثر اولمشدم که بکزم صارارمش، قلبم شدتله چارپمغه باشلامشدی. تتره‌یه تتره‌یه ظرفی آچدم.. مکتوبك سینه سندن فیشقران غشی آور بر رائحه دماغمی سرخوش ایتدی... صانکه حرارت سعادتدن اریوردم.. او قدر صبرسزلق کوستردیکم حالده قابل دکیل، بر دقیقه قدر، مکتوبه کوز کزدیره‌مه‌دم.. عادتا بایلمش ایدم.. اعصابمه بر آز قوت کلیر کلمز بلااختیار اوبه اوبه اوقومغه باشلادم... اوح، کوزلرمه اینانامیوردم. دنیانك بویله اك بیوك، اك محتشم سعادتنه

مظهر اولابيلمك ايچون بنم نه مستثنى ، نه حيرت‌افزا برشالسم اولمليدى، ديه دوشونيور، دوشوندكجه دلى اولاجغم كليوردى ...

منـور وَ جاذبه‌دار اسلوبيله ، منزه وَ رايحه‌دار افاده‌سيله مكتوب اوقدر وايده آل‌مه موافق، تصوير ايديلن او انجه حسلر، كزيده دوشونجه‌لر او قدر فكرمه مطابق ايدى كه جيلدرمق بو- شى دكيلدى .. صـــانكه بنم روحـه نفوذ ايدرك اوراده مدت مـديده ياشـامش، تماماً حيـات فكريه و حسـسيه‌مه قاريشمشدى .. بنى اوقدر ايى اكلامش ، بنم ذوقياب اولديغم املرى ، حسلرى ، نكته‌لرى ، هيجانلرى اويله درين وَ صنعتكارانه ترسيم ايلمشدى كه اوقوركن بلااختيار :

— آه ، بن بوسعادته تحمل ايده‌ميه‌جكم.. انتحار .. انتحار ، ديه باغيرمشدم ... أوت ، كوله‌بيكز بوكا ... انتحار يالكز شدت يأس وكدردن دكيل ، فرط سـعادت ومسرتدن‌ده

ايديلير ... دوشونوكز بردقيقه‌ نى ، بنم قلبمى ، اميدلرمى ، حيات ازدواجيه‌ده‌كى غايهٔ املمى ، زوجهٔ متخيله‌مى ناصل مادى ومعنوى مزيتلر ، انجيلرله سوسـله‌مك ايسـته‌ديكمى ... برده اوقوبيكز شومكتوبى ... [جيبندن بنه‌ظرفلى برمكتوب چيقارر ...] بى‌بتيرن، مست ايدن، خيـالى عيناً حقيقت يابان مكتوبى ... اوندن صوكره، ناصل تحمل ايديله‌مز هيجـانلرله ، سعادتلرله صار- صيله‌رق اولمك ايسـته ديكمك اسبابنه لايقيله نفوذ ايده‌بيلير- سيكز ... ينه تكرار ايديورم كه مكتوبى اوقو- مازدن اول مطلقـا بنى ايى آكلاماكز لازم .. ظن ايدرسـه‌م حقمده شيمدى‌يه- قدر برفكر اجـالى پيدا ايتمش اولـسه‌كز كرك .. مع‌مافيه بن‌ينه كنديمى برايكى جمله‌ايله سزه اجمال ايتمك ايستيورم : شديد برحساسيتله معلول بروجود . لزومندن فضله‌واسع، چيلغين برمخيله . هيجان و آتشله‌دولو برروح .. شعرو ادبياته، معالى و بدايعه، رقت وظرافته‌ يعنى قادينلره

Corps diplomatique à Constantinople — درسعادتده موجود سفرا

فوطو: صباح

فرانسه سفير كبيرى موسيو قونستانس
S. E. Mr CONSTANS,
Ambassadeur de France

زوال ناپذیر بر ابتلا ایله مجلوب متهیج و متموج رقاب ... علم و عرفانه، مدنیت و استظهاره، یکیلکه، مقبول هر درلو انقلابات سیاسیه و اجتماعیه‌یه مفتون لیبرال بر دماغ ... ایشته بو قدر ... آرتیق شیمدی مکتوبی اوقویا بیلیرم، دکلمی؟ رجا ایدرم، ای دیکله‌ییکز :

« تمثال امل افندیم !

« سزی کوردیکم آنده بلا اختیار روحمدن قوپان بر صیحهٔ محظوظیت ایله :

— آه، ایشته کنج قیز افقه عائد صاف و منور رؤیالرمی حقیقت یاپاجق تزیه وکزیده بر کنج دیدم ...

اکن بو حسی و قلبی حکم، بنده‌کزی مسعود و محظوظ ایلدیکی قدرده مضطرب و متأثر ایدیبور .. فی الحقیقه شو مدت قلیله ظرفنده دوچار اولدیغم تحولات روحیه، بحران اعصاب وجودمی شایان دقت بر درجه‌ده سارصدی .. ذاتاً اوقودیغم بعض فلسفی اثرلرله معنویاتك مادیات اوزرنده بیوك بر تأثیری اولدیغنی، پسیقولوژینك فیزیولوژی‌یه مربوط بولندیغنی بیلیوردم ... نفسم اوزرنده محل تطبیق بولان بو نظریهٔ فنیه‌نك صحتی شیمدی بیش فکرمده قطعیت ریاضیه فوقنده برشدتله تأیید ایتدی .. مع مافیه حیاتده مثبت اولان، اصل اولان اضطرابدر. اضطرابسز، هیجانسز بر عمر پك ساده، پك مزعج و تحملسوزدر. حیاتده اك بیوك ذوق — ایستر مثبت، ایستر منفی اولسون — هیجاندر. ایشته بونك ایچوندر که بوتون محرومیت و اضطرابلر یله برابر هر عصرده هر محیطده «عشق» ایسته‌نیلمش و سه‌ویلمشدر. بوتون قوانین اجتماعیه و اخلاقیه‌یه رغماً حیات جمعیتده عشق، برعنصر غالب حالنده شدتله حکمران اولمقده، آلام و مشاق حیاتیه‌یه تحمل ایده‌بیلمك ایچون بر استنادگاه معنوی، بر نور پارهٔ تسلی حکمنده تلقی اولونمقده‌در .. [ایشیدیورمیسکز ! ، ای محترم سامعین ! .. سوکیلم نه منور فکرلی برمخلوق ایمش .. تورك قیزلری آره‌سنده

Corps diplomatique a Constantinople — درسعادتده موجود سفرا

Photo Sébah — فوطو : صباح

روسیه سفیر کبیری موسیو زینوویف

S. E. Mr ZINOVIEW,
Ambassadeur de Russie

علمه ، فلسفه‌یه ، حیاته بودرجه‌ده آشنا بریسی
بولونسون ، رجا ایدرم دوغرو سویلیکز ، بونی هیچ
امید ایدرمیدیکز .. بن شیمدی سونجمدن چیلدیر
مایه‌یم‌ده نه‌یاپه‌یم ؟ ..]
« اوف ، سزی فکرمله ، قلبمله ، امللرمله اوقدر
مطابق بولیورم که هویت سویه‌مك مرتسم رحلیسی
ایچمکده طاتلی و بی پایان بر ذوق شعر حس ایتدیکم
زوج مخیله‌مه‌کی بوتون مزیتلر سزده تماماً موجود ایمش..
آه ، بو هیجان بخش وقوف .. اعماق هویتمی نه طاتلی
نه نجقلایجی ضربه‌لرله صارصدی .. بنده‌کزده شعر
وادبیاتی ، مطالعه‌یی پك سورم . بنده‌کزده ادارهٔ
حاضره‌دن ، بوملوث ادارهٔ مستبده‌دن چوق درجه

Corps diplomatique à Constantinople

فوطو : صباح

یونان سفیری موسیو غریپاریس

S. E. Mr GRYPARIS

Ministre de Grèce

فوطو : صباح

Phot. Sébah

اسپانیا سفیری موسیو ومارکی قامپوساغرادو

S. E. Mr le Marquis CAMPOSAGRADO

Ministre d'Espagne

فوطو : صباح

Photo Sébah

امریقا سفیری موسیو لئیشمان

S. E. Mr LEISHMAN

Ambassadeur des États-Unis

ظن ایدیور ، بوندن توصیفه صیغماز بر هیجان سعادت
دویبورم ...
حقیقةً بونه مسعود ، نه امید ایدیله‌مز بر تصادف !
اکلادیغمه کوره چوق درجه‌ده پرستشکار حریت ،
حساس ، خولیاپرور ، عصبی ، مدایع پرست ـ برکلمه
ایله سویلیه‌یم شاعر ایمشسکز .. حاصلی دائما تصور
متنفرم . بنده‌کزده بوتون وقتمی همان آثار ادبیه مطا-
لعه‌سیله کچیریرم . بر آز فرانسزجه بیلدیکم ووقایع
سیاسیه و اجتماعیه‌یه چوق درجه مراقلی اولدیغم
ایچون فرانسه‌نك بعض یومی واسبوعی غزته‌لرینی ده
پك اهمال ایتمم . مطالعه‌دن یورولان دماغمی دیکلندرمك
ایچون آراصیرا پارچه‌لرمی پیانونك بیاض دیشلری

درسعادتده موجود سفرا
Corps diplomatique à Constantinople

Sir Lowther ambassadeur d'Angleterre

اوزرنده كزدرمك ذوقنى ده فدا ايله‌مك ايسته‌يم.. [اوخ ، نه سعادت ، اكليور يمكز. فرانسز- جه‌ده بيليورمش .. بنم كبى پوليقه‌يه سوسيو لوژى‌يه‌ده مراقلى ايمش.. اويله ايسه فرانسه پارلمنتوسنده جريان ايدن هيجانلى مباحثاته ، قله‌مانسو ايله ژورەس آراسنده بر مدتدن برى دوام ايدن مناقشات مسلكيه وفكريه‌يه حقنز بر چوق ولوله اعتراضاته رغماً « زولا » نك « پانته‌ئون » ه نقلنه سناتونك موافقت ايله‌ديكنه سوسياليستلرك هردورلو آمال و تشبثاتنه مطلقا واقف اوله‌جق.. آوروپا افكار عموميهٔ حاضره‌سنى عصبيلشديرن بوتون مسائل مظمهٔ اجتماعيه حقنده كنديسنه مخصوص فكرلرى بولوناجق.. آه عجبا زوجهٔ مستقبله‌م « دەموقرات » مى ، سوسياليست مى؟ يوقسه اريستوقراسى طرافدا-

رىمى؟ و خصوصده‌كى فكرينى ، مسلكنى ده بر آكلايابيلسه‌م ... اوف ، سعادتدن چيلديرا- جغم ...]

« لكن بوبى فائده كوزه‌لكلرمله سزى بيلم نه‌دن تصديع ايديورم.. غالبا قاديننق حسى ساميه ايتمش اولاجق .. اصل مقصدم شونى سويله‌مك ايدى : بدبخت زوج ومكرم اولان سوكيلى كتابلريم ، غزته‌لريمى اوقومقدن وقتيله آلديغم ذوق ؛ شيمدى سزك زينتيا كزى ، نجيب بروسه تكمل صنعت ايله نديشانك كورونيور ظن ايديلن اودرين نظرلركزى بيش خيالمده ثبت ايتمك مشغله‌سندن حس ايتديكم هيجان علوينك يانند يك سفيل ، پك يتيم ، پك يابس قاليور. اونه‌دن زى پك چوق سوديكم « تفكر » ى شيمدى اژرله‌دم.. اى حساس وعلوى شاعر.. « تفكر » ى ، بودرين وانجه شعرى بنم ايچونمى

درسعادتده موجود سفرا
Corps diplomatique - Constantinople

بلچيقا سفيرى مسيو دوچه‌ل
Le comte E. de Dudzeele, ministre de Belgique

درسعادتده موجود سفرا
Corps diplomatique à Constantinople

آلمانیا سفیری بارون مارشال
S.E. le baron Mareckalt, ambassadeur d'Allemagne

یازمشدك؟ . . . حاصلی افندیم، امین اولوکزه سوکیلی مطالعه‌مه، سزی کوردیکم دقیقه‌ده راسخ وداعمی ایفــا ایدرم ... یالکز آراصیراء بنم نه کبی بر احتیاج روحله، رباب شکسته صحیفه‌لرینی قاریشدیرمقدن واز کچه‌میورم . . فقط اولجه بو کوزل شعرلری لاقید، جامد بر تعـلق نظرله اوقور، ساده‌جه کوزل بر تابلو تماشا ایتمکدن متولد بر حظله ذوقیاب اولوردم.. لکن شیمدی، آه شیمدی، سزی دوشونه‌رك، سزك عشقکزله دولو قلبك هیجانیله حس ایده‌رك اوقیور، اوقودکن تتریورم . . اولجه بنده‌کزه هیچ برمعنا، هیچ بر هیجان الهام ایتمه‌ین بو کوزل شعرلر شـیمدی هردم اهتزاز ایدن روحمی ترجمه ایتمکده مسابقه ایدیورلر . . هله بو شعرلرك ایچنده بر مبارچه وارکه کونده بلا مبالغه یوز دفعه تکرار ایدیورم .. بر قوت، قادینلغه عائد بر حس بو یك بکندیکم شعری بورایه یازمقلغه اینون بنی اجبار ایدیور . ایشته یازیورم افندیم .

بو اضطراب تردده محو اولوردم بن
خیالك اولماسه حاکم حیات خولیامه
تخیلکله سکوت بولدیغم زمان بیلسه‌ك
نه ممزدلرله کلیرسك حریم رؤیامه

[آمان یاربی ... بونه مدهش، نه‌تحملسوز تطابق آمال وحسیات!.. بوشعر بنمده «رباب شکسته» ایچنده اك زیاده سودیکم شعرلردن بری دکلمی؟ اوف، سعادتدن نفسی آلامیورم] شیمدی بیانوییده، مطالعه‌دن یورولان دماغمی دیکلندرمك ایچون دکل، دائما سزی دوشونمکله مشـغول وحملك عصبی فریادلرینی ، آتشین

درسعادتده موجود سفرا
Corps diplomatique à Constantinople

ایران سفیری ارفع الدوله پرنس میرزا رضا دانش خان
Prince Riza Daniche Han, ambassadeur de Perse

اینلرینی سزه
ایشـتدیرمك
ایچون چالیو.
رم .. فقط
واغنرك،وردی
نك،موزارك،
شوپه‌ن،بوتون
بواوروپاسانده
موسیقیـسنك
نفائس آثاری،
بدایع نشائدی
قلبمك درین
تحسساتی ،
آتشین هیجانا.
تی‌تمامیله افاده

سلطان احمد جامع شریفی حولسنده‌کی میتینغدن عودت
Meeting qui a eu lieu à Sultan Ahmed pour protester contre l'attitude de l'Autriche et de la Bulgarie.

سلطان احمد جامع شریفی حولسنده‌کی میتینغدن عودتده کوپری اوزرنده
Meeting de Sultan Ahmed. - Le retour sur le pont

ایتمکده‌اظهار عجز
ایدیور..
[سوکیلم مو.
سیقیده‌کی‌مهارتیله
برابر ظن‌ایدرم‌که
آوروپاموسیقیسنك
تاریخنه‌ده آشنا...
اوح نه، وسعت
معلومات،نه‌ذکا...
یاربی!..]
«سزی مانی
وسیاه رومانك
قهرمانی «احمد
جیل»، نه قدر

بکزه‌تیورم . فقط انشاالله عاقبت حیاتیه‌کز آنك کبی اولماز . . بنده‌کزده هیچ بر وقت « لامه » اولمق ایسته‌مم . . عینی زمانده سزی « کیجه‌لر » شاعر شهیری کبی جیلغین وعصبی درین وعلوی، امللری هیچ برشیله تطمین ایدیله‌میه‌جك درجه‌ده بی‌پایان، قلبی عشق واحتراصله برهیجان کوریوردم . کوریوردم‌ده سزه لایق اولامیه‌جغمی، سزی مسعود، روحکزی اسعاد ایده‌میه‌جکمی دوشونیورده مضطرب اولیوردم.. آه، موسه‌نك قیمتی تقدیرایده‌مه‌ین زورژ‌سان!. بوتون قدرت فکریه وحسیه‌کله بر بر سن نه هرجائی برچیچك، نه‌بی وفا برقادن‌ایمشسك!.. اوف بوفرانسه ادبیاتی... عین زمانده نه‌تحف تجلیلره، سرکذشتلره مالك...

« قلاسیکلر عصرینی احضار ایدن « رونه سانس » دورنده باشلانیلسون، مارو، رابله، رونسار ، ماله‌رب ، مونتین خفیف بر سلام ویرلدکدن صوکره اون یدنجی عصرك معظم ومحتشم شاعرلرینه: قورنه‌یه، راسینه، مولیه‌ره، لافونتنه ، منقدلری بووالو ایله برابر ، درین حرمتکار بررده‌وانس یاپیلسین.. اون‌سکزنجی عصرك « عصر انسانیت » نامیله یاد ایدلمه‌سنه سبب اولان واثرلرنده عصرلرینك حالت‌سیاسیه واجتماعیه‌سی اوقونان متفکرلر: اوبویوك وولترلر، روسولر ، مونتسکیولر ، دیده‌رولر ، دالامبرلر كمال صمیمیت قلبله تبجیل ایدیله‌رك اون‌دوقوزنجی عصرك ورومانتیزم قهرمانلری: شاتوبریان، هوغو، موسه ، لامارتینك حضورنده برلرزش تعظیم وپرستشله بر آز توقف ایدلسین... رؤسای حقیقیونه : ستاندال ، بالزاق ، فلوبه‌ر ، زولایه حقیقی بر منت ایله عرض احترامات ایدلدکدن صوکره تئوفیل غوتیه، لوقونت ده‌لیل، بوده‌لر ورلن، غونقور، دوده، هره‌دیادن کچیله‌رك پرودومه، قوپه‌یه، پورژه‌یه، روستانه، حق کچن کون آندره‌نوریه‌نك برینه اقاده‌مییه قبول ایدیلن ژان ریشپه‌یه قدر کلینسین.. عصبی فرانسه‌نك عصبی ادبیاتی عصبی دهالریله تزیین ، تنویر ، ... ایله‌بن بو بویوك آدملرك فی‌الحقیقه عین زمانده نه‌تحف سرکذشتلره مالك واکسانتریك اولدقلری، نه‌غریب عادات واخلاق ایله متصف بولوندقلری اکلاشیلیر... [رجا ایدرم‌سویلیکز بکا بن بو وقوف قارشیسنده شو ذکی و منور تمزه جیلدیرارق ناصیل پرستش ایتمیه‌یم.. بوحاله قارشی موازنه‌می ، اعتدالمی ناصیل محافظه ایده‌بیم . . موضوعی بردن اویله صنعتکارانه بر وسیله جریان بولارق دکیشدیردی ؛ واویله سریع وسحار برقاچ قلم ضربه‌سیله برقاچ رنکله درت عصرلق فرانسه تاریخ ادبیاتنك زبده‌سنی پیش حیرته چیزبودیری‌که بنی بوسبوتون بیتردی.. آه یارب، دیمك‌که بو « موده‌رن » تورك قیزی مکملاً فرانسه تاریخ ادبیاتنه‌ده واقف، اویله‌می؟. بو صدمات سعادته تحمل ایتمك ایچون آرتق کندیمده طاقت حس ایده‌میوردم...]

«بلم‌نه‌یه، بنه بوتون بوسزك بیلدکلرکزی سزه یازمقله باشکزی آغرتدم . بوكا طبیعی اولارق یالکز بر سبب بولابیلیورم: سودا .. ؛ عجبا امیده جسارت ایده‌بیلیرمی‌یم‌که سزده حقمده عین‌حسیات ایله متحسسکز.. حصول

سعادتمز ایچون پك بیوك بر مانعه كوردیورم.. اكر شاید پدرم موافقت ایتمیه جك اولسه بیله، مادامكه سز شجه موسیقیكز . . بن ده سزك ایچون — هم صوك درجه وفاكار ولق شرطیله — بر ژورژسان اولمایه لبته چالیشیرم.. باق : سودای آتشینی قارشیسنده ضرافات اعتیاده تجز ایدر افندم . »

امضا

بدایام

اوح، بونه لاموده، نه موده‌ن، نه بولوندیغی عصره ومحیطه صیغماز بر قیز.. یكرمنجی دكیل، یكرمی برنجی عصرك قیزی ! . . اسمی ده اك زیاده سودیكم اسملردن بری . . اوت كندیسی كبی اسمی ده بدیعه! . .

پدری موافقت ایتدیكی تقدیرده بكا فراری، فرانسه شاعره‌لرندن «ژورژسان» ك موسه ایله برابر ایتالیایه فرارلری كبی بر فراری توصیه ایدیور .. كندیسنی ژورژسانه بكزتمكله عینی زمانده شاعره اولدیغنی ایما ایتمك ایستیور . هیچ سوكیلم سنده حقیقی بر قدرت شعریه وقلمیه اولماسه بر منثور شعره بكزه‌ین بو كوزل مكتوبی ناصیل یازابیلردك ؟ . . بو سحار وحرارتدار مكتوبیكه بنم ایچون بوتون اعصابمه نفخ مسق

عالی مبعوثان انتخابنه نامزدلكنی وضع ایدن
مناسی زاده رفیق بك
Manassi zadé Réfik Bey,
qui a posé sa candidature

زرق ایدن بر مؤثر، ویردیكی شدت حیرت ومسرتله بنی آیقلاشدیران، چیلدیرتان بر قوت اولدی . . . فی الحقیقه مكتوبی بیتردیكم زمان سوینجمدن بر چوجق كبی، زیپ زیپ صیچرامش، تمتشدم.. حیرت وهیجانم بر آز سكوت بولدقدن صوكره كندی كندیمه: آرتق چوجقلغی، شاعره‌لكی، بر مدت موقته ایچون اولسون، ترك ایتملی.. شیمدی جدی بر مسأله حیاتیه واجتماعیه‌نك قارشیسنده بولنیورم بر آزده قاباً دكیل. فكراً دوشونمه‌لی . . قلبك حسیاتنه دكیل، فكرك محاكاتنه استناد ایده‌رك حركت ایلمه‌لی، دیوردم... دیوردم‌ده ذهنم، بوتون مفتونیتلرمی، پرستشلرمی، هیجانلرمی ترجمه و احساس ایده‌بیله‌جك، فرار و سائطنی كوستره‌جك بر مكتوبك موضوعیله مشغول اولیوردی .. نه یاپه‌یم، ینه قلب غلبه ایتدی.. دائماً حساس آدملر ایچون باشقه درلو حركت پك كوچ.. همان چیلغین، رومانتیك بر مكتوب قلمه آلمایه باشلادم. شیمدی‌یه قدر هیچ بریازی بنی بو قدر اوزمه‌مشدی . . خاطره‌مه كلن كلمه‌لر، تركیبلر حس ایتدیكم هیجان سعادت، آتش خیال قارشوسنده پك روحسز، پك سونوك قالیوردی.

آرتق اعتراف ایده‌یم، همان بوتون شاعرلر کبی بن‌ده زنگین بر امتعهٔ کلمات و ترکیبات ناجری اولدیغم حالده، شیمدی بیلم نه‌یه، افلاس ایتمش کبی تردد له، عجزله، مشکلاتله یازیوردم. نهایت بیت تصحیحلر، تورلولرله وجوده کتیردیکم مکتوبی اوچ کون صوکره امین بر واسطه ایله کوندرمه‌یه موفق اولدم . . بو مکتوبی سزه اوقومایه هیچ‌ده حاجت یوق . . نه یازدیغمی لازم کلدیسه آنلری یازدم. ونه‌لر یازه‌بیله‌جکمی سز — شو یادم ساعتلرك معارفه نتیجه‌سنده — طبیعی اکلامشسکزدر . کذا سزه مکتوبمك جوابی ناصل تحملسوز هیجانلر ، غشی آور امیدلرله بکله‌دیکمی‌ده تصویره لزوم یوق.. جواب ایکی کون تأخر ایتدی.. بن بومدت ظرفنده طاتلی، غبجقلایجی، دنیانك الڭ محتشم سعادتلرینه معادل اضطرابلرله تتریوردم؛ هر احتماله قارشی، کیزلیدن کیزلی‌یه، فرار وسیاحت مصارفمزه کفایت ایده‌بیله‌جك بر پاره تدارکیله مشغول اولیوردم. اوت، پدری بر آز خشین و مادی بر آدمه بکزیوردی.. ازدواجمزه موافقت ایتمه‌دیکی حالده ندیمهٔ روحی قوله‌طاقدمی، اوفاق وشاعرانه بر سیاحتله هایدی سلانیکه . . . اورادهٔ بولونان عموجه‌زاده‌مده بر هفته‌قدر مسافرتدن صوکره بال آیی امرار ایچون... کیم بیلیر، بلکه ونه‌دیکه ناپولی‌یه، حتی دها صوکره اسویچره‌یه... اوح نه طاتلی، نه مستی آور خیال... اویله بر خیالکه حقیقت اولمایه محکوم!.. ایشته بن بویله کوزل، مهیج خیاللرله، املرله دمکذار اولورکن اوچنجی کونی سوکیلیمك والده‌سی بزه کله‌سونمی ؟ . .

سوینجدن ، هیجاندن چیلدیریوردم . . . یارنی، نه سرعت موافقت ، نه خارقهٔ سعادت، دیور، وفقط بوموافقتدن دولایی بال آیی اسویچره‌ده کچیرمك بر آز کوچ اولاجغنی دوشونه‌رك متأثر اولیوردم . والده‌م ایله نه قونوشدقلرینی بر آن اول اکلامق ایچون مسافر صالوننك قپوسی اوکنه کیدوب دیکله‌مك ایسته‌دم ؛ صوکره، بیلم نه‌کبی بر حسله، واز کچدم . مسافر خانم فندی آنجق اون دقیقه قدر اوطورمشدی.. بو مدت بکا بر عصر کبی کلدی . . . شیمدی والده‌مك اودامه ورودینی مغرور و محتشم بر عظمتله قارشیلامق ایچون، بوتون کاشانات خیالات و تحسساتك یکانه بر حکمداری شکلنده، «شه‌زلونغ»ه قورولمش، بکلیوردم . . والده‌م اودامه کیرمکده کجیکمه‌دی . . فقط بنم تصور ایتدیکم کبی ممنون و مفتخر نظرلرله، متعجب وملمت تبسملرله کلمه‌دی . . . بر روزکار کبی، بر صرصر حرص وغیظ کبی، اطرافنده کردبادلر آچیله‌رق، قورطینه‌لر قاینانشه‌رق کلدی؛ اوکمده دیکیلدی ، قالدی . . . صوکره حدت و آتش پوسکورن نظرلریله : — « چوجوق ، سن دلی‌می اولدك ؟ . . نه‌در سنك بوکستاخانه حرکتك ؟ . . بزی ، بوتون عائله‌مزی رذیل ایتدك.. هیچ صیقلمیورمیسك ؟ نیچون، ناصیل بر حق وصلاحیتله عالمك قیزلرینه مکتوب یازیورسك؟..» دیور ، یه‌جك کبی یوزومه باقیور : جواب ایستیوردی... بن بو ضربه‌نك آلتنده نه کهان نسرسملیه‌رك، بو مدهش، بو هیچ امید ایتمه‌دیکم سؤاللره جواب ویرمك ایچون کندیمده قوت

حس ایدەمیەرك آلیق آلیق والدەمك یوزینه باقه قالمشدم .. بر آز صوكره عقلم باشمه كلیركلمز دیدم‌كه: — نه دیورسیكز والدەجكم . نەدن بویله حقسز یره قیزیورسیكز . بنم كبی حساس بر كنج كوزل بر قیزدن فوق‌الحد التفات كوروره و صوكرەده بر وثیقهٔ محبت وپرستش شكلنده غایت مفصل بر مكتوب آلیرده اونی تأصیل جوابسز براقه‌بیلیر؟.. بو، هانكی قانون نزاكت وظرافته توافق ایدر . . . اولا مكتوبی یازان كندیسی . . بر كنج و نزیه قیزك كیم بیلیر نه كبی مقاومت ایدیلەمز بر احتیاج قلب ایله یازدیغی برمكتوبی جوابسز براقه‌جق درجەده نەسزه كیم حسسز، نزاكتسز دیدی؟ بوقدر حدتك، تعصبك نه لزومی وار بیلمزمیسكزكه عشق، صوقولدیغی یردن چیقارمق شیطانكده الندن كلمز ! . .

آرتق الك ماهر ومقتدر بر آووقات حرارت ناطقه پردازانەسیله كندیمی مدافعه ایتمكه قرار ویرمشدم. دها دوام ایدەجكدم.. فقط والدم شدتله مانع اولارق بكا نەدیسه بكنیرسیكز؟...

— « صوص یتر آرتق، یالان سویلەمه . . . زواللی بیكس قیزه افترا ایتمه . . . قیزجغز اوقومق بیله بیلیورمش . . . مكتوبی تیزەسنه اوقوتمش ... بونك اوزرینه تیزەسی‌ده بورایه بندن ایضاحات آلمایه كلدی . . . خانم افندی اوقومق بیلەین همشیره زادەسنه یازیلان بومكتوبه هم حیرت ایتمش، هم پك حدتلنمش . . بیهوده یره قیزجغزەده چیقشمش... زواللی قیزهونكور هونكور آغلایەرق هیچ بر كیمسەیه مكتوب یازدیرمادیغنی یمینلرله تأمین ایتمش . . . اون بش، یكرمی كون اول نشانلیسنك وفات ناكهانیسی اوزرینه ذاتاً مستغرق یأس وماتم اولان زواللی شیمدی بو حادثه اوزرینه صوك درجه متأثر اولارق یاتاقده یاتیورمش ... بكندكمی شیمدی یاپدیغنك ایشلری ؟ . . سویله باقەلم، شیمدی نه جواب ویرەجكز ...

بن بیتدم ... آرتق نه والدەمك حدتنه، تهدیدینه، وقوع بولان رزالته اهمیت ویریوردم، نەده قیزك حالنه آجیوردم . چونكه اورتەده اهمیت ویریلەجك، جداً آجینەجق بر مخلوق وارسه اوده زواللی بن ایدم . . امیدلرمك، املرمك، خیاللرمك بو نقض بی انصافی آلتنده ینكلیوردم . . . دیمك‌كه اوقدر معزز وقیمتدار جوهرلرله، مزیتلرله سوسلەدیكم، عثمانلی عالم نسوانك مدار افتخاری عد ایلەدیكم بو قیز اوقومق بیله بیلیورمش . . دیمك‌كه اوبكا كلن مكتوب ساخته ایمش.. دیمك‌كه بنم اونی ایلكنجی تصادفده غایت حزین و متأثر كورەمكلكم نشانلیسنك وفاتندن متولد ایمش . . . اوت، دیمك‌كه بنك نظرلرمده بكا عائد برامارهٔ تمایل ومحبت اوقومقابلر حیالینی، اعظام‌پرور مخیلەمك برنتیجهٔ سراب وغلطندن منبعث ایمش... دیمك، دیمك‌كه . . اوف یاربی نه اضمحلال آمال، نه انكسار خیال !

آرتق بكا بو قومەدی‌یی اوینایانك كیم اولدیغنی كشف ایتدیكز دكلمی ؟ . كچن كون بزده درت كون قالان، بومدت ظرفنده افعال وحركاتمی، احوال روحیەمی بر طبیب كبی تدقیق

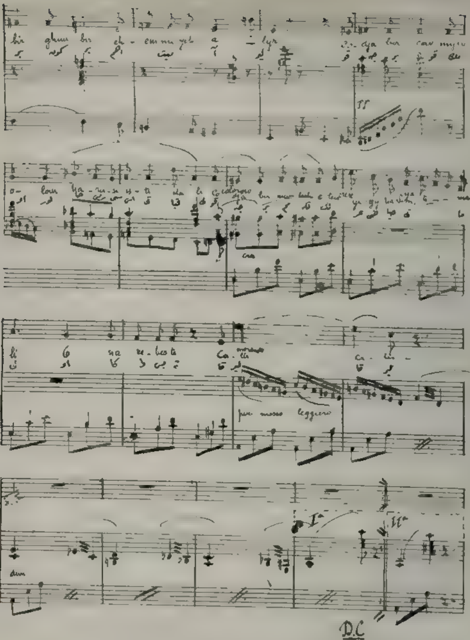

چکیچ آلتنده عفو ازیلیر کوللرجه
بر چلیك پارچه‌سی بر تیغ مهیب اولمق ایچون
صوکره یاتقله یکر عمری نیامنده بوتون؛
نه حزین اشکنجه !

اوچلیك پارچه‌سی برکون بر اهمیت آلیر،
قوجه بر قوملك اولور حارس استقلالی؛
قوجه بر مملکتك عرضی، حیاتی، مالی
وكا وابسته قالیر.

اوزمان ای ابدی حامیء شان اقوام
اوزمان سن ید قهار حیتده عیان
اوله‌رق اهل تعدی‌یه ویررسك خسران؛
اوزمان اك نا کام

*

قلبه شوقکله کلیر نشئه‌لی بر حس فلاح؛
سکا باقدقجه فخورانه پارلداد کوزلر،
سکا ای سیف جلا، سکا ای برق ظفر
سکا ای شانلی سلاح !

توفیق فکرت

قلیچ

شعری: توفیق فکرت بکك — بسته‌سی: قانون اساسی شرقیسی بسته‌کاری مؤسترو قاریکیوپولوك

KILITCH

(L'Épée)

Mélodie orientale pour voix de Contralto

Paroles de Tevfik Fikret Bey. Musique de M. Carikiopoulo.

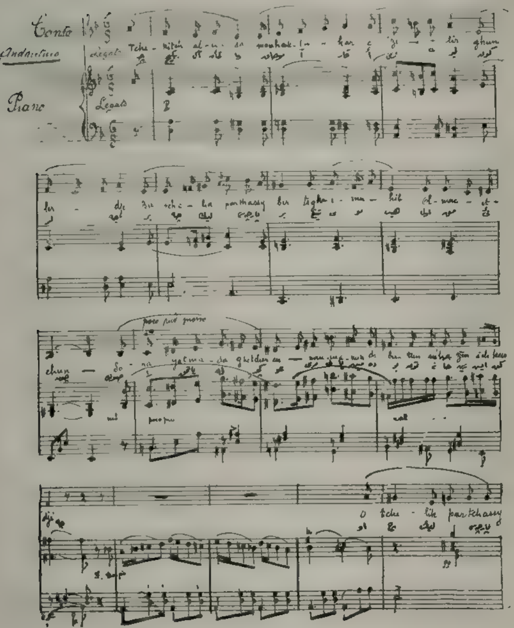

وتعقیب ایدن آرقداشمز شیمدی تخطر ایتدیکز دکلمی؟.. یاپدیغی شو عزیزلکیله عزیز ارقاداشم، بکا بر درس ویرمك، بو مفرط خیالدن بنی شفایاب ایتمك ایسته‌مش اولاجق! فقط عجبا مقصدینه نائل، تشبثنده موفق اولدیمی؟.. اکر مراق ایدوبده بو سؤالی بکا سورسه‌کز بن ده سزه بو خصوصده، مع‌التأسف قطعی بر جواب ویره‌مم... اوت، پسقولوژی‌یه ایی‌واقف اولان آرقداشمك ویردیکی بو علاج ایله عجبا شفایاب اولابیلدیمی؟ عجبا آرتق هیجانلریله، طاتلی اشکنجه‌لریله، بوحیلنین ومفرط خیال بنی بیزار ایتمیه‌جکمی؟.. بوقسه بوتون هویت فکریه وحسیه‌م ینه افق تخیلاتك اومغفل، اوسراب آلود اوبی وفا سینهٔ سحارینه مؤبداً موقوف‌می قاله‌جق؟.. ایشته بر سلسلهٔ اسئله‌که دوغرو جوابی بن دکیل، آنجق زمان ویره‌بیله‌جکدر. چونکه کذران اولان زمان، یالکز حیاتمزه، سنمزه علاوه ایدیلن برمدت اولمقله قالماز؛ بلکه اعماق هویتمزده تدریجی وغیرمرئی برصورتده حصوله کتیردیکی انکشافات فکریه‌وحسیه‌ایله‌ده‌عینی زمانده بر مؤثر، برقوت اولور... یالکز سزه شوقدر برشی تودیع ایده‌بیلیرم‌که: کذارش زمان ایله، تجارب عنیفهٔ حیات ایله ایلریده دها آز حساس، دها آز خیالپرور اولمقلغم پك محتمل و طبیعیدر. فقط شیمدی مادامکه دها کنجم... مادامکه پك سودیکم، پرستش ایتدیکم شعر وادبیات‌ایچون حساسیت، خیال برمنبع بی‌پایاندر و مادامکه پك مفرط اولدیغی بیلمکله برابر مخیله‌مدن شکایت ایده‌بیلمك ایچون کندیمده برحق بولمق ایسته‌میورم... اوحالده بر چاره‌یدم، شیمدیلك بنی راحت براقیکز، بکا ایلیشمه‌یکز..

سزه هیچ بروقت بنم کبی خیال پرور اولوکزنی برتوصیه‌ده بولونمام.. خیالپرستلکك ده هردرلو مضرتدن سالم اولدیغنی ادعا ایتمم. فقط شونی ده سویله‌مه‌دن کچه‌مم‌که حسسز، آتشسز - برکلمه‌ایله - هیجانسز برشباب بنجه اختیارلق حتی بوناقلقدر. یالکز؛ حساس، خولیاپرور، مشتاق عرفان، برهیجان شبابه کندیلری ووطنلری ایچون نافع اولاجق، برنقطهٔ اعتدالده تأمین‌موازنه‌ایده‌جك تربیه‌یی، تحصیلی اهمال ایتمه‌ملی‌در.

باقیکز، حقیقةً بن نه‌تحف بر آدمم.. سزه نقل ایتدیکم شو ماجرای غریب ایله دوداقلریکزده بکا قارشی خفیف وفقط آشکار برخندهٔ ترحم و استهزا حس ایتدیکم حالده دها حالا قارشیکزده دورمق، حتی فضله‌اولارق براداءِ جدیت پروانه‌ایله تفلسفه قالقیشمق جسارتنده بولنیورم... وظیفه‌م، یعنی حکایه‌م بیتدی.. آنك ایچون آرتق مساعده‌کزله کیده‌بیلرم، دکلمی؟.. [کیدر کبی اولور، تکرار دونر] ها، اکر حیاتمك بوندن صوکره‌کی صفحاتنده دوچاراولاجغم تحولات فکریه‌وحسیه‌نك تاریخنی اوکرنمك مراقنه‌دوشرسه‌کز انشاالله یکرمی‌بش اوتوز سنه‌صوکرداوبی‌ده‌سزه آکلاتیرم. یالکز بنم شیمدی قطعیتله حل ایده‌مه‌دیکم ایچون فوق‌الحد مراق‌ایتدیکم برمعما، برمسألهٔ روحیه‌وار: عجبا رفیقمك بکاویرمك‌ایسته‌دیکی‌بوصوك‌درس، حیات مستقبله‌مك صفحات مختلفه‌سنده آزچوق برتأثیر حاصل ایده‌جکمی، ایتمیه‌جکمی؟

[illegible]

نیسان : ۱۳۲٤

آخرتلك

— بويوركز قهوه‌كزى ...
باقدم بر قيز، كوى قيزى؛
ياماقلى چيتقلى، اسكى انتارى،
هر بر حالى « انطولى قيزى » ديه‌كده ..
ايچ چكيشى، تتره‌ك سسى، اوفقالمش كوزلرى،
مبهوت ملول باقيشلرى، بوكوك بوينى، هر يرى
بر چوق شيلر اوقوتيور بر سوزلى چيچكده !..
— قيزم سنك آنك بابك، كيمك كيمسه‌ك وارمى؟
— وار !..
— نره‌ده‌لر ؟
— اونلر، باجيم هپسى كويده قالديلر.
— نره‌ليسك؟
— بولوليم.
— نيچون كلدك ؟
— بوكالدق.
تارلامزى سوره‌مدك، يييه‌جكسز آچ قالدق.
— يكى سنك استانبوله كلمك ايله نولاجق؟
— بنم برقاچ آيلغمله بابام اوكوز آلاجق.

نه احمقى بر حالدر بو؟ بابا اولاد صاتيور،
بر معصومك كوزلرنه هركون ياشلر طوليور؛
بر آل اونك بال عمرينه هركون آغو قاتيور؛
بر چيفت اوكوز اوغورنده بر قيز قربان اوليور.
تارى سزلر طوقوتايك، شو يوواسز قوشجغه !
طوقوتايك، مملكتك شو بره‌لى كلمه !
طوقوتايك اسيرلره، طوقوتايك، حوجوعه!
طوقوتايك، شمدى آغلار، طوقوتايك كوكلمه !..

محمد امين

— مکافات دعو سنده
لونالمر اکثریا اکا
تحقق اولمیالمردر.
— بر شئی اولا طرا
... ایدوب
قرار ... بکرسکره
... تیکر.
— ... طرده
... مش
... مشکلاته
دوچار ... مش حد
... شواق
... استقامت
... چکیلمش
التون قدر تقدیر
اولمه یلیر. ... علیه

فوطو ... Photo ... atio ... B ... n s. F...

قیمت حقیقیه‌سی ... ایکندر
— ... عدد جیدیق ... حسد
... بك جوق ... بر آنده محو ایدر.

رفعت مؤید

ملاحظات حکمیه

حکیم ...

مدح وستایشری وقتنده ... سعدار ... بکر.
زیرا مداهنه وتبصبص ... ث و ...

— تصورات وتشبثات
تکزی دائما حق
و وظیفه‌نك تحت
تأمینده‌بولمدربکر.
— سورلوق کی‌در.
راست کله‌سیه‌یله
آتلاملیدر. هرشی
دن امیدوار اولانلرك
بر جوق امیدلری
بوشه جیقار.
— نه ثروتده
نه فضیلتده، نه اصالتده‌در. آنجق
روحده‌در.
— عفت وفضیلتی
مسلم اولانلره بلامنفعت
محب اولکز.

قدس ... ارمنی ... طرفدن ... ارمیرن افندی ... شیشلی ... جلنك ... نقل وضعی
La couronne envoyée par le Comte Turc et Arménien de Jérusalem au cimetière Arménien de Chichli

رجوع

[illegible] برهان [illegible]

دوامی

ارتیست برهان‌الدین بك
Burhanedin Bey, Artiste

سعدی — ٢٦ یاشنده
نریمان — ٢١ »
نریمان — (حجرهٔ شتاالندهٔ ویلکز) بومکتوبلرده بیتدی . (ساعتنه باقه‌رق) پوسته‌یه دها وقت وار (قاپو اوریلور) کیریکز . (سعدی کیرر) سز . . بوراده ؟
سعدی — تعجبمی ایدییورسکز؟
نریمان — خایر فقط بردبره ...
سعدی — بی‌هیچ بکله‌مدیککز دوشوندیککز بر صره‌ده ...
نریمان — سزی دوشونمه‌مك دکل فقط ناصل سویلیه‌یم ؟

سعدی — [illegible] حدت ونفرتله خاطریکزدن چیقدیککز زمان ... [illegible] ... سویله‌کز .
نریمان — دوشونجه‌لرم، سزه قارشی حسلرم ذره قدر تردد [illegible] ایدیله‌بیلیر . چونکه دوغرو و حقیقیدر . الکن بحث [illegible] اکلایکز : نه وار؟ نه‌در؟ نه ایستیورسیکز ؟
سعدی — [illegible] سزی کورمه‌یی ...
نریمان — عجائب، دیمك‌که متعدد ومهم مشغولیتلریکز آراسنده بزلری خاطرلایه‌بیلیورسیکز! .
سعدی — صوص، رجا ایده‌رم بویله ستمکار سوزلر دیکلیه‌جك حالده دکلم: قلبم شدتله چارپیور، باشم یانیور ، نه سویلیه‌جکمی ، ناصل حرکت ایده‌جکمی بیلمه‌یورم.
نریمان — شبهه یوق انتخاب ایتدیککز راه سعادت پك تهلکه‌لی پك دیکنلی ایدی . فقط ظن ایده‌رم‌که سز کندی قوتکزدن ، موفقیتکزدن امین ایدیکز. او حالده نصل اولیورده مضطرب و پشیمانسکز ؟ ! . . .
سعدی — نریمانجغم، بونلری سنمی سویلیورسن ؟ سن‌ها. سن دنیاده هرشیدن زیاده سودیکم نریمان !
نریمان — هانکی نریمان، بن اولمه‌یی ؟ عائله‌یی مکدر و پریشان ایتمکدن چکنمدیکز، سزی‌هپزدن حتی حیاتدن زیاده سون همشیره‌ی سومدیکزده شمدی بکا قارشی کویا دوبدیغکز محبتدن بحث ایدییورسیکز ! لکن بن سزه نه یاپدم‌که بنی بو قدر سوییورسیکز ؟ ! .
سعدی — دوام ایتمه نریمان، بوتون یاپدیغم...

مناسبتسزلکلره رغماً حیاتمك صفوتندن امین ایکن بونلری سویله‌مه. بلکه حاله باق، کبرینی عزت نفسنی قاپیه اونوتارق سندن امداد و تسلی بکله‌ین انسانه بویله‌می معامله ایده‌جکدك. قلبك طاشمی؟

نریمان — نادره، زواللی قیز قارده‌شم، صباحلره‌قدر اوداسنده چوجوقی اویالامغه چالیشه‌رق آغلارکن سزمتره‌سلریکزك یاننده اوکا مرحمت‌ایدرمی ایدیکز؟ (براز صوکره) زیارتکزك سببنی بیلیورم. لکن اکلایورم‌که بندن برخدمت بکلیورسیکز ایشته اولدن خبر ویریورم: اوخدمت بنم‌ایچون اك اوفاق برشی‌اولسه وسزك یاشاماکز یا اولمه‌کز آکا وابسته بولنسه بنه بر آدیم آتمام. آغزیمی آچمام. آرتق بوغریب وآجی مصاحبه‌مزه بر آن اول ختام ویرمك ایچون سویله‌مه‌لیم: سزه قارشی‌بسله‌دیکم کین‌وغرض بغض، نه دییه‌یم، بغض پك مقدسدر.

سعدی — بن نه یاپدم؟ همشیره‌کی بر اقدمسه بنده‌می قباحت؟

نریمان — وحدتله او حالده کیده ؟ همشیره‌مه‌ی قباحت! سزاونی‌سوه‌رك چلدیره‌رق آلدیکز. آراسی بر سنه بکمه‌دن هفته‌لرجه اوه کلمز اولدیکز. اولالری سزه قارشی‌لاقید اولان قارده‌شمی، صاف ومعصوم روحنك حاکی اولدقدنصکره، یالکز براقدیکز. او آغلار، ایکلر، تکمیل عائله آکا اغلار، سز ایسه قباحتی سزك کبی بر آدمی سومکدن عبارت‌اولان برقلب پاکیزه‌یی‌زهیرله‌دیککزی خاطرکزه بیله کتیرمیه‌رك پدریکزدن قالان اوفاق ثروتی یمکله مشغول ایدیکز. بوکون سزك یوزیکزدن نادره‌نك استقبالی محو اولدی. بتون او خلق ماتم ایچنده... وسز حالا «قباحت بنده‌می؟» دیمکه صیقلیورسیکز. فقط دوشونملیسکزکه عقل حرکت اتمم لازمکلسه سزه لاقیردی بیله سویله‌مه‌ملیم.

سعدی — بن‌دیکله نریمان، باق نیچون کلدم: اونی صور. هپ بر حکایهٔ فلاکت اولان ماضیدن بحث ایدیورسك. بردفعه باق ایلریسی ایچون نه‌لر حاضرلایورم.

نریمان — ها! ها! ... هردائمکی سوزلر، یالکز وعد، یالکز استقبال.

سعدی — آلدانیورسك نریمان، فلاکت بنی طوپلادی صارصدی، نادره‌نك ارتق بنم اولمادیغنی دوشوندیکه، آندن اوزاقده ناصل بر هوای اوت ایچنده یاشادیغمی خاطرلادقجه یوره‌کم پارچالانیور. عقلندم، نریمان عقلندم.

نریمان — سزده بو طبیعت وارکن سفاله‌ده پك چابوق آلیشیرسیکز. بن نه یاپه‌یم. بونلری بابام هپسنی سزه آکلاتمش ایدی. بندن هیچ برشی بکله‌مه‌یکز.

سعدی — ناصل ؟ ! سندن برشی بکله‌میه‌جکمی‌یم؟ چیلدیریرم‌پدریکه نه‌وزله مراجعت‌ایده‌رم. لکن آنك اوکنده آغزیمی آچامم. او حالده یالکز سن قالیورسك. تکمیل امیدلرم سنك الکده‌در. نیچون بکا یاردم اتمیه‌جکسك . . . نادره، زواللی نادره‌جکمی خاتن قدر بندن آییردی. فقط بن نادره‌یی سویورایدم. بیلیورم جهالت، تجربه‌سزلکله کندی قائب ایده‌رك سفاهته دالمشم. چونکه او سفاهت بکا او زمان سفاهت کورونمز ایدی. ایسته. دیکم زمان نادره‌نك یاننه قوشار، انك محبتلی بوسه‌لریله هرکدری سوندریر ایدم. شیمدی ارتق آنسز یاشایه‌مم. شیمدی هپسنی اکلایورم تکمیل قباحتلری اعتراف‌ایدییورم. بن‌حقسزم، بن‌قباحتلی‌یم. مجنونانه بر عشقله مالك اولدیغم نادره‌جکمك قیمتنی بیلمه‌میشم. صوکره بر آقشام اوه بیلمیورم ناصل کلدیکم زمان پدریکك حدتلی سوزلرینه تحمل ایده‌میه‌رك نادره‌یی ترك ایدییورمشم.

نریمان — هم او قدر قولایلقله‌که سزی هر شیئه رغماً قائب اتمکدن بیتره‌ین زواللی قارده‌شمی ایته‌رك، اطرافکزه کلنلری تحقیر ایده‌رك...

سعدی — أوت‌هپسنی‌قبول‌ایدییوردم. مع‌مافیه پدریکك اصراری اولماش اولسه‌یدی طلاق اولمایه‌جقدی بن ینه أوه عودت ایده‌بیله‌جکدم. هرنه ایسه ایشته اوکون بر جسارت مغرورانه ایله خانه‌یی ترك ایدن بن شیمدی سنك یاننده بر چوجوق کبی اغلایورم. (برمدت الرینی یوزینه قاپایه‌رق دورور. صوکره مترددمحبوب) نادره نه یاپیور؟ نریمان سویله هیچ‌اولمزسه بوقدرجق اولسون سویله: بنی‌دوشونیور دکلمی؟

نریمان — اوت ... لکن کین وحدتله ...

سعدی — (بردنبره حزن نفسندن مجروح اوله‌رق) خایر نادره بنی سوییور بن آنك قلبنی بیلرم. هرکسدن دها ایی بیلرم.

نریمان — او حالده بکا نه صوریورسیکز؟ بندن نه بکلیورسیکز؟

سعدی — سندن نه‌می بکلیورم؟ بزی باریشدیرماکی یعنی بنم وهمشیره‌کك سعادتی.

نریمان — بونی هیچ امید ایتمه‌یکز.

سعدی — بدرك بزی آیرلمغه مجبور ایتدیکی زمان برشی دیه‌مزدم کندمی مدافعه ایده‌مزدم. فقط شیمدی، برمدت ایچنده یاشادیغم، فنا حیاتدن، اوقورقونج وکیجیمی رؤیادن صیریله‌رق دائرهٔ استقامته کیرنجه اسکی سعادتمی کری آلمق بنم حقمدر. سن بوحقمی تسلیم ایتمه‌لیسك. بالخصوص که اوسعادت یالکز بکا عائد دکلدر. قرده‌شکده عائددر: زیرا اوبنسز یاشایه‌ماز.

نریمان — یاکیلیورسیکز او سزی‌ه چوقدن اونوتدی.

سعدی — یالان! امینم، آیریلدیغمزدن بری بنی بردقیقه، برثانیه خاطرندن چیقارمامشدر.

نریمان — سویلدم آ نادره سزی اونوتدی. حق او شیمدی دیکر بریله بختیاری استقبالی حاضرلایور.

سعدی — (چیلغنجه باغیره‌رق) صوص... اولدکدنصکره اونوتلق فکری بزی مأیوس ایتمکه کافی ایکن حالده ایکن اونوتدیغمزی کورمك امان یاربی نه‌عذاب! صوکره نادره‌یی برباشقه‌سنك قوینده خیال ایتمك، نه‌عذاب، نه عذاب!...

نریمان — بو مذلته سز کندی کندیکزی آتدیکز. بوندن کیمسه مسئول دکلدر. نادره‌نك محبتك سونمسی پك طبیعیدر. بیلیرسیکزکه بویوك محبتلردن لعنته کچمك‌ده پك قولایدر.

سعدی — ضعفمدن بالاستفاده آرتق بنی فضله اوزییورسك آرتق صبر ایده‌جك قوتم قالمادی. صوك امیدلرم سنده ایکن آرتق بنی قیروب آزییورسك. بنی قورتار، ایشته بوظلمته رمق قالمش بر آدم سکا قوللرینی اوزاتیور. سندن امداد دیله‌یورم. بن بدبختم، بن قباحتلی‌یم، شیمدی نادمم دیرکن سن دیکله‌میورسك، قورولمش جانسز بربیك کبی عینی حرکتی یاپه‌رق عینی قاتی جوابی ویریورسك. لکن بونی اك خائن، اك قاتل دشمن یاپماز.

نریمان — زواللی همشیره‌مك سزك سببکزدن منکسر ونالان خسته یاتدیغنی کوره‌رك سزه ناصل دشمن اولمام.

سعدی — نه؟ خسته‌می دیدك؟ اوحالده نادره بلکه آتشلر ایچنده یاته‌رق بنم اسمیمی صاییقلارکن بن قوللرم قاووشوقی دوراجغم. نادره‌یی کوره‌میه‌جکمم اوله‌ی؟ تهدیدات عالم بنی بوندن منمی ایده‌جك؟! قابل دکل... بوراده بوش بوشنه وقت غائب ایتدیکم قباحت. ایشته اورایه کیدیورم.

نریمان — (تهالکه) دورك... دورك... نه یاپیورسیکز، عالم هرکس نه‌دیر؟.

سعدی — هرکس نه دیرسه دیسون. بن کندمی عفو ایتدیرملی‌یم. نادره‌یی قورتارملی. اوکا ینه اسکی لطافت و مسرت بهاریسنی اعاده ایتملی‌یم. بن‌ده آرتق براز مستریح، براز ممنون اولملی‌یم. آه ییقلمش آشیانهٔ سعادتمزی سن تعمیر ایتملیدك. زوجه‌م، چوجغم آه... باق سن‌ده متأثر اولیورسك، سنك‌ده کوزلرکده یاشلر وار. نریمان، کیده‌جکسك، دکلی؟ همشیره‌کله تکرار برابر یاشامامز ایچون هرشی یاپه‌جقسك دکلی؟

نریمان — بنی متأثر ایدییورسیکز... لکن عالم نه‌دیر؟

سعدی — دمنجکدن بری کوستردیکك صؤوق قانلیلق بتیشمیورده‌شمدی عالمی‌می اورته‌یه قویورسك. خایر، خایر ایشته قلبك آچیلیور. حسلریکی عاکه ایله اورتمکه چالیشما اوتوتما که دنیاده اك یوك ممنونیت ایلك ایتمکدر... اعتراض ایتمیورسك. دیمك راضی اولدك. بزی باریشدیره‌جقسك دکلی؟

(نریمان متردد، متأثر سکوت ایدر)

(نریمانك اللرینی اوپمکه چالیشه‌رق) أوت، أوت آرتق یتدی. سن حیاتمی تعمیر ایده‌جکسك. بیلسه‌ك سکا نه قدر بورجلی‌یم. دها دوغروسی بورجلی اوله‌جغز.

کوش صوی کانون اول ۳۲۱

برهان‌الدین

... مروری بك

Nazit S.urouri bey, réac ... qui sera exilé à Iradi, son pays natal

... امانتی اعضاسندن موسیو ...

M. Henri Turot,
membre du Conseil Municipal de Paris

venu à C... pour féliciter ... au nom de la ville de Paris

... tr ... teur du *Mizan* ... un réactionnaire et qui sera exilé à Tiflis

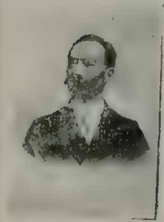

حریتپرور میناس چراز افندی

Minas Tchéras effendi
Le grand patriote arménien

ازمیرده شرکت ... استانبول وابورله مصادمه ایله غرق ایدن ... حمیدیه‌نك کساندره وابوری

Le bateau « Kassandra » qui a coulé le bateau « Stamboul » après une terrible collision à Smyrne

... مشهور ... هانری فارمانك هوادن ثقیل بالونلر تجربه‌سی

Les expériences d'aviation de Henri Farman au camp de Chalons

بولايرده كمال بك مرحومك مرقدى
Le tombeau de Kémal à Boulair

بولايرده كمال بك مرحومك قبرينى زيارت
La visite au tombeau de Kémal Bey à Boulair

بر كتيربان عسكرى اوتوموبيللردن برى
Une automobile militaire à Gonsiple

ملی تیاترو

تپه‌باشی قیشلق تیاتروسنده ملی تیاترونك رسم كشادی پارلاق برصورتده اجرا ایدلمشدر.

برهان الدین بكك موفقیات صنعتكارانه‌سی توركلرك هردرلو عرفان وصنعته قابلیتلرینی پك واضح ، پك املنواز برصورتده كوستردیكی ایچون بوتون حاضرون فوق الحد متأثر ومتحسس اولمشدی ...

برهان الدین بكك طارق بن زیاد رولنده كوستردیكی موفقیت حیات صنعتكارانه‌سنك استقبالی حقنده بزه پك بیوك امیدلر بخش ایتمشدر.

برهان الدین بكه قیمتدار بر معاون اولان عزت ملیح بكده رولرینی شایان تقدیر بر طبیعیلكله ایفا ایله‌مشدر. اولا علی كمال بك افندی تیاترونك امیق وخلقك تربیهٔ فكریه واجتماعیه‌سنه اولان حسن تأثیرینی كوسترن كوزل بر نطقلری ایله ملی تیاترونك تأسسی عثمانلی مشتاقان عرفان و صنعتنه تبشیر ایتمشدی. نطق مذكوری اهمیت فوق العاده‌سنه مبنی عیناً درج ایدیورز :

خانملر ، افندیلر .

آرقداشلردن بعضیلری بوكیجه ایچون شو تیاترووه ینه تیاترویه دائر بكا برمصاحبه تكلیف ایتدیلر . وهلهٔ اولاده خدمتك كوچلكندن اوركدم ، بوتكلیفی قبول ایتمه‌مدی ، صوكره اصرار ایتدیلر ، قبوله مجبوراولدم .

دها سوزه باشلامادن اول بوخصوصده عفو وصفحكزی تمنی ایلرم ، اوله بیلیركه سوزلرم ایچمزدن بعضمزك فكرینه توافق ایتمز ، ینه اوله بیلیركه بعضاً خطا ایدرم . مبالغه ایدرم . قطره‌یی دریا صانیرم . . مقصد بر مداولهٔ افكاردن عبارتدر . هپمزی فكراً تهییجه كتیر-

ثروت مطبعه‌سی

مکدر. چونکه بر قومك بو صورتله تهیجاتندن نتیجه‌ده دائما مسعود ثمره‌لر حصوله کلیر.

شمدی‌یه قدر تدنیمزك یاخود که نقدان ترقیمزك باشلیجه سببی حق الانصاف دوشونورسه‌ك کوریرز فکر آسکو نمزدر، او یوشقلغمزدر. اکثریا بدنمز، قوللرمز، آیاقلریمز یالکز حرکتده‌در. فکریمز، دائما استراحتده‌در. نه زمانکه فکریمزی یورمغه باشلارز، او زمان مادةً و معنیً باشقه تجلیلره مظهر اولورز.

ایشته فکریمزی حرکته، هیجانه کتیرمك ایچون المزده‌کی واسطه‌لرك بری، بر بیوکی ده تیاترودر.

تقریباً اون سنه اول ایدی بر کون (پارس) ده (اوده‌ئون) تیاتروسنده بویله تیاترویه دائر صاف، ساده بر مصاحبه، مباحثه ایله قاریشیق بر مصاحبه دیکله‌دمدی.. ادبادن مشهور تیاترو مؤلفی (هاری بق) ایله منقد معروف (سارسه‌ی) صحنهٔ تماشایه چیقدیلر. پی‌درپی، مفید، مهیج بر مباحثه‌یه کیریشدیلر.. (سارسه‌ی) دییوردیکه اك بیوك مؤلفلرك تالیفاتی نظر امعانه آلکز. کوریرسکزکه تیاترو بر صنعت مستحضراتدر، یعنی سامعین خاتمهٔ وقایعه دائر پی درپی، دها ایلك فصللرده آز، چوق بر فکر پیدا ایتملیدر، او صورتله حاضرلانملیدر. (سارسه‌ی) چکلدکدن صوکره (هاری بق) اورتایه چیقدی. خایر، تیاترو طبیعتك بر تصویر حقیقیسیدر، اویله اولملیدر. طبیعتده ایسه هیچ استحضار یوقدر. وقوعات دائما تصادفه تابعدر. طبیعتك بو احکامندن آییرمق، تیاترویی قدراً دوشورمکدر. دیدی صحنه‌دن چکلدی. صکره ینه (سارسه‌ی) دیندی. معاوضه‌لك مطالعه‌لری اك بیوك مؤلفلردن اك دقیق مثاللر کتیره‌رك جرحه قالقیشدی. فقط اویله هیجان ایچنده ایدیکه عادتا قانترله باطمشدی. باغیرییوردی کرك او مصاحبه، کرك او مصاحبه‌یی تأکیداً تعقیب ایدن منظره هیچ خاطرمدن، خیالمدن سیلنمه‌دی. چونکه کتاب ایله، غزته ایله، خلاصه وسائط سائره ایله زور آکلاشیلیر. علی الخصوص

اخیرا محکمهٔ تمیز باش مدعیٔ عمومیلکنه تعیین ایدیلن ممدوح بك افندی
Memdouh Bey Procureur Imperial auprés de la cour de cassation

چابوق اونوتیلیر برمحتی بویله تیاترو ایله قولای قولای آکلادمدی . هله‌هیچ اونوتامادمدی .

تیاترونك حکم ونفوذینی قسمده بویله تجربه ایتدکدن صکره تا او زمان دوشوندمدی‌که تیاترو ملکمز ، ملك مقدوریمز ایچون اك مؤثر برواسطهٔ نشر عرفان ایدی ..

اوزماندن‌بری بتون کوردکلرم، اوقودقلرم بو فکریمی تأیید ایلدی ، طوردی ..

فقط مساعده بیوریرسه‌کز، مدعامی ایضاح ایده‌یم. ذاتاً بومصاحبه‌نك زمینتی‌ده ایشته بوایضاحاتدرکه تشکیل ایلر .

*
* *

شمدی برعصر ، اوچ سنه اولیور . بیوك (ناپولئون) برمعنااوسترپادن‌صکره پروسیایی‌ده مضمحل ایله‌مشدی . الحکم للغالب قاعده‌سنه توفیقاًبك آغیر شرائط حیات التنه آلمشدی.

پروسیالیلرك بیوکلری کیزلیجه طوپلاندیلر. بوفلاکته قارشی برمجلس‌مشورت‌عقدایتدیلر. نه‌یاپه‌جقلرینی دوشوندیلر . مجلسك اك بنام ارکانندن وزیر مشهور(اشتاین) بودرده‌چاره اولمق اوزره : کویلره وارنجه‌یه قدر مکتبلر آچیکز . دیدی. بوفقره معلومکزدر.

هم عصریمزك ترقیاتندن استفاده ایله هم‌ده عرفانه تمدنه احتیاجمزك سوق کثرتیله دیرم‌که:

اوت، بزده دوره‌حاضره‌مزه چاره بولمق‌ایچون بریاندن کویلریمزه وارنجه‌یه‌قدر مکتبلراچملی‌یز فقط بریاندن‌ده بتون‌ولایتلریمزده، بتون بیوك شهرلریمزده برر ملی تیاترو تأسیس ایتملی‌یز.

آه بیلیرم، بلکه‌بعضلریمز بوتکلیفمه کولرلر، چونکه تیاترو کلمه‌سنك مزایای عرفانیی هنوز بیلمزلر. چونکه تیاترونك مکتبدن واسع بر محل تهذیب اولدیغنی اکلامازلر . . عقولرینه مغروراً سویلرم .

(تیاترو) دیجه برصاحب‌کمال کوز اوکنه اوکوچك ، بیوك ، یارم یاکلش تفق خانه‌لری، سفاهتکده‌لری کتیرمز . فقط بالفرض (پارس) ك (قومه‌دی فرانسه‌ز) ی کبی ، (آنطوان) ی کبی اك مبجل تربیهٔ فکریه ، تهذیب اخلاق اوجاقلرینی تصور ایدر .

خانملر ، افندیلر ، اذواق روحانیه برطرفه طورسون مسائل ادبیه‌نك ، اختلافات اجتماعیه‌نك اك مشقلری ، اك مهملری تیاترو ایله درکه فصل اولونور .

تیاترو دائما برمملکتده آدابك ، اطوارك تهذیبنه بیوك یاردم ایتدی .. اوزاقلره کیتمکه حاجت یوق . . یالکز فرانسه‌یی اله آلکز . زمانمزده (پول هرویو) نك ، (موریس دونه‌ی) ك ، (بریبو)نك ، (هانری‌باتای) ك ، (آبل‌هرمان) ك ، حتی (مارسل پروو) نك برچوق اثرلری خلقده نه‌درین تهیجات فکریه‌یه بادی اولدی . بو تهیجاتی اورته‌دن قالدیریرسه‌کز حیاتك نه‌لذتی قالیر . .

اصحاب عرفانك انصافنه مراجعت ایلرم ، بو اویونلرك بر فصل مهیجندن حس ایتدکلری رعشهٔ ذوقی عالمك باشقه اذواق کونا کونندہ بوله بیلدیلرمی ؟ .

یوق ، انصاف ایتملی ، تیاترویی اویله محدود بر نظرله کورمه‌ملیدر . تیاترو تصورك قات قات فوقنده واسع برساحهٔ کمالاتدر .

هکبه‌لی اطه‌ده مکتب بحریه ضابطان وطلبه‌سنك تحلیفندن صوكره
Après prestation de serment pour la constitution des officiers et des élèves de l'Ecole Navale de Halki

افندیلر .

شمال مملکتلرینی ، اسوچلری ، نوروجلری دانیمارقه‌لری البته طانیرسکز . بوقطعه‌لر ساحهٔ تمدنه کیج ایرشدیلردی. فرانسه‌لر، انکلتره‌لر شویله طورسون . آلمانیالره دها الی آلتمش سنه اولی عرفانجه ، مدنیتجه یتیشه میورلردی . فقط شمدی بوممملکتلرده تا بالقجیلره ، کویلیلره وارنجیه قدر فکر تعالینك ، فکر ترقینك انتشارینی کورور ، حیران اولورسکز .

بوفیضه سبب نه‌در ؟ . اویرلرده معارفك بویله مبذولیتله نشرینه کیم چالیشدی ؟

بو فیضه سبب تیاترودر ! او نشر عرفانك الك ایلری کلیر خادملری ایسه تیاترومؤلفلریدر.

او تیاترو . بومؤلفلر سایه‌سنده‌درکه برکون بتون او خلق تا بر بالقجیدن الك بیوك بر دار الفنون معلمنه قدر الکمغلق ، میهم مسائل اجتماعیه‌یی آکلایور ، حق آکلامقله‌ده اکتفا ایتمه یور ، فقط فصله چالیشیور، فقط حله چالیشیور بر خلق ایچون ایسه بو ترقیدن بیوك سعادت، مظهریت اولماز ، چونکه بویله بر قومی اوروپا تجیله ، تکریمه ، کیت کیده افکار عامه‌نك سوقیله تجیل وتکریمه مجبور اولور .

ایشته بو صورتله مکارم عرفانه یورونمك بر ملت ایچون هیچ اولمازسه وطننك حدودینی استحکاملرله دوناتمق قدر آمنین برمدافعهٔ قومیه‌در.

افندیلر . بومثالدن عبرت آلمق بزعثمانلیلر ایچون برفریضه دکلیدر. ساده بوقدرمی !

بالخاصه بز، معترف دکلی‌یزکه ساحهٔ تمدن غربه طالعك حزین برجلوه‌سیله کیج کالدك، کیج کالدیکمز ایچون غربلیلره نسبةً کمالات مدنیه‌دن بك بی نصیبز.

میدانه قویارلر. افندیلر!

بز، عثمانلیلر، اویله آسیانک اك متمدنی اقوامیله، آفریقانک زنجیلریله نه سیاسةً، نه ده اجتماعاً همپایه اولامایز.. فطرتك بخشایشندن بحق استفاده ایله آرتق جهانک الامترقی اقوامیله همرتبه اولمغه چالیشه‌جغز. (آلقیشلر)

هانکی مسلکده، هانکی افکارده، هانکی وادیٔ عرفانده اولورسه اولسون عثمانلیلر قولاً، فعلاً کوستردیلرکه غربیلیلردن هیچ بر وجه ایله کری قالمزلر.

افندیلر، عرفانکزه مراجعت ایلرم، بزم ایچون اوروپایه قارشی اك قطعی چارهٔ نجات نه‌در؟ اقوام غربیه‌نك سویهٔ عرفانته اعالی ایله‌مك دکلیدر؟ بوده نه‌صورتله، نصل اولور؟ بتون اوقوملرك الده‌کی وسائط عرفانه مظهریتله دکلی؟.

بونکچون بو یولده تلاقیٔ مافاته محتاجز. اوده نه‌صورتله اولور؟ اوکالاتی اکتساب صورتیله دکلی؟ بونکچون مکتبلریمز کفایت ایتمز. مکتب بش یاشنده اون یاشنده برچوجغی، یکرمی یاشنده، نهایت یکرمی‌بش یاشنده برکنجی تربیه ایدر، ایده بیلیر.. لکن بز اکثریا قرق یاشنده اللی چاغنده، حتی التمش یاشنده چوجقلرمزك (آلقیشلر) اوت چوجقلریمزك افکارینی تهذیبه، حقائق جهان ایله ایجابات تمدن ایله تألیفه محتاجز بوده نه‌واسطه ایله اولور؟ مکتبله بالطبع اوله‌ماز. قوری سوز اوقدرتأثیر ایتمز. لکن تیاترو ایله اولور.. تیاترو انسانی باشقه درلو دوشوندیرر. فکراً باشقه برقوتله تهذیب ایلر، قلبی، وجدانی بعضاً مدهش لکن مؤثر، لکن نتیجه اعتباریله مسعود رعشه‌لره، تقلبلره مظهر قیلار.

« مذاکرهٔ فنون مالیه » جمعیتی ازمیدده تشییع

Manifestations à Ismid, après une excursion en l'honneur de Club des « Employés du ministère des Finances».

دیمك، تیاترو المزده بیوك بر واسطهٔ نشر عرفاندر.. بوواسطه‌یی قوللانمقدن امتناع ایتمك طمق دمیر یوللرینی، تلغرافی، تلفونی قوللانماغه بکزر. دها بتردر. چونکه تیاترونك فوائدی دها عمومیدر. اویله معرفتله بیوین فکرلردکه غایهٔ کمالاته ایرولرده بتون شو خارق العاده اختراعلری

ایشته تیاترو بوواسطه‌لرك بریدر . هم ده‌بر مکملیدر . . . مسعودیدر .. تیاترو ایسته‌مه‌یز دیمك . بز هرحالده اوروپالیلردن عرفاناً كری قالمق ایسته‌یز دیمکله مرادفدرکه بوده حیثیت عثمانیه‌یه صیغماز . (آلقیشلر)

یوق ، بز ، عثمانلیلر آرتق غربك بالجمله فیوضاتنه نائل اوله‌جغز .. اوله‌جغزده بالفرض ژاپونیالیلرك یاپدیغی کبی یاپه‌جغز . . بیوك بر دولت متمدنه صرمسته یکه‌جکز .. لصیبهٔ هستیمزدن اویله عظمتله مستفید اوله‌جغز . . ناصل ژاپونلرله غربلیلرك آرالرنده کالاتجـه برفرق قالمادیسه عثمانلیلرله‌ده اویله اولاجقدر .

بالفرض اقوام غربیه‌نککنه معادل مکتبلریمز ، خزینه‌لریمز ، کتابلریمز اولمقله قالمایه‌جقدر . ینه او مرتبه‌ده تیاترولریمز بولنه‌جقدر . ساده او قدر دکل . .

بیلنمز ، نه‌درلو اندیشه‌لرله بز شمدی‌یه قدر صنایع نفیسه‌نك همان کافهٔ شعباتنده غافلانه کری قالدق . حمدی بك افندی کبی رساملر یتشدیرمکه مقتدر ایکن رسمه ، اوصنعت علیایه هیچ اهمیت ویرمه‌دك . هیکلتراشلق ایچون‌ده ینه بویله‌در .

معمارلغی بیله اونوتمغه باشلادق .

فقط کنجلریمز ، افاضلمز واضحاً اثبات ایدییورلرکه بز بو انحطاطلرك هیچ برینه مستحق دکلز .

افندیلر ، فنون نفیسه‌ده تدنی ، مسامحه بر قوم ایچون بیوك برفلاکتدر . جهانك زمانمزده‌ اك بیوك متفکرلرندن بری آدیله صانیله قوجه (تولستوئی) احوال عالمی ، افکارناسی عدله ، معالی‌یه موافق صورتده تنظیم ایچون اك کوزل واسطه ، واسطهٔ معلا اوله‌رق فنون نفیسه‌یی توصیه ایدییور ، حتی حبسخانه‌لرك یرینه موزه خانه‌لرك بنا ایدلمسنی ترویجه قدر وارییور .

ممالك متمدنه‌ده فنون نفیسه‌یه بوقدر اهمیت ویریلیرکن بز روامیدرکه ینه اوفنونه هرجهتجه بومرتبه بیکانه قالهلی یز . فقط بو معالی فکریه‌یی خلقمزه نه صورتله تلقین ایده‌بیلیرز . . ینه فنون نفیسه‌دن تیاترو ایله دکلمی ؟ . بویله اولمازسه . بویله یاپمازسه‌ق اقوام متمدنه ایله اصلا مساوی اولامایز . آرامزده بیوك بر فرق عرفان قالیر .

بووادیٔ مساواتده کوچك برنقصانه قاتلانمق عادتا ملیتمزه اهانتدر . بز شو مسابقهٔ تمدنده هیچ برصورتله کری قالمامغه چالیشملی یز (آلقیشلر)

ایشته افندیلر ، بتون بوملاحظاته مبنی‌درکه استادیمز اکرم بك افندینك ریاست ادبیه‌لری وموزهٔ همایون مدیری حمدی بك افندینك ریاست فنیه‌لری آلتنده جهتیمی جامع برجمعیت عثمانیه تشکل ایلدی‌ده بوکوندن اعتباراً بزده ملی بر تیاترونك تأسسی ایچون هردرلو وسائل ترقی‌یه تشبث ایلدی . اقبال واعتلامز ایچون بو برتبشیر عظیمدر ، برفال خیردر .

ایشته بوجمعیت محترمه‌ده بویله بر اثرمبجلك ایلك نشئه‌سیدر .

اومارم که برهان الدین بك ، عزت ملیح بك کبی کنجلریمزی بر لحظه صوکره تقدیر ایله تماشا ایدنلر آرتق عثمانلیلرك تیاتروده بیله اوروپالیلردن کری قالمیه‌جغنه انصاف ایله ،

انشراح ایله حکم ایدرلر.

بز بویله مسعود بر کونه سنه‌لردن بری منتظر ایدك.. حتی نه یالان سویله‌ملی‌یز، بر پارچه مأیوسانه منتظر ایدك.. نه بختیار ایمشزکه انتظاریمز بوشه چیقمادی، شمدی چالیشه‌لی. بز چالیشه‌ملی‌یزده بو امل معلامن کمالیله حصوله کلسون. دها زیاده باشکزی آغریتمامق، حاله صبرسزاقله بکلدیککز او لطیف آهنکلرك حصولی کیکدیرمه‌مك ایچون، ایشته بومصاحبه‌یه خاتمه ویریرم. خاتمه ویریرکن لاتین ادباسندن برینك شو ساده، ساده اولدیغی قدرده متین سوزینی تکرار ایلرم (چالیشه‌لم).

علی کمال

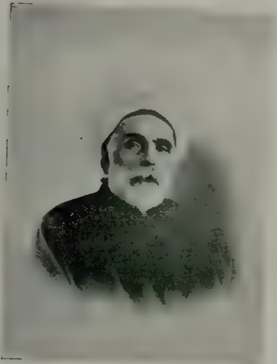

ادیب محترم سعیدبکله برابر منفاسی اولان یمندن عودت ایدن ضیا منلا بك افندی

Zia Molla Bey, de retour d' exil en compagnie de Said Bey

تپه باشی باغچه‌سنده اتحاد و ترقی جمعیتی منفعتنه مخصوص اوله‌رق عثمانلی تجاران هیئتی طرفندن وجوده کتیریلان سرکینك منظرهٔ خارجیه‌سی

L'exposition (vue exterieur) au profit du comité (Union et Progrès) dans le jardin des Petits Champs

سرکینك منظرهٔ داخلیه‌سی

Vue intérieure de l'exposition.

مدینه‌ده حجاز تیمور یولی رسم کشادی : مهندس مختار بك طرفندن نطق ایراد اولنورکن
Inauguration de chemin de fer du Hedjaz: Le dicours de l'ingénieur Mouhtar Bey

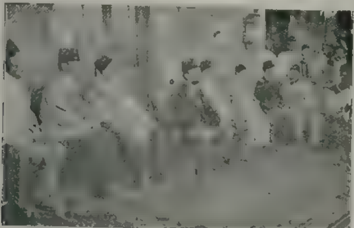

حجاز تیمور یولی رسم کشادینه مأمور اولان هیئتك شام ایله بیروت اره‌سنده واقع ریاقده رسم قبوللری
[صولدن صاغه دوغری ایکنجی شخصدن اعتباراً جواد پاشا ، مشیر کاظم پاشا ، سابق سوریه والیسی
ناظم پاشا ، اك نهایتده صاغده اوطوران موکب حج شریف محافظ ، ابق عبدالرحمن پاشا]
A Rayak: recéption par les autarités locales de Damas, de la commision d'inauguration.

خانملر صحیفه‌سی

ایپکلی قاشدن صالون البسه‌سی

Robe de soirée en voile de soie,

« مته‌ئور » ساتندن غایت شیق وظریف البسه

Toilette de diner en satin « Météore »

شیق وغایت ساده اتکلك

Jupe trotteuse nouvelle.

صوك موده رسملرمزدن :

نومرو : ۱ — ایپکلی قاشدن صالون البسه‌سی . کناری ایپکله ایشلنمش تولدن بر بوله‌روسی وار . کوش طوقه‌لر و سیاه قدیفه فیونقه‌لرله سوسلی. کمرده سیاه قدیفه‌دن وشیق طوقه‌لرله طوتدیرلمش. کوکس آچیق. قوللر یالکز تولدن دیرسکلره قدر. فستان اوکده دوز و آز قیرمه‌لی. اتکده بشر صره ایغنه قدیفه چیزکی آره‌سنده دانتلا خرج وار .

نومرو : ۲ — « مته‌ئور » ساتندن غایت شیق وظریف البسه ایشلمه‌لی غالونلرله سوسلی. یقا تولدن . بوینه قدر ممتد. کوکسده شیق برفیونقه وار . فستان دوز دوکمه‌سز قوللری دوز و بیلکلره قدر اوزوندر .

نومرو : ۳ — شیق وغایت ساده اتکلك . صولدن چاپراسواری برلشن بو اتکلك پك ظریفدر. شیق دوکمه‌لرله ایلیکلنور. صوك موده، اتکلکلرك طار اوله‌رق کندیلکندن دوشوك اولمسی طرزنده اولدیغندن اتکلکلره آستار قونلمامقده‌در .

ییلدیز بوجکلری

ما بعد

محرری: صفوتی ضیا

— ۲ —

مصطفی فاضل ، رفیقی یالیسنه براقوب صندالی بر آز آچیلدقدن صکره قایقجیلره دیدی‌که : « قارشویه کچیکز » .. قایقجیلر ذاتاً بو امره منتظر ایدیلر . صندالک سطح مجلای آب اوزرنده مذهب چیقورلر آچه‌رق برموعد تلاقی‌یه شتاب ایدن برکوزل قادین ادای روحنوازیله ایلریلیوردی ، افقده خفیف بردومان بیاض برتول کبی طالغه لنیور ، شفاف مینائی برصفحهٔ ساده مینی مینی ییلدیزلر بی‌تاب وصال عاشقلرک چشمان مخموری کبی بایلوب کیدییور ایدی .

اوته‌ده کورفزک یشیللکلری ایچنه کومولمش یالیلر بردرآغوش عاشقانه ایله دامان امرارلرینه صاریلان دکزده عکس تصورلرینی حزین برتفکر ، عادتا برادای توکل ایله تماشایه قویولمشلردی ا دها یوکسکده مهر آباد تپه‌سنده بربرلرینی قوجاقلایان چام اغاجلری ، صانکه یکدیکرینه حزین بر نشیدهٔ عشقک سرار فجیعه‌سنی فصیلداشیورلردی ... بتون طبیعت غشی آور برسکونت عاشقانه‌یه طالمش . . . مصطفی فاضل ، بو محاسن بی عدیل وغرا قارشوسنده قلبنک اک کیزلی برکوشه‌سنه‌لردن بری کیزلدیکی سودای حارک بتون آتشلری بتون مأیوسیتلریله‌بی‌تاب ونالان . کندی کندینه بایلوب یاقیلیورایدی . ـ حیاتنک اوکچمش دورهٔ سعادتنک مبدأی اولان بختیار کونلرینی دوشوندی .. وهرزمان حافظه‌سنک اک مقدس ، اک محترم بر کوشه‌سندن فیرلابوب بر آتشپارهٔ یأس وخسران کبی پیش چشم رقتنده تتره‌ین او خیال لطیف و بی‌منتدی ینه کوزینک اوکنده بتون بو محاسن وبدایعک فوقنده بر کوزلکله تجلی ایلمش اولدیغی حالده ، تصور ایتدی . پاکیزه ، پاکیزه‌سی ـ بروقت اونک پاکیزه‌سی ـ شاعرلرله حساس و رقیق اولانلرده مستثنا بر قوهٔ مخیله‌نک بخش ایتدیکی برقولایلقله کوزینک اوکنده تجسم ایتدی . او ، پاکیزه‌سی خیال خانه‌سنده هرزمان کوریردی . هرزمان سیاه جاری ، آلتون کبی پارلدایان صاچلری ، برموجا موج حسن و آن ایله طالغه‌لنان چهره‌سی اوزرینه بربی‌قیدیٔ صفوتپرستانه ایله آتیلمش اینجه سیاه بچه‌سیله ، شفقت ومرحمتله سوزولان الا کوزلریله تجسم ایتدیرر یشاتیردی .

آه عجبا شمدی نره‌ده ایدی ؟

هیچ کندینی دوشونیورمی ایدی ؟ مصطفی فاضل اسمی او برغنچه نوشکفته طراوتیله متبسم دوداقلر اوزرنده عجبا برکره اولسون برکره‌جك اولسون طولاشیورمی ایدی ؟ . . حیاتك بتون شعر وشبابنه طوضری برتسلیمیت مؤمنانه ایله آتیلان او قادین قلبنك کیزلی بر کوشه‌سنده مصطفی فاضلك خیالی عجبا حالا بر مقام مستثنا اشغال ایلیورمی ایدی ؟ . . .

برسنه اولمش ایدی‌که برمکتوبی برسطرینی بر سلامنی ، آله مامش ایدی . . . او منحوس افتراقك بیچاره و مقهود بر قربانی اولدیغی کوندن صکره آرتق آره‌لرنده انقطاع ایدن مخابرهٔ عاشقانه ، مشترکاً قورولان آشیانهٔ سعادت تملری اساسندن ییقلمش ، بتون او کلذار سعادت وعشق ، وصالکاه بوم اولان خرابه‌زار سیاهه دونمش ایدی . . وبونی اونلر او ناموس ووجدانلرینی صاتانلر ، همجنسنك حیاتی بر دوزخ بی‌امان حالنه افراغی درعهده ایلیانلر یاپمش ایدی . . آه ! دییور ایدی کوره‌جکمی‌یم ، کوره‌جك قدر یشایه‌بیله‌جکمی‌یم دیه دوشونیوردی . . وطنی مقدس وطنی بومدهش نجهٔ استبداددن قورتولمش کوره‌جکمی‌یم . . وصکره مأیوس اولیور ایدی . . هر یرده آه هر یرده اونلر دیه قلبی صیزلایوردی ، بو برکتلهٔ متحدهٔ شناعت که کذرکهنده صاف وپاك بر وجدان براقامغه عهد وپیمان ایتمش کبی قوجه بر ملتك اوزرینه ، دیو آدملری ، زبانی تعدیلری ، جهنم آتشلریله یورویورلر . . . قیرییورلر ، محو ایدییورلر . بو بی‌چاره ملت آره‌سنده صاف برقلب ، لکه‌سز براسم قالمسون دیه چبالیورلردی . . .

هم بونلری دوشونیور ، هم ازیلمش ، بونالمش قلبنك شو خاطرات ماضی ایله فصلی ایکلدیکنی حس ایتدکجه بر غلیان عصیان ایله هر شیٔ قیروب کچیرمك ، بر « تشبث » ده بر « فعل » ده بولنمق ، هیچ اولمزسه خوابیدهٔ غفلت شو ملت مقهوره‌یه بتون ذلتنی بتون سفالتنی ، شو تحملسوز صبر و طاقتك شناعت و لوثنی حایقیرمق حایقیرمق ایستیور ایدی .

آه زهرله‌مشلردی آنی‌ده زهرلمشلردی . . او معصوم عشقنك معصوم تجلیاتی قارشوسنده لبریز سعادت وعشق اولان او پاکیزه خصلت کنج قیزی بر کله ایله تسمیم ایتمشلر کیم بیلیر نه‌قدر مضطرب نه‌قدر بدبخت ایتمشلردی . « مصطفی فاضل توقیف ایدلمش ! » مصطفی فاضل بو سوزله حقوق مدنیه‌دن اسقاط ایدلمش بر مخاطرهٔ اجتماعیه شکلنی آلمش ایدی . . . و او آندن اعتباراً مصطفی فاضل او روح پاکیزه ایچون « اولمش » ایدی . . یوق یوق اولومدن دها فجیع اولومدن دها آجی بر نتیجه ایله قهر ایدلمش ایدی ، او اسم آرتق آغزه آلنمز « ایکلی » بر اسم اولمش ایدی . . . . اویله طانتدیرلمشدی .

آمان یاربی ! آمان یاربی دییور ایدی بوکا نصل تحمل ایدییورم نصل عصیان ایتمیورم ، نصل بتون جریحه‌لرمله سینه چاك شو ملت معصومه‌نك قارشوسنه چیقاره‌رق « معصومم ، معصومم ، انتقامی آلیکز » دیه حایقیرمیورم . .

یالینك اوکنه کلشلردی . . قایقجیلر افندیلرینك اعتیاد غریبنی آرتق اوکرنمش اولدقلرندن اورایه کلنجه توقف ایتمشلردی . . . بو ، پاکیزه‌نك عائله‌سنك یالیسی ایدی . . . اصیل و قدیم بر عائله‌یه منسوب اولان پاکیزه‌نك بوغاز ایچینك شو موقع ممتازنده برعصره قریب برمدتدر هیچ بر تحوله اوغرامامیان اسکی طرزده ، اسکی حالنده براقیلان او کار قدیم یالیسی ، متوکل ، حزین ،

سکینه‌سز خانه‌لره مخصوص ادای متروکیت ایله، سیاه چهره‌سی، بیاض پرده‌لری، کنیش چاتیلری، صارماشیقلر ایچنده غائب اولمش پارمقلقلری ایله برخواب نومیدی یأسه طالمش ایدی.. آه ایشته اوراده ایکنجی قاتده، شو یاریم قالقمش قفسلی پنجره‌نك اشاغی‌یه قدر ایندیرلمش پرده‌سنك آرقه‌سنده صوك دفعه کورمش اولدیغی او چهرۀ پاکیزۀ دلارایی تکرار کوریبور ایدی... اشیانك روحی اولورمی؟ شو پنجره‌لرده شوقفسلرده بتون شو پوشیدۀ ماتم یالینك بتون تفرعاتنده کیزلی روحلرك تجلیاتی وارمیدر؟ دییورایدی وقابل اولسه برخیرسز کبی شویالی‌یه کیرمك، پاکیزه‌نك طولاشدیغی اوطوروب دوشوندیکی.. شو یرلرده آنك روح صافنی آراشدیرمق، شو مقدس پنجره‌نك شو یاریم قالدیرلمش قفسك اوکنده اوطوروب پنبه وملال شعر و محبت خولیالرینه مستغرق اولدیغی حالده‌کیم بیلیر قاچ دفعه‌لر ماهتابك نوازشلری بوسه‌لری آلتنده تتره‌یان شو متحسس دکزك جریانی تماشایه طالمش پاکیزه‌سنك روح معززینی بولمق ایچون جان ویریبوردی.

ایشته صوك دفعه اوله‌رق (پاکیزه‌سنی) کوکصو کزمه‌سندن عودتده آنك صندالی‌یالی‌یه یناشدقدن براز صوکره اوتانه‌رق قورقه‌رق، برسوز کتیریرم دیه تتره‌یه‌رك یالیسنك اوکندن کچرکن اوراده شو پنجره‌نك آرقه‌سنده کورمش ایدی.. شمدی شو مستثنا کیجه‌نك بتون شعر و غرامی ایچنده ینه او دقیقه‌یی بتون هیجانلریله یشادی. پاکیزه‌سنی آلتون کبی پارلایان صاری صاچلری اوزرینه قالدیرلمش اینجه‌سیاه پچه‌سیله ینه کوردی. دیرسکنه قدر کلن بیاض یودوسوئد الدیوننی چیقارمقله‌مشغول کبی کورونه‌رك یالینك اوکندن کچه‌جکنی تخمین ایتدیکی ایچون همان اورایه قوشمش، متبسم ملتفت، کوزلرنده بر لطرۀ رقیق وعاشقانه ایله پنجره‌نك کوشه‌سنه نیم‌النجا ایتمش مصطفی فاضلك او کون ویرمش اولدیغی مکتوبك بیرتلمش ظرفنی کوستریبور ایدی..

آه او مسعود کونك فردای خزانی!! بو بویله‌می اوله‌جقدی، بو بویله‌می بیته‌جك ایدی.. دیه ایکلیور ایدی...

مصطفی فاضل ایشته اومسعود کونك فردای ماتمی‌اولان منحوث کیجه‌بتةً توقیف ایدلمش، ضبطیه نظارتنه سوروکلنمش ایدی، شیمدی یالینك اوکندن آیریله‌رق‌خانه‌سنه عودت‌ایدرکن هپ بو نخیمه‌نك تفرعات دلسوزینی دوشونیوردی...

- ۳ -

اوکیجه‌ده مصطفی فاضل کتاب عشقك فصل سوداسنی آچنجه هرزمان برروح پاکیزه عصمت و نزاهتیله بدیدار اولان پاکیزه‌نك چهره‌سی قارشوسنده محزون و متفکر الملکاه اشتیاقم تسمیه ایتدیکی اوطه‌سنه کیردی. یازیخانه‌سنك اوستنده بر چوق مکتوب بولدی دها صویونمدن فسنی باستونی برطرفه قویمدن کمال‌تهالکله بونلری آچدی، قرمزی آبازورلی

اوفق بر لامبه‌نك ضیای خفیفی آلتنده بونلری
برر کره کوزدن کچیردی . اهمیتسز بر ایکی
مکتوب ، پارســه‌کی رفقاسندن بر ایکی قارت
پوستال، اوچ سنه اول بر بچق آی پراپالاسده
اقامت ایدن وکندیسیله زوال ناپذیر بر رابطهٔ
دوستانه تأسیس ایتدکلرینه قانع اولان بر انکلیز
عائله‌سنه منسوب ایکی کنج قیزك سنه‌ده درت
آی دوام ایدن نامتناهی سیاحتلری اثناسنده
هرشهردن پوسته قوطولرینه تودیع ایتدکلری
مختلف قارت پوستالر، صکره اوراق مطبوعه
ارسالنده متخذ اصوله تبعاً قپانلمامش اوزرینه
بر کوشه‌سنه فرانسزجه «اوراق مطبوعه»
یازیلیورمش بوز رنکی عادی برظرف اوزرنده
بر اعلان کبی فرض اولنه‌بیلان بر کاغد . . .
مصطفی فاضل موردی مرسل تعیین ایدیله‌مین
اوراق قارشوسنده‌کی تردد وتفکرله کاغـدی
ظرفدن چیقاردی آچدی بلااختیار اطرافنـه
خشیتله برکوزکزدیردی . قلبی دهشتله برکره
چارپمش ایدی یاربی ! یاربی ! دیدی ینه‌می
بو قورقونج رؤیا ینه‌می سفالت ینه‌می زندان
ترتیب اولنیور . کیم کیم یاربی بو کیزلی دشمنم
یوقسه بر دور امیدمی باشلایور بیلمدیکم کشف
وتخمین ایده‌مدیکم بر قوت مائل اندراس اولان
بنیان دولتی تحکیم ایتمك، ایکلین بالین احتضارده
حالت نزعده قیورانان بو بیچاره ومأیوس ملتی
قورتارمق ایچون، قارا کلقده، ظلمتده، نامرئی
بر طاقم اللر چالیشیور غیرت ایدییور ، ملت
کندینی باغلایان اوزنجیر اساریتی طیرناقلریله
دیشلریله قوپارمه‌می چالیشیور ایدی . . .

اوقودی: اوفق درت صحیفه‌لك طاش باصمه‌
سیله یازلمش برغزته ایدی. سرلوحه‌سی: قانون
اساسی ، مندرجاتی الیم مدید بر فغـان یأس
وعصیان !

صوکره‌دوشوندی،دوشوندی نه‌اوله‌بیلیردی
بونلرله یعنی ســوزلرله . قوری مطالعه‌لرله نه
نتیجه حاصـل اوله‌بیلور ایدی وبو سوزلرله
بو تدابیر خیـالیه ایله بوکا قارشی اسـتعمال
ایدیلن قوای وتدابیری دوشـوندکجه فلکك
کرم وسردینی کورمشلر، مخصوص تحاشی ایله
اوورکدی ، تتره‌دی ، مومك آلوینـه طوته‌رق
غزته‌یی یاقدی کول ایتدی محو ایتدی . . .
ینه دوشوندی‌که بو غزته بورایه قـدر بر اثر
لاقیدی اوله‌رقمی یوقسه جانی خائن الارك بر
خدعهٔ ملعنتکارانه‌سی نتیجه‌سنده‌می کله‌بیلمش
ایدی . . . شیمدی نه یاپملی ایدی ، ماضیٔ
الیمی آلتمش یدی کون دوام ایدن او ماتم
حیات شبابی کوزینك اوکنده طوریرکن یکی
تهلکهٔ اسارت و زندانه معروض قالمق احتمالی
مصطفی فاضلی تعذیب ایتمکه باشلادی . تخلیه
ایدلمدن اول یمین ایتمش سوز ویرمش‌ایدی،
ضبطیه ناظرینك او منحوس او جانی اوطه‌
سنده کندیسیله یالکز قالدیغی‌صوك دقیقه‌لرده‌کی
محاوره‌لرینی خاطرلادی تویلری اورپردی ،
غیظ ونفرتله قاباران قلبنده جنایت ، عصیان
واختلال آرزولری طویدی . آه قورقاق ،
قورقاق، جرأتسز، جسارتسز، شهر چوجغی
دیه کندی کندیسنی محکوم ایتدی. . . صوکره
روسـیه‌ده زهرلی قامچیلر آلتنده قانلری

اسـاله ، وجودلرى لمه لمـه ايدلديكى ، آنشلره معروض جابر جابر قاوروولديغى حالده جلادلرينك يوزينه بتون غيظ وعداوتلرينى توكوران ، ظالم وملعون بر حكومتك غدار وجلاد مأمورلرينـه قارشى اولونجـه يه قدر وقرن بعد قرن بسليه‌جكلرى فكر اختـلال وانتـقامى يالكز اولومك فدائيلكك بخش ايده‌بيـله‌جكى علويت ودهشتله اعلان واعلا ايدن روس نيهيليستلرينى خاطرلدى، تقديس ايتـدى ، . . اوتاندى ، كندى سكنتندن ، طيانقسزلغندن ، مقاومتسزلكندن اوتاندى . آه نه ايجون او آلچق ملعونك بوغازينـه آتلمامش يوزينى كوزينى پارچه‌لامامش ايدى . دوشوندى وهرشيدن زياده كندى كنديسندن نفرت ايتـدى . . آرتق پاكيزه‌يى عشق وسودايى ، خيال وشعرى اونوتمش ايدى . وطن، وطن، بو سوز كنديسنه عادتا ياباني، . يك چوق سنه‌لر اول يك آز كورمش اولديغى يبانجى بر چهره‌نك حافظه‌سنده براقش اولديغى بر شكل مبهم موهوميله تجلى ايديور ايدى. وطن بو سوز شو زمانده حق شو دقيقه‌ده كنديسنه بر فكر افاده ايده‌ميور ايدى. يالكز بر قورقو ، بر انديشـه برتهلكه كه آنك قارشوسنده صانكه بتون بر ملتك عصيـان واختلالى بيله اقتدارسز ، نتيجه‌سز ، محكوم قاله‌جق ايدى . .

خاطرينه كلدى، ضبطيه نظرينك او ملعون نكليفى بتون او حسيات عاليجنابانه‌نى ناموس ووجدانى قامچيلايان قاناتان تكليفى خاطرينه كلدى . او زمان بو جـلاده قارشى بر سوز آره‌مش، آنى تحقير ايده‌جك آنى دوره‌نه‌جك آنى زبون وقهر ايده‌جك بر سوز آره‌مش ايدى او زمان بر هيولاى انتقام كبى خاطرينه بر يلديرم سرعتيله بوسوز بوفكر كلمش ايدى، « وطن وطن ديمش ايدى . برازده ناموسلى وجدانلى اولادلره محتاجدر لطف ايديكزده بنده‌كزينه او زمره‌دن اوله‌يم ! » ومصد ، مصر ، وجدان وناموس مشتريسى تبسم ايتمش آرقه‌سنى اوخشـامش ديمش ايدى كه « بونلر چوجقلق چوجقلق اولادم بونلر بوش فكرلر، سايهٔ شاهانه‌ده ترقى ايده‌جكسك، سن ذكيسك معلوماتلى درايتليسك صادقانه خدمت ايده بيليرسك على‌الخصوص شيمدى كيمسه‌سندن شبهه ايتمز طويدقلرينى كوردكلرينى خبرويره‌جك اولورسه‌ك تقيض ايدرسك اوغلم ، دها دوشون ، يى كل كور ، سكا معاشده ويريليرماموريتده قايريلرسك هايدى اوغلم كوزل كوزل چاليش غيرت ايت » وجغرافى چالمش كلن ايكى سيويل پوليس مأمورى رفاقتده ، جواب ويرمكه ، شق شـقه ايتمكه موفق اوله‌مدن بيـوك بر تحقيرك مقاومتشكن بر ضربه‌نك تأثيرى آلتنـده سرسم ، بى شعور ، مقهور ونابود آياقلرى دوره‌به دوره‌به قلبى چاربه چاربه اوطه‌دن چيقمش ايدى . . .

ايكى سنه دورت آى اول حياتنى صارصان وقعهٔ اليمه‌نك صوك فصل خلاصى اولان او

بياض پودوسوند الديوتى جيقارمه‌له مشغول كبى كورونه‌رك . . . [صحيفه : ۱۹۳]

اشـخاص مهمه‌سى طرفندن وقوعبولان توسطات متعدده نتيجه‌سنده بيله همان تخليه‌سنه موفق اولنه‌ميه‌رق اوج آى سورونديرلمش ايكلتلمش ايدى... قالقدى، پاريخانه‌نك اوزرنده طوران صقالى، پژمرده، سرسرى بر رسمى آلدى لامبه‌نك يانِنده اوزون اوزون تدقيق ايتدى او رسمى توقيفخانه‌دن چقديغى كون اوچ آى آرقه‌سنده طاشيديغى كيرلى اثوابلرله، اوزامش صقالى صاچيله چيقارتمش ايدى

هر كون اميد ايله، بو كون معصوميتم تبين ايده‌جك بو كون ناموسلى انسانلر كبى هواى حريتله متنفس وطنداشلرمك ايچنه چيقه‌جغم اميديله ايكلديكى اوچ آى يدى كون ظرفنده استبداد وظلمك چهره‌سنه نقش ايتديكى مـآل تعب ويأسى تماشا ايتدى . . .

وبو دور خزانى تعقيب ايدن ايكى سنه ظرفنده كوسترمش اولديغى لاقيدى وعطالتى، انقياد واطاعتى، هيچ بر غليان عصيان حس ايتميه‌رك تابع اولديغى خوف وحشيتى دوشوندكجه كنديسندن نفرت ايتدى . . . بو ايكى سنه‌لك دورهٔ حياتنده يالكز بر خاطرهٔ علويه وارايدى بتون نوميدى‌سزلكلرينه، بتون مأيوسيتلرينه بر داروى تسلى كبى كليور ايدى . . . ديمك دها زهر استبداد ايله تسميم ايدلمامش دها حشيت تعدى وظلم ايله تتره‌ديلمه‌مش قابلر، وظيفهٔ وجدانيه‌سنى مهالك ملحوظهٔ فدايه فدا ايدن وجدانلر قالمش ايدى. مابعدى وار

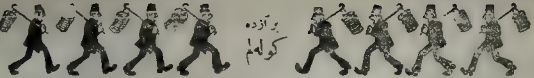

دوار [illegible] عبه كل . . .

Edouard Viens [illegible] [illegible]

Italie Je ne [illegible] pas . . . tu [illegible] bien [illegible] chaines.

[illegible]

Malgre mes avances, [illegible] des yeux pour mon [illegible].

مولاى حفيظ [illegible]

[illegible]

Moulai Hafiz et Abdul-Aziz

[illegible] de combattre, nous amu[illegible] bien les Europ[illegible].

قوذوم ترزى، شوندن [illegible] بالطو [illegible]

Je t'en prie tailleur, [illegible] possible que tu puisses m'en [illegible] un paletot pour [illegible] .

اوستریالی مادام — بر قاچ کوندر عزیزه‌جیکم، بوزیمه باقیور کوزلر
بیلانلریم کی باشلرینی چوریپورلر.
خانم — پولیتیقه مسئله‌سی اوله‌جق... دیمک سزیده بویقوته ایدیورلر

Dame Autrichienne — Depuis quelques jours, ma chère, personne ne me regarde, toutes mes connaissances tournent la tête dès qu'elles me voient.

Hanoume — Question politique ; on vous boycotte aussi, voila tout...

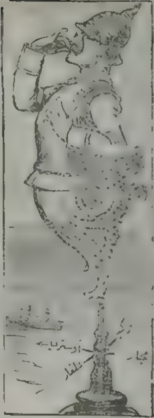

هر روزگاره دونر رفیقه‌لی

Une girouette à tout vent

اره‌لرنده صلح واتفاق ها! ایی اما هپسنی آیری آیری قفسه قویمقدن صوکره . . .

Une entente cordiale entre eux! Bien, mais auparavant il faut les enfermer chacun à part.

اتفاق مثلث اوپراسنده :

فرانسوا ژوزف } نه مسعودز، نه مسعودز . . .
کیلیوم

هومبر — نه مسعود ایدك ... ایدك ...

L'opèra de la triplice:

Joseph } Nous sommes heureux!
Guillaume }

Humbert Nous étions heureux!

٥ : — یلمجه :

ب ا

٣	١	٣
١	ق	١
٣	١	٣

د ج

دره‌بكلكری محاربات زماننده بر دره‌بكی آدملریله برابر برشاتویه التجا ایلر وكندیسی اورته‌ده‌كی اوطه‌یی آله‌رق آدملرینی‌ده اطرافده‌كی سكز اوطه‌یه تقسیم ایدر. شو صورتله كه هانكی جهتدن صایه‌جق اولور ایسه اوراده یدی كشی بولندیغنی كورر. یوقاریده‌كی شكل بوراسنی موضحاً كوستریور. لكن جوارده آچیقده قالان برقاج كویلینك یاغمور آلتنده صیرل صیقلام تترشدكلرینی كوره‌رك مرحمته كلن عسكرلر دره‌بكنه بیلدیرمكسزین بودرت كویلی‌یی ایچری آله‌رق اوطه‌لرینه تقسیم ایدرلر فقط شو صورتله كه دره‌بكی هیچ بر شیئك فرقنده اولەماز. نه وقت آدملرینی صایه‌جق اولسه هرطرفده ینه یدی كشی بولور. بر قاچ كون صوكره بو درت كویلی و دره‌بكك عسكرلرندن‌ده درت كشی شاتودن قاچارلار. ینه دره‌بكی فرق ایده‌ماز چونكه ینه صایار هرطرفده یدی كشی بولور. قورناز عسكرلر دره‌بكی الدانمق ایچون نصل برچاره بولمشلردی. بونی بولكز بقالم؟ (ق) دره‌بكنك اوطورردیغی اوطه‌یی كوستریور. (ا) دن (ب) یه و(ا) دن (ج) .. (ج) دن (د) . و (د) دن (ب)یه قدر یكون دائما یدی اوله‌جقدر.

طوغری حل ایدنلر نامنه قرعه چكیله‌رك برنجی‌یه بر ساعت ایكنجی‌یه بركتاب اوچنجیدن آلتنجی‌یه قدر اوچر عددقارت پوستال اهدا ایدیله‌جكدر.

٦ — (رسملی كتاب) ك بو نسخه‌سنده نشر ایتدیكی مقاله‌لر آره‌سنده اك مكمل هانكیسیدر.

بومسابقه هرنسخه‌مزه مخصوص اوله‌رق صره‌سیله توالی ایده‌جكدر — مجموعه‌مزك بر نسخه‌سنه درج اولنان مختلف مقاله‌لر میاننده هانكیسی اك زیاده رأی قازانیرسه اواك مكمل اولمق اوزره تلقی ایدیله‌جك و بزه كوندریلن مختلف جواب ورقه‌لرینه ذاتاً تاریخ ورودلرینه كوره نومرو قونلمش اولدیغندن اك اول بو مقاله‌یی كیم بكنمش بزه بیلدیرمش ایسه بو ترتیب ایله بش كشی‌یه مكافات ویریله‌جكدر. برنجی مكافاتمز: آلتی ایلق آبونه‌مز وایكنجی مكافاتمز برعدد كتاب اوچنجیدن بشنجی‌یه قدر اوبر قارت پوستال. بو مسابقه‌یه اشتراك ایده‌جك قارئین كرامك اورون اوزادی‌یه تفصیلاتدن صرف نظرله یالكز انتخاب ایتدكلری مقاله‌نك سرلوحه‌سنی وكندی اسم وادرسلرینی بر قارت پوستاله یازه‌رق كوندرملری شرط اتخاذ ایدلمشدر.

بو ایكی سؤال ایچون ١٥ كون مدت تعیین ایدلمشدر. بوتاریخدن صوكره كله‌جك جوابلر مقبول اولمیه‌جقدر.

٧ — فوطوغراف مسابقه‌سی:

مجموعه‌مز رسملی بر رساله اولمق مناسبتیله بر فوطوغراف مسابقه‌سی كشادینی مناسب كوردك. مقصدمز فوطوغراف اماتورلرینی تشویق وآثارلرندن بكنلنی نشر ایتمكدر. بوسفركی مسابقه‌مز استانبول جاده‌لرندن هرهانكی برینك رسمیدر. فوطوغرافلرك تمیز وپروزسز اولملرینه اعتنا ایدلیدر. طشره‌قارئلرمزده بومسابقه‌یه بولندقلری شهرمناظرینی چكمك صورتیله اشتراك ایده‌بیلیرلر. اهل وقوفدن مركب برقومیسیون بو رسملری تدقیق ایده‌جك و برنجیلكی قزانان ذاته مجموعه‌مزك بر سنه‌لك آبونه‌سی و ایكنجیدن بشنجی‌یه قدر آلتی ایلق آبونه‌مز اهدا اولنه‌جقدر.

٨ — مسابقهٔ ادبیه

مسابقهٔ ادبیه‌نك تأثیرات معنویهٔ فیاضانه‌سنی بیلدیكمز ایچون بزده جدی بر مسابقهٔ قلمیه ترتیب ایتدك. بومسابقهٔ ادبیه‌یه بویوك كوچوك باجمله ارباب

قز اشتراك ايده‌بيلور . نته بو سفرکی موضوعمز:

نصل چالشمليز ؟

برنجيلکی قزانان ذاته مجموعه‌مزك بر . نه‌لك ابونه‌سی ويريله‌جك واثر مجموعه‌يه درج ايديله‌جكدر. ديكر بش کشی‌يه برر كتاب اهدا ايديله‌جكدر.

جوابلرك (رسملی كتاب) بيلمجه ومسابقه محرری كريم بك ادره‌سنه ارسالی و بو مكتوبلرده غزته‌نك اموراداره وتحريريه‌سنه عائد هيچ برشی بولنديرلمامسی اخطار اولنور .

اغل فوطوغرافخانه‌سی

غايت صنعتكارانه وتميز رسم چكديرمك ايسترسه‌كز بك اوغلنده جادهٔ كبيرده (اغل فوطوغرافخانه‌سی)نه كيديكز. فياتلرمعتدل اولديغی كبی رسملرك نفاستنه‌ده صوك درجه اعتنا ايدنديكندن قارئينمزه بو فوطوغرافخانه‌يی توصيه ايتمكی وجيبه‌دن عد ايدرز .

صافو

محرری: مترجمی:

الفونس دوده   فائق صبری

يقينده اصلنده‌كی رسملرايله مزين اولديغی حالده فورمه فورمه نشر اولنه‌جقدر.

آپوللون فوطوغرافخانه‌سی

Photographie „APOLLON"

غايت صنعتكارانه رسم چكديرمك ايسترسه‌كز بك اوغلی جادهٔ كبيرنده آپوللون فوطوغرافخانه‌سنه مراجعت ايديكز .

نفاست   مكمليت   اهونيت

تصحيح

بو نسخه‌مزده ٥٥ نجی صحيفه‌نك برنجی ستوننك اون يدنجی سطرنده (دوشن) كلمه‌سی (دوش) اوله‌جقدر .

بيلمجه حلی

نومرو : ١ — كچن نسخه‌ده‌كی شكل شو صورتله مربع حالنه كلشدر:

بو سؤاله طوغری جواب ويرنلر نامنه چكيلان قرعه‌ده برنجی مكافات اولان برسنه‌لك ابونه‌مزی طاش قصابدن: علی كمال، ايكنجی مكافاتی (م. ح.) امضالی ورقه صاحبی، اوچنجی مكافاتی ازميددن آرام ودردنجيدن التنجی‌يه قدر اوچر قارت پوستال مكافاتنی‌ده مكتب سلطانی مأذونلرندن ومكتب ملكيه مداوملرندن علی رؤف ، طبيهٔ ملكيه طلبه‌سندن اسماعيل حق افنديلر اناطولی حصارنده اوتاغ تپه‌سنده ديون عموميه دیركتوری عالی بك مرحومك كريمه‌سی خ. ك. خانم قزانمشلردر.

نومرو : ٢ — كچن نسخه مندرجاتی ميانده اك زياده بكنلن علی كمال بكك « عثمانليلرده ترقيات سياسيه» مقاله‌سيدر. برنجی مكافاتی كريم بك ايكنجی مكافاتی مكتب حربيهٔ شاهانه برنجی سنه‌سندن حلبلی رشيد ، اوچنجی مكافاتی اسكدار اعداديسندن ٩٥ منير، دردنجی مكافاتی صحيه نظارتندن صبری طاهر، بشنجی مكافاتی مهندس مكتبی طلبه‌سندن كمال افنديلر قزانمشلردر .

نومرو : ٣ — فوطوغراف مسابقه‌مزی قزانانلرك اساميسيله رسملری كله‌جك نسخه‌يه درج ايديله‌جكدر .

نومرو : ٤ — مسابقهٔ ادبيه‌يه كلن جوابلر ميانده هيچ بری مطلوبه موافق كورلمه‌مشدر.

— اخطار —

طشره‌دن بر نسخه سپارش ايدنلر آلتی غروش اون پاره‌لق پول كوندرمليدرلر.

م. توفيق

﴿ رسملی کتابك کوچك اعلانلری ﴾

کوچوك اعلانلر کله حسابیله قبول اولنور. آبونه‌لرمز ایچون بر کله‌سی ۲۰ آبونه اولمیانلر ایچون ٤٠ پاره‌در. بو کوچوك اعلانلر میاننده تجارته متعلق اولانلرندن ۳ غروش آلنور.

بو اعلانلر میاننده آدرس مذکور اولمیانلرك جوابی یازیله‌رق بر ظرفه قونلملی وظرفك اوزرینه ساده‌جه اعلانك زیرنده‌کی نمرو یازیله‌رق اوزرینه اعلانك آلتنده (ش) یعنی (شهر) اشارتی اولانلر ایچون یکرمی و (ط) یعنی طشره اشارتی اولانلر ایچون قرق پاره پول الصاق ایتملی بو ظرفی بر ایکنجی ظرف درونه قویه‌رق [رسملی کتاب اداره‌خانه‌سنده کوچك اعلانلر مامورلغنه] ادرسنه کوندرملیدر اداره‌خانه‌مز جوابك ، کیده‌جکی آدرسه کوندرلمسنی درعهده ایده‌جکدر.

— قارت تماطیسی —

قوزغنجقده فتحی احمد پاشا ساحلخانه‌سنده علاآلدین بك قارت تماطی ایدر . فانتازیه قارتلری مرجح طوتار.

— خصوصی درسلر —

أولرنده خصوصی فرانسزجه درس آلمق ایستیانلر ایچون مقتدر اوروپادن یکی کلمش بر معلم واردر. ش ٥٥٠

— ایش —

پارسلی تورکه وروجه‌یه واقف بر کنج فرانسز بوراده برینك خدمت کتابتنده بولنمق ایستیور. ط ٥٥٦

— آلیم ، صاتیم —

اعون فیئاتله صاتیلق یسیقلق اولانلرهمان بیلدیرسونلر. ش ٥٤٥

—

آرمستعمل بر قوداق صاتیلقدر. ایستینلرك اداره‌خانه‌مزه مراجعت.

— خصوصی درسلر —

فرانسزجه‌یه وقوف تامی اولان بر تورك فرانسزجه وتورکجه اوکرتمك ومقابلاً انکلیزجه اوکرتمك اوزره بر انکلیز عائله‌سی نزدنده au pair بولنمق ایستیور. ش ٥٥٣

رسملی کتاب

١٠٠٠٠ قارئی اولان

یگانه

مجموعه‌در.

— کیرالق أولر —

قاضی کویشنده آلتی اوطه‌لی ، باغچه‌سی ، منظره‌سی اولمق ویك‌صیق محله آره‌سنده بولنمامق اوزره بو قیش ایچون بر کیرالق أو آرانیور. ش ٥٦٢

— اسکی کتابلر —

اسکی « خیال » قوللکسیونندن بر طاقم طالب وار . ط ٥٦٣

مطالعه‌یی کیم سور ایسه شبهه یوق [رسملی کتاب] ك قارئیدر.

آبونه‌لرمزه هدیه‌لرمز

آبونه‌لرمزه:

اولا — بر سنه‌لك قوللكسیون خارجنده اوله‌رق خصوصی اوله‌رق چیقاره‌جغمز «نسخهٔ مخصوصه»لر مجاناً تقدیم اولنه‌جقدر. بو نسخهٔ مخصوصه‌لرك هر بری آیری بر مسئلهٔ سیاسیه اوزرینه اك مقتدر وتامدار محررلر طرفندن یازیله‌جق وزمان نشرلرینه کوره بر سنه‌لك ویا آلتی ویا اوچ آیلق وقایع سیاسیه‌نك اك مکمل بر زبده‌سی بر تاریخچه‌سی اوله‌جقدر. بو نسخهٔ مخصوصه‌لر میاننده ادبی، فنی اولانلریده بولنه‌بیله‌جکدر. بونلر یالکز آبونه‌لرمزه مجاناً تقدیم ایدیله‌جك وقارئلرمز لی موضوعلریله اشترا ایده‌جکلردر.

ثانیاً — رساله‌مز طرفندن ترتیب اولنه‌جق سیاسی و ادبی قونفرانسلرك ایکیسنده ایکی کشیلك دخولیه بیلتی مجاناً تقدیم اولنه‌جق و دیکر قونفرانسلرده دخی آبونه‌لرمز ۱۰۰ ده ۱۰ تنزیل حقنه مالك اوله‌جقلردر.

ثالثاً — آبونه‌لرمز بر دفعه‌یه مخصوص اولمق اوزره (آپوللون) فوطوغرافخانه‌سنده مجاناً قابینه رسم چکدیره‌بیله‌جکلردر، بونك ایچون آبونه سندی ایله برلکده ویره‌جکمز بیلتك فوطوغرافخانه‌یه ابرازی کافیدر.

رابعاً — (رسملی کتاب) اداره‌خانه‌سی طرفندن نشر ایدیله‌جك اولان هر درلو غزته و مجموعه وکلیات آبونه‌لرندن ۱۰۰ ده ۱۰ تنزیل حقنه مالك اوله‌جقلردر.

خامساً — مجموعه طرفندن ترتیب اولنه‌جق سیاحته ۱۰۰ ده ۱۰ اسقونطو ایله اشتراك ایده‌بیله‌جکلردر: مجموعه‌مزجه ترتیب اولنه‌جق سیاحتلرده دائما جدی بر استفادهٔ معنویه کوزه‌دیله‌جك وکزیلن یرلره کوریلن مملکتلر حقنده اثنای راهده قونفرانسلر ویرلك صورتیله سیاحتك تمامیله استفاده ایتلری اسبابی تهیه اولنه‌جقدر. بو سیاحت پروغرامزك بر قسمنی شمدیدن بیلدیره‌بیلیرز. مثلا: مصر، اسکندریه، قاهره، اهراملر؛ پیره، آتنه، روما، وه‌زو ینار طاغی، ناپولی؛ اسویچره، جینه‌ورا، له‌مان کولی، مون بلان، غلاسیه‌لر؛ لیون، پارس، لوندره؛ تونس، جزایر، فاس؛ بیروت، شام، بعلبك، آناطولی... حتی نیویورق، شیقاغو، سان فرانسیسقو، والحاصل سیاحت فکرینك خلقمزجه تعمیمی ایچون کوچوکدن باشلایه‌رق دور عالملره قدر...

طشره آبونه‌لرمز درسعادت آبونه‌لرمز ایچون یوقاریده صایدیغمز هدیه وحقلردن تمامیله استفاده ایده‌جکلردر. یالکز قونفرانسلره اشتراك وآپوللون فوطوغرافخانه‌سندن رسم چکدیرملری — تصادفاً درسعادتده بولنه‌جقلری مستثنا طوتلمق شرطیله دائما — ممکن اوله‌میه‌جقسه‌ده بیوك شهرلری دولاشمق اوزره ترتیب اولنه‌جق قونفرانس تورنه‌لرینك بولندقلری شهرده‌کی قونفرانسلرنده مجاناً ایکی کشی ایچون حق دخوله مالك اوله‌جقلردر.

بونلردن ماعدا طشره آبونه‌لرمزه ظریف بر بیون باغی هدیه ایدیله‌جکدر.

مخابرات علنیه:

م. سعدی افندی‌یه — توجهکزه تشکر ایدرز. رسملی کتابه آثار وارده درج ایدیله‌میه‌جکندن «متخطر دقیقه‌لر»کز اداره‌خانه‌مز طرفندن بالخاصه شبان ارباب قلمك آثارینی احتوا ایتمك اوزره نشرینه باشلانان «محیط» نام هفته‌لق غزته ایله نشر ایدیله‌جکدر.

قارئلرمزدن محمد امضالی ورقه صاحبنه — تبریککزه تشکر ایدرز. ایلك نسخه‌ده رسملرك بوزوق وقاریشیق چیقمسی مطبعه‌لرك عدم تکملی یوزندندر. بو نسخه‌ده بمکن مرتبه دها کوزل یاصلمسنه غیرت ایتدك. طبیعی درکه کوندن کونه بو قصورده غائب اولور. فورمه‌لر حقنده‌کی مطالعه‌کزده نظر دقته النه‌جقدر.

توفیق

هفته‌لق

مصور محیط

سیاسی، ادبی، فلسفی غزته

۱ نومرولی نسخه‌سی بوکون نشر اولنمشدر

«رسملی کتاب» اداره‌خانه‌سی طرفندن نشر اولنان «مصور محیط» الك یکی والك مکمل هفته‌لق غزته اوله‌جقدر.

نسخه‌سی: ۵۰ پاره